TÜRK BİRLİĞİ

Ağustos - Ekim (11) (4) 2018

EVVEL AHIR DÜNYA TÜRK'ÜN OLACAK

24 HAZİRAN- TARİHİ ZAFER

050005 Алматы, пр. Н. Назарбаева 100/4
Телефон: 8 (727) 333 38 49
E-mail: almaty@thy.com

Апартаменты у Мраморного моря...

6 BÜYÜK BURSA İFTARINA DAVET EDİLEN DATÜB GENEL BAŞKANI SN. ZIYATDIN KASSANOV SN. CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN ILE BIR ARAYA GELDI

7 **МЫ – ЖИТЕЛИ ЕВРАЗИИ, МЫ — ОДНА БОЛЬШАЯ ДРУЖНАЯ СЕМЬЯ**

14 DATÜB ANTALYA'DA İFTAR PROGRAMINDA AHISKALI TÜRKLER ILE BULUSTU!

20 В АНТАЛЬЕ ПРОШЛА ВСТРЕЧА ТУРОК-АХЫСКА С МИНИСТРОМ ИНОСТРАННЫХ ДЕЛ ТУРЦИИ

24 DATÜB BURSA/GÜRSU'DA AHISKALI TÜRKLER İLE İFTAR YEMEĞİNDE BİR ARAYA GELDİ!

27 ТУРЦИЯ – РОДИНА-МАТЬ

29 КАРАВАН РАЗГОВЕНИЯ

32 ПОЭТИЧЕСКИЙ ОТЗВУК ДУШИ НАРОДА…

38 АЛМАТЫДА ЗЕЛИМХАН ЯГУБТЫ ЕСКЕ АЛУ КЕШІ ӨТТІ

41 ZELIMHAN YAKUB

46 ULUSLARARASI "AHISKA KIZLARI" YETENEK YARIŞMASI GÖRKEMLI BIR ORGANIZASYONLA GERIDE KALDI

56 DATÜB HOCALI SOYKIRIMI KURBANLARINI AZERBAYCAN'DA YAŞAYAN AHISKALILAR ILE BIRLIKTE ANDI

60 DATÜB BAŞKANI ZIYATDIN KASSANOV'UN HOCALI SOYKIRIMININ 26. YILDÖNÜMÜ MÜNASEBETIYLE ANMA MESAJI!

63 КАЗАХСТАН И ТУРКМЕНИСТАН

67 KAZAKISTAN VE TÜRKMENISTAN

71 НАУКА – ЭТО ОЧЕНЬ ТЯЖЕЛЫЙ И КРОПОТЛИВЫЙ ТРУД

73 AZIZ SANCAR: BURADA TANRI DAĞLARINI GÖRÜYORUM VE TARIHIMIN BAŞLANGIÇINI DÜŞÜNÜYORUM.

75 «В ТЮРКАХ НЕТ ОБМАНА. УМРУТ ТЮРКИ, УМРЕТ ДОВЕРИЕ»

81 "TÜRK'TE HILE OLMAZ. TÜRK ÖLÜR MERT ÖLÜR."

87 НЕТ БОЛЬШЕГО БЛАГОСЛОВЕНИЯ И БОГАТСТВА, КАК ХОРОШЕЕ ОБРАЗОВАНИЕ И ВОСПИТАНИЕ

93 EĞITIM VE BILIM ÖMÜRLÜK TÜR

99 ТУРЕЦКО-КАЗАХСТАНСКИЕ ОТНОШЕНИЯ ЯВЛЯЮТСЯ ОБРАЗЦОМ ДЛЯ ПОДРАЖАНИЯ

103 İKI ÜLKENIN IŞBIRLIĞI ÇOK ALANLI FORMATTA ILERLEMEKTEDIR

108 ТҮРКІ ӘЛЕМІНІҢ ТАНЫМДЫҚ БЕЙНЕСІ. "ОРТАЛЫҚ АЗИЯ ХАЛЫҚТАРЫНЫҢ ЭНЦИКЛОПЕДИЯСЫ" ЖОБАСЫН БАСТАДЫҚ

115 TÜRK DÜNYASININ BILIŞSEL İMAJI: "ORTA ASYA ANSİKLOPEDİSİ" PROJESİNE BAŞLADIK

121 KIRIM TATAR SÜRGÜNÜNÜN 74 YILI

azur_marmara
+7 (727) 339 99 99
www.azurmarmara.com
YILDIZ TEPEBEYLER YAPI A.Ş.

TURK BIRLIGI

Учредитель:
Зиятдин Касанов –
председатель Всемирной
ассоциации турок-ахыска
Главный редактор:
Ровшан Мамедоглы
Заместитель
главного редактора:
Найла Исрафиль
Редактор:
Ляйля Буланбаева
Корреспонденты:
Тайфун Дурду – Турция, Казахстан
Саадет Аталай – Турция
Зейнаб Алиева - Казахстан
Мевлют Ышык - Азербайджан, Грузия
Дизайн:
Арзу Саликова

Derginin kurucusu:
Ziyaeddin Kassanov –
Dünya Ahıska Türkleri Birliği
Genel Başkanı
Baş Editörü:
Rövşen Memmedoğlu
Baş editör yardimcisi:
Nayla İsrafil
Editör:
Leyla Bulanbayeva
Muhabirler:
Tayfun Durdu - Türkiye, Kazakistan
Saadet Atalay - Türkiye
Zeynep Ali - Kazakistan
Mevlüt Işık - Azerbaycan, Gürcistan
Dizayn:
Arzu Salikova

Свидетельство о постановке на учет периодического печатного издания и информационного агентства
№ 15376-Ж 27.05.2015, г. Астана

Телефоны: +7 (727) 3572410,
+7 (727) 3572415.
+7 701 745 4749
www.ahiska-gazeta.com

BAŞKANDAN

Tebrik Mesajı

Dünya Ahıska Türkleri Birliği (DATÜB) Genel Başkanı Sayın Ziyatdin Kassanov, Cumhurbaşkanı ve 27. Dönem Milletvekili Genel Seçimindeki Başarısı dolayısıyla Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a Tebrik Mesajı Yayımladı.

Mesajında, Halkımız bir kez daha "İSTİKRAR ve GÜVEN" den yana oyunu kullanmış, ülkemizin geleceği ile Huzur ve Barışı teminat altına almıştır.

24 Haziran 2018 tarihinde Cumhurbaşkanı ve 27. Dönem Milletvekilliği Genel Seçim sonuçlarından " İSTİKRAR " çıkması bizleri son derece memnun etmiştir. Dünyanın 10 ayrı Ülkesinde yaşayan Ahıskalı Türkler her zaman sizlerin yanında olmuş ve bundan sonrada sizinle beraber olacaktır.

Dünya Ahıska Türkleri Birliği (DATÜB) kurulduğu günden beri Zatıalinizden ve Hükümetimizden her zaman yakın ilgi görmüştür. Bu sebeple, dünyanın değişik bölgelerinde 10 ülkede yaşayan Ahıskalı halkımızın gönlünde varsınız. Her zaman halkımızın hayır duaları sizinle beraber olmuştur.

Ülkemiz sizin iktidara gelmenizden sonra yeni bir Türkiye haline gelmiş, ekonomisi şahlanmış, ülkemizin çehresi değişmiş, dünya siyasetinde ülkemiz söz sahibi olmuştur. Bu seçim sonuçları ile Türkiye Kazanmıştır, Demokrasi kazanmıştır, Türk Dünyası kazanmıştır, Dünya Mazlumları kazanmıştır, İslam coğrafyası kazanmıştır, hülasa Aziz Milletimiz kazanmıştır. Türkiye'yi bölmek isteyen iç ve dış mihraklar hainler kaybetmiştir. Türkiye'nin dünyada söz sahibi olmasını istemeyenler kaybetmiştir. Türkiye'nin ekonomisinin güçlü olmasından korkanlar kaybetmiştir. Bu önemli seçimi kazanmanızdan dolayı, Türkiye'de ve dünyanın değişik ülkelerinde yaşayan Ahıskalı Türklerde sizinle her zaman gurur duymuştur.

Değerli Cumhurbaşkanım!

Şahsım ve Ahıskalı Türk Halkım adından seçim zaferinizi Tebrik eder, güçlü Türkiye'nin daha da güçlenmeye doğru girdiği yeni bir dönemde başarılarınızın devamını dilerim. Uluslararası arenada birlik içinde sayısız zaferleri kutlayacak, ülkemizin geleceği için hep beraber çalışacağız.

Yeni Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin Ülkemize hayırlı olmasını dilerim. Durmak yok yola devam diyoruz.

Allah yar ve yardımcınız olsun.

Saygılarımla,
Ziyatdin KASSANOV
Dünya Ahıska Türkleri Birliği Genel Başkanı

ПОЗДРАВЛЕНИЕ ПРЕЗИДЕНТА РЕСПУБЛКИКИ КАЗАХСТАН НУРСУЛТАНА НАЗАРБАЕВА

От имени народа Казахстана и от себя лично поздравляю Реджепа Эрдогана с уверенной победой на прошедших выборах Президента Турецкой Республики.

«Результаты выборов продемонстрировали высокую оценку турецкого народа Вашей деятельности на посту руководителя страны и искреннюю поддержку проводимых Вами политических и экономических реформ, а также обозначенных стратегических направлений развития. Уверен, что традиционно дружественные отношения между Казахстаном и Турцией, основанные на взаимном уважении и братстве, будут служить на благо двух народов и в будущем наше стратегическое партнерство поднимется на качественно новый уровень».

В завершение Глава государства пожелал Реджепу Эрдогану здоровья и успехов на ответственном посту, а всему братскому турецкому народу – благополучия и процветания.

AZERBAYCAN CUMHURBAŞKANI ALIYEV, CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN'I KUTLADI

Azerbaycan Cumhurbaşkanlığından yapılan açıklamaya göre, Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ı telefonla arayarak «seçimdeki büyük başarısından» dolayı tebriklerini iletti.

Telefon görüşmesinde, Erdoğan'ın önderliğinde Türkiye'nin daha da geliştiğini, ekonomik alanda büyük başarı elde ettiğini ve uluslararası arenadaki konumunu daha da güçlendirildiği belirten Aliyev, Erdoğan'a başarı dileklerinde bulundu.

Erdoğan da gösterdiği dikkat ve tebrikleri için Aliyev'e teşekkür etti.

Görüşmede, liderler, Azerbaycan ve Türkiye arasındaki dostluk ve kardeşlik ilişkilerinin her alanda başarılı bir şekilde gelişmeye devam edeceğine olan inançlarını dile getirdi.

Aliyev'in, Erdoğan'ı resmi ziyaret için Azerbaycan'a davet ettiği, Erdoğan'ın da kabul ettiği bildirildi.

ПРЕЗИДЕНТ УЗБЕКИСТАНА ПОЗДРАВИЛ РЕДЖЕПА ТАЙИПА ЭРДОГАНА С ПОБЕДОЙ НА ВЫБОРАХ

24 июня состоялся телефонный разговор президента Узбекистана Шавката Мирзияева с президентом Турции Реджепом Тайипом Эрдоганом.

В начале беседы Шавкат Мирзияев сердечно поздравил Реджепа Тайип Эрдогана с избранием на пост президента и пожелал ему огромных успехов, сообщила пресс-служба узбекистанского президента.

«С глубокой удовлетворенностью было отмечено, что многовековые дружественные связи и стратегическое партнерство между Узбекистаном и Турцией на сегодняшний день развиваются и укрепляются ускоренными темпами. Главы государств также обменялись мнениями по широкомасштабному и многоплановому сотрудничеству между нашими странами, актуальным вопросам регионального и международного значения», – говорится в сообщении пресс-службы. В завершении телефонного разговора президенты еще раз подтвердили готовность к последовательному развитию взаимовыгодного сотрудничества во всех сферах.

ТУРКМЕНСКИЙ ЛИДЕР ПОЗДРАВИЛ РЕДЖЕПА ТАЙИПА ЭРДОГАНА С ПОБЕДОЙ НА ВЫБОРАХ

Президент Гурбангулы Бердымухамедов направил от имени народа и Правительства Туркменистана, а также от себя лично сердечные поздравления Реджепу Тайипу Эрдогану в связи с переизбранием на пост Президента Турецкой Республики.

Убеждён, что под Вашим мудрым и дальновидным руководством Ваша страна достигнет ещё больших успехов, а также последовательно укрепит свой авторитет на международной арене. Твёрдо уверен, что традиционно тёплые и доверительные отношения между Туркменистаном и Турецкой Республикой, основанные на богатом опыте дружбы, братства и взаимоуважения, будут и впредь развиваться и крепнуть в интересах наших народов.Пользуясь возможностью, глава государства выразил Реджепу Тайипу Эрдогану пожелания крепкого здоровья, счастья и благополучия, а также больших успехов на высшем государственном посту во имя прогресса и процветания братской Турецкой Республики.

24 HAZİRAN-TARİHİ ZAFER

CEENBEKOV'DAN ERDOĞAN'A TEBRIK MESAJI

Kırgızistan Devlet Başkanı Sooronbay Ceenbekov'un seçimlerdeki başarısı nedeniyle Türk mevkidaşı Recep Tayyip Erdoğan'ı tebrik etti. Cumhurbaşkanı Ceenbekov'un Türkiye Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı seçim zaferi dolayısıyla tebrik ettiği ifade edilen açıklamada, Kırgız liderinin aşağıdaki kutlama mesajına yer verildi. Açıklamada, "Seçimlerin sonuçları, Türk halkının yürütmekte olduğunuz reformlara ve pratik davalara olan büyük güveninin kanıtı oldu. Tecrübeleriniz, ileri görüşlülüğünüz, Türkiye Cumhuriyeti'nin ekonomik refahını daha da artıracağına ve uluslararası arenada otoritesini artıracağına inanıyorum. Zaferinizle, Kırgızistan ve Türkiye halkları arasındaki yüzyıllık dostluğun ve ülkelerimiz arasındaki stratejik işbirliğinin niteliksel olarak yeni bir düzeye çıkacağına inanıyorum" denildi. Ceenbekov'un tebrik mesajında ayrıca, "Bu yıl Eylül ayında Sizi Kırgızistan'a bekliyoruz." ifadesini kullanıldığı aktarıldı. Erdoğan'ı başarısından dolayı tebrik eden Ceenbekov'un mevkidaşına sağlık ve mutluluk, kardeş Türk halkına barış ve refah dilediği ifade edildi.

BÜYÜK BURSA İFTARINA DAVET EDILEN DATÜB GENEL BAŞKANI SN. ZIYATDIN KASSANOV SN. CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN ILE BIR ARAYA GELDI

МЫ – ЖИТЕЛИ ЕВРАЗИИ,

МЫ – ОДНА БОЛЬШАЯ ДРУЖНАЯ СЕМЬЯ

Президент России Владимир Путин: «Что меня всегда, честно говоря, в Нурсултане Абишевиче и радовало, и удивляло, и удивляет до сих пор: он ещё в советское время сделал карьеру, сделал блестящую карьеру, но несмотря на советское прошлое, он человек, всегда устремлённый в будущее. Вот это удивительное качество. Он, во-первых, умеет окружать себя очень дельными, молодыми людьми, и никогда не боится ставить рядом с собой сильных людей. Это отличительная черта любого сильного руководителя».

Президент Казахстана Нурсултан Назарбаев: «Под эффективным руководством Путина, Россия уверенно идет вперед по пути масштабных политических и экономических реформ, повышения социального благополучия населения и активного участия в решении актуальных глобальных и региональных проблем. Личный вклад Путина в развитие традиционно дружественных и добрососедских отношений между странами, которые служат ярким примером стратегического партнерства и союзничества. Казахстан нацелен на продолжение расширения связей с Россией как в двустороннем формате, так и в рамках Евразийского экономического союза во благо двух наших народов. При этом я высоко ценю и дорожу нашей дружбой, основанной на доверии и взаимопонимании. Убежден, что наша дальнейшая совместная работа будет и впредь служить надежным фундаментом успешного диалога Астаны и Москвы по всему спектру нашего многогранного сотрудничества. Владимир Путин стал президентом России в тяжелое для страны время. Вспомним недалекую историю, когда вся Россия фактически развалила вертикаль власти, каждый регион работал сам по себе. Мы, соседи с Россией, видим, что регионы перестали платить налоги центру, каждый назначал себе оклады, бери независимость, сколько хочешь. Шла война на Кавказе, и международная ситуация, и внутренняя экономика была по-настоящему аховая. И вот он же выправил, овладел всем этим, поставил, как бы там ни было, в сложнейших условиях. Россию игнорировали, не пускали для решения важнейших мировых проблем. Россию никуда задвинуть невозможно, это огромная ядерно-ракетная страна, которая является большим фактором мировой политики. То есть недальновидно было стараться Россию отодвинуть от этого. Путин сейчас поставил Россию на свое место, где она должна быть. Это же надо было принять решение такое, по просьбе правительства Сирии участвовать в этом конфликте. Фактически Россия участвовала в подавлении мирового зла в виде экстремизма, терроризма, который там был. Риски были очень большие, и надо было на это решиться. В конце концов, это участие было успешным. Вот что такое Путин. 2018 год очень важный для России, состоялись выборы президента Российской Федерации. Народ России сделал правильный выбор. Я высоко оцениваю доб-рые и личные отношения, сложившиеся с Путиным. При этом важно, что курс на дальнейшее укрепление нашего сотрудничества пользуется самой широкой поддержкой народов двух наших государств».

Возьмите какое-нибудь инородное растение и пересадите его в свой сад. При благоприятном уходе оно непременно приживется и даст плоды. Его корни вживутся в почву и станут с ней одним целым. Его крона будет тянуться к солнцу, а ветви развеваться в такт местному ветру. Оно благодатно ответит вам плодами, подарит кислород, укроет тенью.

Так же и мой народ, трагически оторванный от родной земли, благодаря отзывчивости и щедрости местных народов прижился и стал частью Азербайджана, Казахстана, Кыргызстана и России. Турки-ахыска (мы называем себя по местности, указывающей этническое происхождение, во времена Османской империи — уезд Ахыска, сейчас — Ахалцихе в Грузии). Народ, который я представляю и объединяю во Всемирной ассоциации турок-ахыска (месхетинцев) на протяжении 20 лет, благодаря своему трудолюбию, терпению и усердию сумел пустить корни, жить и благополучно развиваться там, куда был выслан. Он стал частью той земли, которая приняла его и приютила, дала воду и благодатную почву, нашла место в своем саду и защитила. Мы, кавказские турки, сегодня живем во многих странах мира, в большей степени в постсоветских братских государствах, являемся равноправными гражданами, наряду со всеми свободно живем и развиваемся, трудимся на процветание Отчизны, давшей нам дом и ставшей нам семьей.

Мы благодарны в первую очередь руководителям этих стран, предоставившим нам равноправные возможности, благодарны простому народу, в тяжелые для всех нас годы разделившему с нами кров.

Деятельность Всемирной ассоциации турок-ахыска (с турецкого DATÜB), созданной в 2009 году, прежде всего, направлена на объединение всех турок-ахыска (месхетинцев), проживающих в 9-ти странах мира (Азербайджан, Грузия, Казахстан, Кыргызстан, Россия, США, Турция, Узбекистан и Украина). Главная задача нашей организации — достойно представлять народ на международном уровне, защищать его интересы на всевозможных съездах и в мировых общественных объединениях, вести диалоги с местными властями, содействовать им в работе с населением. Сообща мы трудимся над сохранением национальной культуры и языка. Достигнув консолидации, мы создали филиалы на местах, через которые оказываем всестороннюю поддержку местному населению, помогаем решать вопросы гражданского характера. А именно, занимаемся благотворительной деятельностью, трудоустройством, помогаем малоимущим семьям, предоставляем гранты учащимся и студентам, содействуем поступлению в вузы как Турции, так и других

стран, где они проживают. Проводим также обширные образовательно-развивающие конкурсы, спортивные турниры, музыкальные фестивали, концерты и научные симпозиумы. Своими силами открываем спортивные залы, стадионы, тем самым популяризируя спорт среди молодого поколения. Развиваем в Турции самбо, который принято считать исконно русским видом спортивного единоборства. В котором я являюсь президентом федерации самбо в Турции. Издаем печатные издания,

выпускаем книги и литературные сборники, где освещаем работу организации, местных филиалов, ведем диалог с читателями, поддерживаем молодых авторов.

Мы воспитываем нашу молодежь в лучших традициях турецкого народа, прививаем им уважение к родной земле, к старшим, учим их быть отзывчивыми и дружелюбными. Мы, как и старшее поколение, а теперь и наши дети, будь то в России или любой другой стране, живем в атмосфере мира и согласия, выполняем свой гражданский долг, а взамен получаем возможность счастливо жить и свободно развиваться.

Мы — турки, но кроме турецкого в совершенстве владеем русским языком, а также официальным языком той страны, в которой проживаем. Мы, как и все народы постсоветского пространства, выросли на советском кино, воспитаны на русской литературе, впитали в себя русскую культуру и музыку, заимствовали русские национальные блюда. Мы стали частью многонациональной семьи, где вместе со всеми сопереживаем, любим и гордимся, восхищаемся и возмущаемся, потому что мы имеем общие взгляды и единую ментальность, мы — жители Евразии, мы — одна большая дружная семья.

Яркий тому пример прошедший чемпионат мира по футболу в России. Мы с замиранием сердца следили за событиями и матчами такого грандиозного мероприятия, который Россия, вопреки недоверию европейского сообщества, провела на самом высоком профессиональном уровне. Нас переполняла гордость за превосходную организацию и успешное проведение. И, конечно же, каждый из нас, в какой бы стране ни находился, болел и радовался победам российской сборной. Как сказал президент ФИФА Джанни Инфантино, «чемпионат в России стал удивительным и невероятным футбольным праздником. Я ожидал, что нынешний мундиаль будет лучшим в истории. Могу сказать это с большей уверенностью, поскольку мы вместе стали тому свидетелями. Да, это лучший чемпионат мира в истории».

Подтверждением тому, что чемпионат мира в России стал действительно самым лучшим в истории праздником футбола, может стать мнение сборной команды Франции. Игроки этой команды Самюэль Умтити и Блез Матюиди сказали, что не хотят покидать РФ. «Я мог бы так прожить еще месяц со всеми. Нам весело и всегда есть чем заняться. Это необыкновенный опыт», — подчеркнул Умтити.

Международная общественность запомнит этот праздник футбола на всю жизнь. Этот праздник не оставил равнодушным, похоже, никого. Россия покорила весь мир. Болельщики всего мира наполнили социальные сети восторженными рассказами о том, что их больше всего впечатлило в России. К примеру, английских болельщиков, которых на родине пугали русскими, были приятно удивлены, когда столкнулись с дружелюбием русских, которые бесплатно их угощали пышными пирожками.

Многие среди всего прочего обратили внимание на российских полицейских, которые всегда были готовы помочь. Очень много утерянных вещей иностранных болельщиков было найдено и передано хозяевам. Уругвайские телевизионщики потеряли сумку с дорогостоящей техникой. Были огорчены пропажей, поскольку там были все фотографии и видеоотчет. Их переполняли эмоции, когда полицейские нашли сумку. «Вот она — российская полиция: спокойная, улыбающаяся, профессиональная. Все тихо, все хорошо. Где сумасшедшие русские фанаты? Где жестокость полицейских? Никаких ужасов, что

мы слышим в британских СМИ». Это мнение независимого британского журналиста и блогера. Чемпионат мира по футболу FIFA 2018 в России многие болельщики считают не только одним из самых безопасных, но и максимально лояльным к приехавшим на спортивный праздник гостям.

Поразили общественность также отличные и красивые стадионы, чистота и благоприятная обстановка, царившая в 11 городах России, где гостей встречали весьма радушно и приветливо. В первый раз в истории чемпионат состоялся на территории двух частей света — Европы и Азии, а также впервые на территории бывшего Советского Союза. Это уникальное событие Россия провела достойно и сделала его самым запоминающимся в истории.

От имени Всемирной ассоциации турок-ахыска, от всего турецкого народа мы поздравляем, прежде всего, Президента Российской Федерации, уважаемого Владимира Владимировича Путина, все руководство страны, а также российский народ с этой победой, с успешным проведением такого масштабного и значимого мероприятия! Россия еще раз доказала и продемонстрировала перед мировым сообществом свою силу, мощь, дружелюбие, профессионализм, щедрость и благородство русского характера!

100 000 турок-ахыска, проживающих сегодня на территории Российской Федерации, являются гражданами этой сильной державы, мирно живут, трудятся и, воспитывая своих детей, связывают их будущее с этой страной. Россия — одна из первых государств, приютивших турок-ахыска после трагических событий в Фергане (Узбекистан). Они так же, как и мы в Казахстане, трепетно и отрадно следят за русско-турецкими отношениями, которые только крепнут и становятся примером для других стран. Турки-ахыска в России, как и 250 000 русских, проживающих сегодня в Анталии (Турция), являются мостом дружбы между двумя сильными статегическими странами-партнерами. И в Казахстане царит та же обстановка мира и согласия, где бок о бок мы живем и работаем с русскими, казахами и другими народами, не делимся ни по национальному, ни по религиозному признаку. Учимся в русских школах, оканчиваем русские отделения факультетов, читаем и говорим по-русски, мы — российские, казахстанские турки, имеем очень богатую семью и культуру, в которой переплетено множество других ярких и близких нам по духу народов.

Поддерживая и восхищаясь политикой сильнейших мировых лидеров, небезразличных для моего народа, держав — Азербайджана, Казахстана, России и Турции, желаю этим странам процветания и крепких политических и экономических позиций, мирового признания и всесторонней интеграции. Я, как гражданин Казахстана, горжусь тем, что Казахстан во главе с Нурсултаном Абишевичем Назарбаевым стал инициатором создания Евразийского и Таможенного союзов. Полноценная евразийская интеграция стала возможной с приходом к власти в России Владимира Путина, поддержавшего идеи Нурсултана Назарбаева.

Мы, в свою очередь, представляя турецкий народ во Всемирной ассоциации турок-ахыска (DATÜB), будем и далее делать все возможное, чтобы сохранить мир и согласие между народами, которые делят сегодня благодатную русскую землю, вместе трудятся на благо процветания страны, мирно живут и уверенно смотрят в будущее, где всем нам сообща нужно сохранить нажитое совместно богатство — дружбу и солидарность, общность взглядов, интересов и идей Евразийского сообщества!

Зиятдин КАСАНОВ,
профессор, председатель
Всемирной ассоциации турок-ахыска,
председатель
Турецкого этнокультурного центра РК,
депутат г.Алматы

DATÜB
DÜNYA AHISKA TÜRKLERİ BİRLİĞİ

11 Haziran 2018 tarihinde Sn. Cumhurbaşkanımızın katılımları ile gerçekleşen Bursa Büyük İftar prog- ramına, Dünya Ahıska Türkleri Birliği Genel Başkanı Ziyatdin Kassanov davet edilmiştir. Sn. Cumhurbaş- kanıyla aynı masada yer alan Kassanov, iftar sonrası Cumhurbaşkanımıza aşağıdaki konu başlıklarını dile getirmiştir;

1.Türkiye'ye gerek iskânlı gerekse serbest göç ile gelen Ahıska Türkü Soydaşlarımızın doktor ve diğer meslek grupları kendi branşlarında çalışabilmeleri için diploma denkliklerinin verilmesi,

2. Türkiye'ye iskânlı göç ile gerekse serbest göç ile gelen Ahıska Türklerinin çalıştığı ülkelerdeki Sosyal Güvenlik ve Emeklilik haklarının Türkiye'ye aktarılması,

3. İskânlı Göçün devam ettirilmesi,

4. 01.01.2018 tarihinden sonra Ana Vatanımıza göç eden Ahıska Türkleri ailelerinde ve Değişik Ülkelerde yaşayan halkımıza Uzun Dönem İkamet verilmesine devam edilmesi.

İstisnai Vatandaşlıkta gelinen son durum ve yukarıdaki konular ile alakalı taleplerimizi bir dosya halinde Sn. Cumhurbaşkanımıza sunulmuş olup, görüşmenin bir kısmına

Başbakan Yardımcısı Sn. Hakan Çavuşoğlu da iştirak etmiştir.

DATÜB Genel Başkanı Ziyatdin Kassanov Ahıska Türkler adından Sn. Cumhurbaşkanımıza yapılan çalışmalardan dolayı teşekkürlerini bildirmiş olup, Sn. Cumhurbaşkanı ise;

"Ahıska Türklerine Selamlarımı iletilmesini" ifade etmiştir. ■

TÜRKİYE CUMHURİYETİ BAŞBAKANI SAYIN BİNALİ YILDIRIM DÜNYA AHISKA TÜRKLERİ BİRLİĞİ TEMSİLCİLERİ İLE GÖRÜŞTÜ

Başbakan Binali Yıldırım, Nizami Gencevi Uluslararası Merkezi tarafından 14-15 Mart tarihlerinde Azerbaycan'ın baş- kenti Bakü'de düzenlenen 6. Kü- resel Bakü Forumu'na katıldı. Başbakan Binali Yıldırım 6. Küresel Bakü Forumu ziyareti öncesinde, Azerbaycan Cum- hurbaşkanı İlham Aliyev ile de görüştü.

Zagulba Cumhurbaşkanlı- ğı Sarayında gerçekleşen gö- rüşmede Türkiye-Azerbaycan ilişkilerinin çeşitli boyutları ile iki ülke arasındaki işbirliği ko- nularının yanı sıra, Türkiye ve Azerbaycan'ın ortak ilgi alanına giren uluslararası ve bölgesel ge- lişmelerin ele alındığı öğrenildi. Başbakan Binali Yıldırım ve be- raberindeki heyet ile 6. Küresel Bakü Forumu'na katıldıktan sonra farklı ülkelerin üst düzey siyasileriyle resmi görüşmeler yaptı.

Azerbaycan'nın başkenti Bakü'de, "Katılımcı Toplum- lar Oluşturmak İçin Farkları Azaltmak" temasıyla düzenle- nen forum süresince Yıldırım Bosna Hersek Devlet Başkanlığı Konseyi Üyesi Mladen Ivanic, Moldova Cumhurbaşkanı Igor Dodon ve Arnavutluk Cumhur- başkanı Ilir Meta ile görüşmeler yaptı.

Başbakan Binali Yıldırım, 15 Mart 2018 tarihinde Türk ve Azerbaycanlı İşadamlarıyla buluşması hemen öncesi Dünya Ahıska Türkleri Birliği temsilcileri ile biraraya geldi. Türkiye Büyükelçiliği binasında yapılan görüşmeye Dünya Ahıska Türkleri Birliği (DATÜB) Genel Başkanı Ziyatdin Kassanov, DATÜB Azerbaycan temsilcisi, Azerbaycanda yaşayan Ahıska

Türkleri "Vatan" İctimai Birliği Başkanı İbrahim Mammadov ve bölgelerden gelen Birliğin Yö- netim Kurulu Üyeleri katıldı. Görüşmede DATÜB Genel Baş- kanı Ziyatdin Kassanov, Ahıs- kalı Türklerin genel durumu ile ilgili bilgi verdi. Ahıskalı Türk- lerin tarihi vatanları Gürcistan'a göç konusu ele alındı. Geride buraktığımız 3 yıl içerisinde

43 ahıskalı aileye Gürcistan'da ev alınması için maddi destek sağlandığını söyleyen Ziyatdin Kassanov, bu çalışmaların de- vam ettirileceğini de belirtti. DATÜB'ün bir sivil top- lum kuruluşu olarak Ahıskalı Türkler'in tarihi vatanlarına dönüşü sürecinde katkı ve fa- aliyetlerine rağmen Gürcistan Devleti tarafından çeşitli zor- luklar çıkarıldığını belirten Kassanov, şimdi de Gürcistan'ın göç eden ve vatandaşlık almak isteyen ahıskalılardan bulun- dukları ülke vatandaşlıkların- dan çıkmaları hususunda şart koştuğunu söyledi. DATÜB Genel Başkanı Kassanov, bu gibi sorunların çözümü konu- sunda Gürcistan ve Azerbaycan Devlet yetkilileriyle yapılan çe- şitli görüşmelerde bu sorunla- rın gündeme getirilerek çözüm bulunması için destek istedi. Azerbaycan'da yaşayan Ahıs- kalı Türklerin durumları ile il- gili de Sayın Başbakan'a bilgi veren DATÜB Genel Başkanı, Türkiye Cumhuriyeti tarafın- dan Türkiye'de yaşayan 23 bin Ahıskalı'ya tanınan vatandaş- lık ve uzun dönem oturma izni hakkından dolayı teşekkür etti. Oldukça sıcak bir geçen görüş- me sonrası Ahıska türkleri tem- silcileri Başbakan Binali Yıldı- rım ile hatıra resmi çektirildi. ■

ANTALYA
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ
ANTALYA
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ

YAPARSA YİNE
AKPARTİ

DATÜB ANTALYA'DA İFTAR PROGRAMINDA AHISKALI TÜRKLER İLE BULUŞTU!

02.06.2018 tarihinde Dışişleri Bakanı Sayın Mevlüt Çavuşoğlu, Dünya Ahıska Türkleri Birliğinin (DATÜB) Antalya'da Çağlayan Mahallesindeki DATÜB Temsilcilik ofisinin açılışına katıldı. Açılış sonrası da Muratpaşa Kent Meydanında DATÜB'ün iftarına geçti.

İftara, Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu ile eşi Hülya Çavuşoğlu, Dünya Ahıska Türkleri Birliği Genel Başkanı Ziyatdin Kassanov, AK Parti Antalya İl Başkanı İbrahim Ethem Taş, AK Parti Muratpaşa İlçe Başkanı Dr. Alparslan Belin, Muratpaşa Kaymakamı Sedat Sırrı Arısoy, Muratpaşa Belediye Başkanı Ümit Uysal, Muratpaşa İlçe Müftüsü Celil Karaca, Türk Konseyi Genel Sekreter Yardımcısı Dr. Ömer Kocaman, DATÜB Genel Sekreteri Fuat Uçar, DATÜB Rusya Temsilcisi Mansur Allazov, DATÜB Gençlik Kolları Başkanı İsmikhan Kassanov ve DATÜB Türkiye Akdeniz Temsilcisi İsmail Mamet, Konsolosluklar, Kurum ve Kuruluşların Müdürleri ve personeli, Antalya Trakya ve Balkanlılar Dayanışma ve Kültür Derneği, Kıbrıs Türk Kültür Derneği, Antalya Çerkes Derneği, Kırım Türkleri Kültür ve Dayanışma Derneği, Kırım Öz Tatarlar Derneği, Rodos İstanköy ve Onikiada Türkleri Kültür ve Dayanışma Derneği, Avrasya Dostluk Kültür, Sanat ve Turizm Kurumu Derneği, Ukrayna ailesi Derneği, Antalya Azerbaycan Evi Derneği, Antalya Azerbaycan Kültür ve Dayanışma Derneği, Rusya Dostluk ve Kültür Derneği, Anadolu ve Ortadoğu Uluslararası Dostluk Derneği, Manavgat Kültürler arası Uyum Derneği, Rus Sanat ve Kültür Derneği, Akdeniz Kültürler Arası Uyum Derneği, Avrasya Dostluk ve Kültür Derneği ve Ahıska Türklerinin yoğun katılımı ile İftar programı gerçekleşti.

Açılış konuşmasına, DATÜB Genel Başkanı Kassanov, İftar davetimize teşrif eden başta Sayın Dışişleri Bakanımız Mevlüt Çavuşoğlu'na ve diğer iftara katılan Bürokratlara, 20'ye yakın değişik milletlerin Sivil Toplum Kuruluşlarının Temsilcilerine ve Aziz Ahıska Türkü halkıma teşriflerinden dolayı şükranlarını sunarak konuşmalarına devam

Bugün bizim Ahıskalı kardeşlerimiz için matem günüdür. Bundan 29 sene önce Fergana olayları başladı. 3 Haziran'da Sovyetler Birliği İstihbaratının bu işi organize yaptığını biz sonradan anladık. Ama maalesef iki kardeş olan milleti Özbek ve Türklerin arasına bir mesafe yani bir duvar örmek istediler.

İşte o zaman başardılar. Ama şimdi Allah'a şükürler olsun ki Özbek kardeşlerimizle aramız çok iyidir. Fergana olaylarında hayatını yitiren şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyorum. Mekanları cennet olsun. İnşallah Ahıska Türkü halkım bir daha böyle acı ve üzücü olaylar yaşamazlar. O zaman bizler sadece 3 ülkede yaşıyorduk ama Fergana olaylarından sonra maalesef 10 ülkeye dağıldık. Şükürler olsun ki halkımız nerede yaşarlarsa yaşasınlar kendi çabaları ile ayakta kalmışlardır. Birlik ve Beraberliğini saklamışlardır. Türk adına layık ve Türkiye Devletine bağlı olarak yaşamışlardır. Biliyorsunuz, 24 Haziran'da Türkiye seçime gidiyor.74 yıldır sürgünlerde yaşayan Ahıska Türkleri olarak, vatan ve bayrak özleminin ne olduğunu çok iyi biliriz. Bunun içindir ki; dünyanın neresinde olursak olalım ana vatanımız, sevdamız Türkiye Cumhuriyeti ve onun Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın yanındayız.

Çünkü, Uluslararası siyasette, ekonomide en büyük ülkeler arasına girdik. Hem siyaset konusunda Devletimiz söz sahibi oldu. İslam ülkelerinin lideri haline geldi. Devletimizin yaptığı işleri saymakla bitmez ama birkaç tanesini dile getirmek isterim. Dünyanın en büyük 3. havalimanı yapıldı. Türkiye'deki aktif havalimanı sayısı 2003 yılında 26 iken bu sayı 55 çıktı. Modern hastaneler, bölünmüş yollar, tüneller ile Türkiye'nin çevresi değiştirildi.

Ahıska Türklerine en büyük desteği Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan vermiştir. Sayın Cumhurbaşkanımızın dönemlerinde Ukrayna'daki sıkıntılı bölgede yaşayan kardeşlerimizden 750 aileyi üç bin (3.000) üzerinde kişiyi Erzincan Üzümlü ve Bitlis Ahlat ilçelerine iskanlı göç ile getirilmiştir. Aynı zamanda, ilk defa 2017 yılında Ahıska Türklerine uzun dönem ikamet hakkı tanınmıştır. Yine 2017 yılı içerisinde

1992 yılından bu zamana kadar Ahıska Türklerine verilen vatandaşlık sayısının en fazlasını yine Sayın Cumhurbaşkanımızın hükumetleri döneminde verilmiştir. 15 Ağustos 2017 tarihindeki Bakanlar Kurulu Kararı ile 50 binden fazla Ahıska Türkü bu İstisnai Vatandaşlık hakkından yararlanmıştır.

Bu sebepten dolayı, 24 Haziran 2018 tarihinde yapılacak olan Cumhurbaşkanlığı Seçimi yeniden büyük Türkiye için "İrade, Erdem, Cesaret" ile Türkiye Şahlanacaktır. Mesele memleket, kararımız net olacak. Gelin, ülkemizin aydınlık yarınlarına ve güçlü geleceğine hep birlikte imza atalım.» Dünyanın neresinde olursak olalım, Türkiye Cumhuriyeti ve onun Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN'ın sonuna kadar yanında olduğumuzu ve desteklediğimi bildirmek isteriz. İnşallah gerek Ahıska Türkü Halkımız için, gerekse Türkiye için 24 Haziran seçimlerinden sonra daha güzel günler bizleri beklemektedir. Tekrar katılımlarınızdan dolayı herkese teşekkür eder, hayırlı ramazanlar dilerim.

Daha sonra, kürsüye davet edilen Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, iftar yemeğinde yaptığı konuşmada, dünyanın her halka, ülkeye veya millete adil davranmadığını, bunlardan birisinin de tarihte Ahıska Türkleri olduğunu söyledi. Milletvekili olduğu ilk yıllarda yurt dışındaki akraba topluluklarının durumunu tespit etmek için çalışma başlattıklarını belirten Çavuşoğlu, Ahıska Türklerinin sürgün hikâyesini, çektiği acıları daha da yakından öğrendiğini dile getirdi. Çavuşoğlu, o günden bu yana kendisini yurt dışı ve içindeki vatandaşlara adadığını anlatarak, şunları kaydetti:»Kendimi özellikle Ahıska Türklerine adadım, bundan da onur duyuyorum. Ahıska Türkleri acılar, sürgünler yaşamış. Kardeş kavgasından da çekmiş. 1944'te Stalin'in sürgünü. Ahıska Türkleri Orta Asya'nın değişik bölgelerine yayılmış.

1989'de Fergana'da maalesef bir kardeş kavgası olmuş ve burada fitne galip gelmiş. Ahıska Türkleri için bir sürgün bir yolculuk daha Krasnodar'a kadar kardeşlerimiz gitmiş. Krasnodar'dan özellikle önemli sayıda Ahıskalı kardeşimiz ABD'ye gitmiş. Ahıskalı kardeşlerimizin, bugün seyahati halen bitmiş değil.»Ahıska Türklerinin gittiği her yerde ve şartta tüm zorluklara rağmen Türk ve Müslüman olduğunu unutmadığını bildiren Çavuşoğlu, Ahıskalı Türklerin kültürünü gelecek nesillere de taşıdığını vurguladı.»Türkiye, herkese sahip çıkıyor

"Dışişleri Bakanı Sayın Mevlüt Çavuşoğlu; "Ahısklı Türkler ile etle tırnak gibi kardeş olduk"

«Çavuşoğlu, «Artık güçlü Türkiye sadece Türkiye içindeki vatandaşlarımıza sahip çıkmıyor, dünyanın neresinde olursa olsun soydaşlarımıza ve akraba topluluklarımıza da sahip çıkıyoruz. DATÜB ile çalışmayı başlattık, grup grup Ahıska Türklerimizi Erzincan ve Ahlat'a yerleştirdik. Şimdi ilave gruplar, aileler var. Şu ana kadar 3 bin civarında kardeşimiz huzur içinde bu şehirlerde yaşıyor.» diye konuştu.

Yerleşen Ahıskalıların Türk ordusunda Mehmetçik olduğunu, vatandaşlık için kanun çıkardıklarını bildiren Çavuşoğlu, önce 24 bin civarında Ahıska Türk'ü, şimdi 30 bin civarında, ilave olarak da 50 bin Ahıska Türkü'ne vatandaşlık vereceklerini aktardı. Çavuşoğlu, Ahıska Türkleriyle Türkiye'yi büyütüp, kalkındırarak, büyük hedeflerine ulaştıracaklarını ifade ederek, «Biz sizlerle etle tırnak gibi kardeş olduk. 16 yıllık serüvenimizde birlikte yürüdüğümüz yolda Ahıskalı Türklerle kardeş olduk, Ahıska köylerinin tamamını dolaştık.» dedi.

"Dünya Ahıska Türkleri Birliği sayesinde dünyanın neresinde bir Ahıskalı varsa hepsine ulaşıyoruz"

Çavuşoğlu, Ahıska Türklerinde sahiplenme ve kardeşlik olduğuna işaret ederek, «Bugün dünya Ahıska Türkleri yalnız ve kimsesiz değildir. Dünya Ahıska Türkleri Birliği sayesinde dünyanın neresinde bir Ahıskalı varsa hepsine ulaşıyoruz, hepsinin yanındayız. Bugün Türkiye Cumhuriyeti ve lideri Recep Tayyip Erdoğan sayesinde Ahıska Türkleri yalnız değildir.» diye konuştu.

Ahıska Türklerine daha fazla hizmet etmek için çalışma yaptıklarını aktaran Çavuşoğlu, «Ahıska Türklerine yapılan sürgün bir haksızlıktı, zulümdü. Ahıska Türklerinin geri dönme hakkı Ahıskalılara verilmeliydi, bunu birlikte takip ettik, başardık.» değerlendirmesinde bulundu.

Bakan Çavuşoğlu, konuşmasını şöyle tamamladı:

«Hep birlikte kazanacağız, Türkiye'yi birlikte kalkındıracağız. 24 Haziran seçimleri Türk'ün gelecek asırlardaki kaderini belirleyecek bir seçimdir. O nedenle bugüne kadar destek verdiniz, biz sizlerden çok memnunuz. Türk'ün ve Türk dünyasının hedeflerine ulaşması için Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde bizlere destek verdiniz. Ama bu seçimde inşallah her zamankinden fazla sizlerden destek bekliyoruz.»

Gittikleri her yerde Ahıskalı Türklerle buluştuklarını ve dile getirilen sorunların hepsini çözdüklerini ifade eden Çavuşoğlu, Rusya, Azerbaycan, Kafkasya ve diğer ülkelerden gelen konukların da iftar sofrasını paylaştığını hatırlattı.

Konuşmanın ardından Bakan Çavuşoğlu'na DATÜB Genel Başkanı Ziyatdin Kassanov tarafından günün hatırasına plaket takdim edildi ve Ahıska Türklerinin milli kıyafeti giydirildi. ■

В АНТАЛЬЕ ПРОШЛА ВСТРЕЧА ТУРОК-АХЫСКА С МИНИСТРОМ ИНОСТРАННЫХ ДЕЛ ТУРЦИИ

2 июля, в священный месяц Рамадан, Министр иностранных дел Турции Мевлют Чавушоглу принял участие в открытии представительства Всемирной ассоциации турок-ахыска (DATÜB) в районе Чаглаян города Анталия. После церемонии открытия он присоединился к организованному DATÜB ифтару на площади Кент в районе Муратпаша. Мероприятие было проведено при активном участии Министра иностранных дел Чавушоглу и его супруги Хюлии Чавушоглу, председателя Всемирной ассоциации турок-ахыска Зиятдина Касанова, председателя правящей Партии справедливости и развития в провинции Анталия Ибрахима Ехтема Таша, председателя отделения Партии в районе Муратпаша, доктора Альпарслана Белина.

На ифтаре также присутствовали представители администрации района Муратпаша Седат Сырры Арысой и Умит Уйсал, муфтий района Муратпаша Джелиль Караджа, заместитель генерального секретаря Турецкого Совета д-р Омер Коджаман, генеральный секретарь DATÜB Фуат Учар, представитель DATÜB в России Мансур Аллазов, председатель молодежного крыла DATÜB Исмихан Касанов и представитель DATÜB в Средиземноморском регионе Турции Исмаил Мамет.

Среди присутствующих были также руководители и сотрудники консульств, учреждений и организаций, Товарищество культуры и солидарности Анталии, Тракии и Балкан, Культурное товарищество турок северного Кипра, Ассоциация черкесов Анталии, Общество культуры и солидарности крымских татар, Общество коренных крымских татар, Общество культуры и солидарности Родоса Истанкёй и Оникиада, Общество дружбы, культуры, искусства и туризма Евразия, Общество украинских семей, Азербайджанский дом в Анталии, Азербайджанское общество культуры и солидарности в Анталии, Русское общество культуры и солидарности, Международное общество дружбы Анатолии и Центрального Востока, Ассоциация межкультурного согласия Манавгата, Общество русского искусства и культуры, Ассоциация межкультурного согласия Средиземноморья, Общество культуры и дружбы Евразия, а также турки-ахыска, проживающие в Анталье.

Председатель DATÜB З. Касанов в своей вступительной речи, выразив благодарность за принятие приглашения Министру иностранных дел М. Чавушоглу и всем гостям, приглашенным на ифтар, а также представителям неправительственных организаций более 20 национальностей и уважаемым туркам-ахыска, в продолжение своей речи сказал, что для наших братьев и сестер турок-ахыска этот день является Днем траура. Ровно 29 лет назад произошли события в Фергане (Узбекистан). «Мы только потом поняли, что то, что произошло 3 июня, было делом рук спецслужб Советского Союза. К сожалению, они хотели столкнуть два братских народа, сделать врагами Узбекистан и Турцию, отдалить их друг от друга. Но общими стараниями нам удалось предотвратить этот процесс, и сегодня у нас хорошие дружественные отношения с узбекскими братьями. Я прошу у Аллаха упокоения для погибших во время событий в Фергане. Пусть они пребудут в раю. Надеюсь, что турки-ахыска больше никогда не переживут таких горьких и трагических событий. Тогда мы жили только в трех странах, но после событий в Фергане судьба нас разбросала по 10 государствам. Наш народ, где бы ни жил, устоял, благодаря неустанному труду и терпению. Мы сохранили единство и солидарность. Достойно несем свое имя и называем себя тюрками, где бы ни жили, находимся в тесной связи с турецким государством.

Вы знаете, что 24 июня Турция идет на выборы. Мы – турки-ахыска, прожившие в изгнании 74 года, очень хорошо знаем, что такое тоска по родине и флагу. Поэтому, в каком бы уголке мира мы ни были, мы всегда рядом с Турецкой Респу-

бликой и ее президентом Реджепом Тайипом Эрдоганом. Сегодня Турция в вопросах политики и экономики вошла в число крупнейших и лидирующих стран мира. Стала активным политическим игроком, стала лидером исламских государств. Невозможно перечислить все то, что сделано руководством государства за эти годы. Один из крупных последних проектов – строительство третьего по величине в мире аэропорта. Количество функционирующих аэропортов выросло с 26 в 2003 году до 55. Лицо Турции меняется в лучшую сторону, появляются современные больницы, автотрассы, туннели и многое другое.

Президент Реджеп Тайип Эрдоган оказал большую поддержку туркам-ахыска. За годы его правления 750 семей (это более 3000 человек наших братьев и сестер, которые жили в неблагополучных регионах Украины) были переселены и размещены в районы Эрзинджан – Юзюмю и Битлис – Ахлат.

В то же время, впервые в 2017 году турки-ахыска получили право на получение долгосрочного вида на жительство. Опять же, с 1992 года и до сегодняшнего времени именно в период правления уважаемого Т. Эрдогана наибольшее количество турок-ахыска получило гражданство. По решению Совета Министров от 15 августа 2017 года в порядке исключения более 50 турок-ахыска воспользовались правом получения гражданства. Поэтому президентские выборы, которые будут проводиться 24 июня 2018 года, – это значимый для будущего Турции день, это подъем Турции на основе «Воли, Достоинства, Храбрости». Вопрос страны – и наше решение будет четким. Приходите и вместе выскажемся за светлое завтра и надежное будущее.

В каком уголке мира мы бы ни находились, мы до конца будем рядом с турецким народом и будем поддерживать Турецкую Республику и уважаемого президента Реджепа Тайипа Эрдогана. Надеемся, что после 24 июня, как нас – турок-ахыска, так и весь турецкий народ будут ждать лучшие перемены. Еще раз благодарю всех вас за участие и желаю счастливого Рамадана».

Министр иностранных дел Турции Мевлют Чавушоглу: «Мы с ахыскинцами кровные братья».

Министр иностранных дел Мевлют Чавушоглу, которого пригласили на трибуну, в своем обращение к собравшимся отметил, что один из народов, с которым поступили несправедливо это турки-ахыска.

Чавушоглу рассказал, что в первые годы, когда он еще был депутатом, начал работу по изучению и определению ситуации с родственными народами заграницей, подробно изучал историю депортации турок-ахыска и трудности,

которые они пережили. Чавушоглу рассказал, что с того момента и до настоящего времени посвятил себя гражданам внутри страны и за ее пределами. Он подчеркнул: «Я с особенным трепетом отношусь к туркам-ахыска, всесторонне поддерживаю их и помогаю им, и горжусь этим. Они пережили страдания и изгнания. В 1944 году это были сталинские депортации. Турки-ахыска были разбросаны по различным районам Средней Азии. К сожалению, в 1989 году в Фергане произошла ссора между братскими народами, и здесь победил заговор. В результате – еще одно изгнание, еще одна дорога – наши братья отправились в Краснодар. Из Краснодара турки-ахыска в большом количестве уехали в США. Переселения ахыскинцев и сегодня еще не завершились».

Чавушоглу подчеркнул, что турки-ахыска везде и при любых условиях, несмотря на все трудности, не забыли, что они тюрки и мусульмане, им удалось сохранить и передать свою культуру будущему поколению.

«Турция заботится обо всех»

Чавушоглу заявил: «Сильная Турция заботится не только о гражданах внутри страны, она берет под крыло соотечественников и братские народы повсюду в мире. Мы начали работу с DATÜB, компактно расселили турок-ахыска в Эрзинджане и Ахлате. Сейчас в ожидании переезда находятся десятки семей. В настоящее время около 3 тысяч наших братьев благополучно проживают во многих городах Турции».

Чавушоглу сказал, что размещенные ахыскинцы, выполняя свой гражданский долг, вошли в ряды турецкой армии, благодаря содействию государственного кабинета министров, получили турецкое гражданство.

Также сообщил, что ранее около 24 тысячам турок-ахыска было дано гражданство, сегодня около 30 тысяч его уже получили и дополнительно будет предоставлено еще 50 тысячам. Министр выразил надежду, что турки-ахыска будут наравне трудиться вместе с гражданами Турции и содействовать развитию и росту страны, внесут свой вклад в достижении поставленных целей. Обращаясь к собравшимся, подчеркнул: «Мы с вами очень близки. За 16 лет пережитых совместно событий, идя единым путем, мы стали братьями. Мы не оставили без внимания ни одну просьбу, ни один вопрос, обойдя самые отдаленные села по всему миру, где живут ахыскинцы, мы стали с вами одним целым и неделимым – турецким народом, болеющим душой за будущее своей страны».

«Благодаря Всемирной ассоциации турок-ахыска мы можем связаться с каждым из вас, где бы вы ни жили, услышать вас и помочь».

Чавушоглу, выражая свою любовь и теплое отношение к туркам-ахыска, выделил: «Сегодня в мире турки-ахыска не одиноки. Благодаря Всемирной ассоциации турок-ахыска мы можем связаться с каждым из вас, где бы вы ни жили, услышать вас и помочь вам. Сегодня благодаря руководству Турецкой Республики и ее лидеру Реджепу Тайипу Эрдогану турки-ахыска не одиноки».

Чавушоглу, отметил, что в какую бы страну он ни ездил, находил время и встречался с ахыскинцами, внимательно выслушивал и старался решить все проблемы, которые обсуждались на этих встречах. В заключение напомнил, что и сейчас разделяет праздничный стол по случаю праздника ифтар с гостями, приехавшими из России, Азербайджана, Кавказа и других стран.

Говоря о проделанной работе, направленной на оказание помощи туркам-ахыска, Чавушоглу подытожил: «Депортация турок-ахыска 1944 года – это несправедливость, трагедия. Необходимо было предоставить право туркам-ахыска вернуться на свои земли. Совместно мы занялись этим вопросом, и положительно его решили».

Министр Чавушоглу в завершение своего выступления отметил: «Вместе мы победим, вместе мы построим новую Турцию. Выборы 24 июня – это выборы, которые определят судьбу турок на будущие века. Вы до сегодняшнего дня оказывали нам поддержку, мы довольны вами. Чтобы достичь целей, поставленных перед сильной и уверенной в завтрашнем дне Турцией и ее гражданами под руководством Реджепа Тайипа Эрдогана, нам нужен мир во всем мире, нам нужна ваша поддержка и ваша безграничная любовь к Турции и всему турецкому народу».

После выступления председатель DATÜB Зиятдин Касанов поблагодарил господина министра за теплые слова и оказанное доверие и вручил Министру Чавушоглу памятный подарок. ■

DATÜB BURSA/GÜRSU'DA AHISKALI TÜRKLER İLE İFTAR YEMEĞİNDE BİR ARAYA GELDİ!

Bursa'da, Dünya Ahıska Türkleri Birliği (DATÜB) tarafından düzenlenen iftar programına Dünya Ahıska Türkleri Birliği Genel Başkanı Ziyatdin Kassanov, Başbakan Yardımcısı Hakan Çavuşoğlu, Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Alinur Aktaş, Bursa AK Parti İL Başkanı Ayhan Salman, Kurum Müdürleri, Siyasi partilerin Temsilcileri ve Milletvekili adayları, DATÜB Başkan Yardımcısı ve Kazakistan Temsilcisi Sadyr Eibov, DATÜB Başkan Yardımcısı ve Gürcistan Temsilcisi İsmail Akhmedov, DATÜB Rusya Temsilcisi Mansur Allazov, DATÜB Genel Sekreteri Fuat Uçar, DATÜB Gençlik Kolları Başkanı İsmikhan Kassanov, Gürsu Ahıskalılar Kültür Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği, İneğol, Bursa STK'ların Başkanları ve Yönetim Kurulu Üyeleri ile Ahıska Türkü halkımızın yoğun katılımlarıyla gerçekleşti.

Açılış konuşmasında Dünya Ahıska Türkleri Birliği Genel Başkanı Ziyatdin Kassanov, İftar davetimize teşrif eden başta Sayın Başbakan Yardımcısı Hakan Çavuşoğlu'na ve diğer iftara katılan Bürokratlara, Sivil Toplum Kuruluşlarının Temsilcilerine ve Aziz Ahıska Türkü halkıma teşriflerinden dolayı şükranlarını sunarak konuşmalarına şöyle devam etti; "Bugün bizim Ahıskalı kardeşlerimiz için acı bir gündür. Bundan 29 sene önce Fergana olaylarında halkımız suçsuz olarak hayatını yitirmiştir. Fergana olaylarında hayatını yitiren şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyorum. Mekanları cennet olsun. İnşallah Ahıska Türkü halkım bir daha böyle acı ve üzücü olaylar yaşamazlar. O zaman bizler sadece 3 ülkede yaşıyorduk ama Fergana olaylarından sonra maalesef 10 ülkeye dağıldık. Şükürler olsun ki halkımız nerede yaşarlarsa yaşasınlar kendi çabaları ile ayakta kalmışlardır. Birlik ve Beraberliğini saklamışlardır. Türk adına layık ve Türkiye Devletine bağlı olarak yaşamışlardır.

Biliyorsunuz, 24 Haziran'da Türkiye seçime gidiyor.74 yıldır sürgünlerde yaşayan Ahıska Türkleri olarak, vatan ve bayrak özleminin ne olduğunu çok iyi biliriz. Bunun içindir ki; dünyanın neresinde olursak olalım ana vatanımız, sevdamız Türkiye Cumhuriyeti ve onun Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın yanındayız.

Çünkü, Uluslararası siyasette, ekonomide en büyük ülkeler arasına girdik. Hem siyaset konusunda Devletimiz söz sahibi oldu. İslam ülkelerinin lideri haline geldi. Devletimizin yaptığı işleri saymakla bitmez ama birkaç tanesini dile getirmek isterim. Dünyanın en büyük 3. havalimanı yapıldı. Türkiye'deki aktif havalimanı sayısı 2003 yılında 26 iken bu sayı 55 çıktı. Modern hastaneler, bölünmüş yollar, tüneller ile Türkiye'nin çevresi değiştirildi.

Ahıska Türklerine en büyük desteği Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan vermiştir. Aynı zamanda, ilk defa 2017 yılında Ahıska Türklerine uzun dönem ikamet hakkı tanınmıştır. Yine 2017 yılı içerisinde 1992 yılından bu zamana kadar Ahıska Türklerine verilen vatandaşlık sayısının en fazlasını yine Sayın Cumhurbaşkanımızın hükümetleri döneminde verilmiştir. 15 Ağustos 2017 tarihindeki Bakanlar Kurulu Kararı ile 50 binden fazla Ahıska Türkü bu İstisnai Vatandaşlık hakkından yararlanmıştır. Bu sebeple, geleceğimiz için Sayın Cumhurbaşkanımıza ve Ak Partiye oy vermeliyiz.

Daha sonra, konuşmasını yapmak üzere kürsüye davet edilen Başbakan Yardımcısı Hakan Çavuşoğlu, burada yaptığı konuşmada, Türk milletinin gönül insanı olduğunu, dostlarına, kardeşlerine, akrabalarına asla sırtını dönmediğini

bildirdi. Türkiye'de hangi milletten olursa olsun her zaman onların yanında olmaya devam edeceklerini vurgulayan Çavuşoğlu, şöyle konuştu:"15 Temmuz gecesi ben o gece Meclis çatısı altındaydım ve o gece Türkiye'yi işgale kalkan hainler, darbeciler o gece Türkiye'yi teslim almaya çalışırken, ben gönül coğrafyamızdaki birçok ülkeden birçok insanın telefonunu aldım. 'Allah aşkına ağabey bize yol göster, biz gelmek istiyoruz. Türkiye'yi ve bayrağı muhafaza etmek istiyoruz. Biz orada bulunmalıyız, Türkiye bizim ana vatanımız. Biz orada olmazsak kalbimiz kurusun.' diyenler vardı. Sizi temin ederim ki o gece Batı Trakya'dan, Bulgaristan'dan, Üsküp'ten Atatürk Havalimanına gelen kardeşlerimiz oldu. Bu bayrak altında, gölgesinde rahat ederken ve bu toprağın ekmeğini, suyunu yiyip içerken bu bayrağa hain gözlerle bakanlar olsa da Allah'ın izniyle 300 milyon Türk kardeşimiz bizim gönül coğrafyamızda onların gözünü oymaya hazırdır." – "Türkiye anavatandır"Çavuşoğlu, Türkiye'nin basit bir ülke olmadığına dikkati çekerek, Türkiye'nin Kafkasların, Ortadoğu'nun, Kuzey Afrika'nın, Balkanların anavatanı olduğunu vurguladı. Türkiye'ye bir şey olması halinde o bölgelerin kendisini güvende hissetmeyeceğine işaret eden Çavuşoğlu, şunları kaydetti: «Biz Türkiye içinde yaşayan yöneticiler olarak başta Cumhurbaşkanımız olmak üzere diyoruz ki, 'Sınırlarımız dışında nerede bir kardeşimiz yaşıyorsa yaşasın, eğer onun ayağına diken batarsa bizim kalbimize hançer saplanmıyorsa bize uyku yok kardeşlerim.' Ahıskalı da bizim kardeşimiz, diğerleri de bizim kardeşimizdir. Bundan 2 - 3 yıl önce yine sizlerle bir araya gelmiştik ve bana demiştiniz ki 'Tıp mezunu kardeşlerimiz var, doktorluk yapamıyor. Öğretmenlik mezunu kardeşimiz var, öğretmenlik yapamıyor.' Kardeşlerim gözünüz aydın hepiniz vatandaş oldunuz, nerede isterseniz orada çalışabilirsiniz. Siz istersiniz biz yaparız, yaparsa AK Parti yapar, gerisi yalan. Bize geçmişi vadediyorlar. Projeleri durdurmayı vadediyorlar. Dünyada son 10 yılda gerçekleştirilen en büyük 10 projenin 6'sı Türkiye'de gerçekleştirildi şeklinde ifade etmiştir. ■

ТУРЦИЯ – РОДИНА-МАТЬ

В Бурсе в мероприятии, организованном Всемирной ассоциацией турок-ахыска (DATÜB) по случаю ифтара, приняли участие председатель Всемирной ассоциации турок-ахыска Зиятдин Касанов, вице-премьер-министр Турции Хакан Чавушоглу, председатель муниципалитета Бурса Алинур Акташ, председатель областного отделения Партии справедливости и развития Айхан Салман, руководители учреждений, представители политических партий и кандидаты в депутаты, заместитель председателя DATÜB – представитель в Казахстане Садыр Эибов, заместитель председателя DATÜB – представитель в Грузии Исмаил Ахмедов, представитель в России Мансур Аллазов, генеральный секретарь DATÜB Фуат Учар, председатель молодежного крыла DATÜB Исмихан Касанов, Общество содействия культуре и солидарности турок-ахыска в Гюрсу, председатели и члены правлений НПО Бурсы и Инеголя, а также турки-ахыска – жители Бурсы.

Председатель Всемирной Ассоциации турок-ахыска Зиятдин Касанов в своей вступительной речи, выразив благодарность за принятие приглашения вице-премьер-министру Х. Чавушоглу, другим участвующим на ифтаре приглашенным гостям, представителям неправительственных организаций и дорогим туркам-ахыска, в продолжение выступления выразил следующее: «Сегодня для наших братьев и сестер турок-ахыска печальный день. 29 лет назад в ферганских событиях погибли невинные представители нашего народа. Я прошу у Аллаха упокоения погибшим во время событий в Фергане. Пусть они пребудут в раю. Надеюсь,

что турки-ахыска больше никогда не переживут таких горьких и трагических событий. Тогда мы жили только в трех странах, но после событий в Фергане, к сожалению, судьба нас разбросала по 10 странам. Наш народ, где бы ни жил, устоял, благодаря неустанному труду, выдержке и терпению. Он сохранил единство и братство. Он достойно несет свое имя и называет себя турецким народом, где бы ни жил, находится в тесной связи с турецким государством.

Вы знаете, что 24 июня Турция идет на выборы. Мы – турки-ахыска, прожившие в изгнании 74 года, очень хорошо знаем, что такое тоска по родине и флагу. Поэтому, в каком бы уголке мира мы ни были, мы всегда рядом с Турецкой Республикой и ее президентом Реджепом Тайипом Эрдоганом.

Сегодня Турция в вопросах политики и экономики вошла в число крупнейших и лидирующих стран мира. Стала активным политическим игроком, стала лидером исламских государств. Невозможно перечислить все то, что сделано руководством государства за эти годы. Один из крупных последних проектов – строительство третьего по величине в мире аэропорта. Количество функционирующих аэропортов выросло с 26 в 2003 году до 55. Лицо Турции меняется в лучшую сторону, появляются современные больницы, автотрассы, туннели и многое другое.

Президент Реджеп Тайип Эрдоган оказал большую поддержку туркам-ахыска. За годы его правления 750 семей это более трех тысяч человек – наших братьев и сестер, которые жили в неблагополучных регионах Украины, были переселены и размещены в районы Эрзинджан – Юзюмю и Битлис – Ахлат.

В то же время, впервые в 2017 году турки-ахыска получили право на получение долгосрочного вида на жительство. Опять же, с 1992 года и до сегодняшнего времени именно в период правления уважаемого Т. Эрдогана наибольшее количество турок-ахыска получило гражданство. По решению Совета Министров от 15 августа 2017 года в порядке исключения более 50 турок-ахыска воспользовались правом получения гражданства.

Поэтому, президентские выборы, которые будут проводиться 24 июня 2018 года, – это значимый для будущего Турции день. Участвуйте в выборах и определите свой выбор за светлое завтра и надежное будущее».

Далее, вице-премьер-министр Турции Хакан Чавушоглу, обращаясь с трибуны к присутствующим, отметил, что турецкий народ – искренний, и никогда не отворачивался от своих друзей, братьев и родственников. Независимо от национальности в Турции турецкий народ всегда держится плечом к плечу. «В ночь переворота 15 июля я находился в здании Парламента. В то время, когда заговорщики пытались захватить и заполучить Турцию, я получал телефонные звонки от многих друзей из многих близких для нас стран. Мне говорили: «Подскажи, как мы можем помочь вам, мы хотим приехать, хотим помочь вам сохранить Турцию и ее флаг, мы должны быть там, Турция для нас вторая Родина. Если в такой момент мы не будем там, зачем жить». Я уверяю вас, что в ту ночь в аэропорт им. Ататюрка люди прилетели из Тракии, Болгарии, Скопье. И даже сегодня под этим флагом, в его тени и сегодня продолжают жить предатели, без угрызений совести едят хлеб и пьют воду этой земли, то на территориях близких, родственных нам государств найдутся 300 миллионов наших тюркских братьев, которые не задумываясь придут к нам на помощь».

«Турция – Родина-мать»

В своем выступлении Чавушоглу, обращая внимание на то, что Турция является не простой страной, подчеркнул, что Турция является исторической Родиной для народов Кавказа, Ближнего Востока, Северной Африки и Балкан. В случае если что-то произойдет с Турцией, эти регионы не будут чувствовать себя в безопасности, Чавушоглу продолжил: «Мы, руководители, живущие в Турции, и, в первую очередь, наш Президент, говорим: Где бы ни жил наш брат за пределами наших границ – пусть живет. Но если он поранится, мы будем чувствовать ту же боль.

2-3 года назад, во время нашей встречи вы обратились ко мне с просьбой оказать помощь туркам-ахыска, имеющим высшее образование, иметь возможность работать в Турции по профессии, с признанием их дипломов.

Дорогие мои, поздравляю вас! Вы все стали гражданами, вы можете работать там, где захотите. Ваше желание для нас свято, Партия справедливости и развития – единственная структура, которая предоставит вам льготы и благоприятное проживание на долгожданной земле. Наша Партия доказала свою силу и проявила свой потенциал сполна. Из 10 крупнейших мировых проектов последних 10 лет – 6 были реализованы в Турции, и это тому доказательство». ■

КАРАВАН РАЗГОВЕНИЯ

Мусульмане всего мира радуются приходу священного месяца Рамазан, месяца Милости и Прощения. Они зовут друг друга к себе в гости на ифтар, угощают друг друга, читают Коран и ходят вместе на молитву таравих в мечеть.

Караван разговения – Анталия, Бурса, Алматы был устроен на прошлой неделе, куда были приглашены сотни человек на ифтар. Второго мая был ифтар в г. Анталия на 1200 человек, на котором присутствовал министр иностранных дел Турции Мавлюд Чавушоглу. Такой же вечер разговения состоялся и в г. Бурса, где присутствовало около 500 человек, а главным гостем был вице-премьер-министр Турции Хакан Чавушоглу.

И наконец, 6 июня в Алматы в гостинице «Казахстан» состоялся ифтар на 500 человек, организатором которого был ТЭКЦ во главе с Зиятдином Исмихановичем Касановым. На ифтаре присутствовал верховный муфтий РК Серікбай қажы Ораз, генеральный консул Тур-

Вечер ифтара прошел в присущей ему теплой, дружественной атмосфере, олицетворяющей мир и согласие граждан Республики Казахстан.

ции в Алматы Рыза Каан Йылмаз, заместитель генерального секретаря Совета сотрудничества тюркоязычных государств Омар Коджаман, секретарь Алматинского маслихата Калдыбай Казанбаев, гости из этнокультурных центров и другие.

Председатель Республиканского ТЭКЦ, президент правления Всемирной ассоциации турок-ахыска «DATÜB», депутат Маслихата г. Алматы Зиятдин Касанов выступил с приветственным словом: «Приветствую вас, дорогие гости на нашем вечере ифтара. Мы должны в первую очередь благодарить Аллаха, что мы имеем такую возможность проводить такие вечера, что мы живы, здоровы. Сегодня замечательный вечер, потому что мы собрались в кругу уважаемых людей, своих друзей, близких, родных. Хвала Аллаху, что у нас в Казахстане есть общественное согласие и мир. Здесь огромную роль играет политика нашего лидера Н. А. Назарбаева. Я, возглавляя Всемирную ассоциацию турок-ахыска «DATÜB», очень часто бываю в различных странах и городах. Я смотрю в глаза беженцев, ставших жертвами хаоса, которые нуждаются в еде, питье, в одежде, и понимаю, что мы живем хорошо. Подобные вечера ифтара должны быть всегда, так как они сплачивают людей», – сказал он.

«Желаю всем вашим семьям блага и процветания! Рамазан – месяц блага и добра! За каждое благое дело в священном месяце будет многократное вознаграждение. Как говорится в хадис-шарифе: «В это время увеличатся вознаграждения за добрые дела людей. За каждое благое дело дается десятикратное вознаграждение, которое может вырасти до стократного», – сказал верховный муфтий Серікбай қажы Ораз. ■

Торговый Дом

АРЕНА

(бывший Военторг)

175 Бутиков Европейского товара

Скидки от 20% до 70%

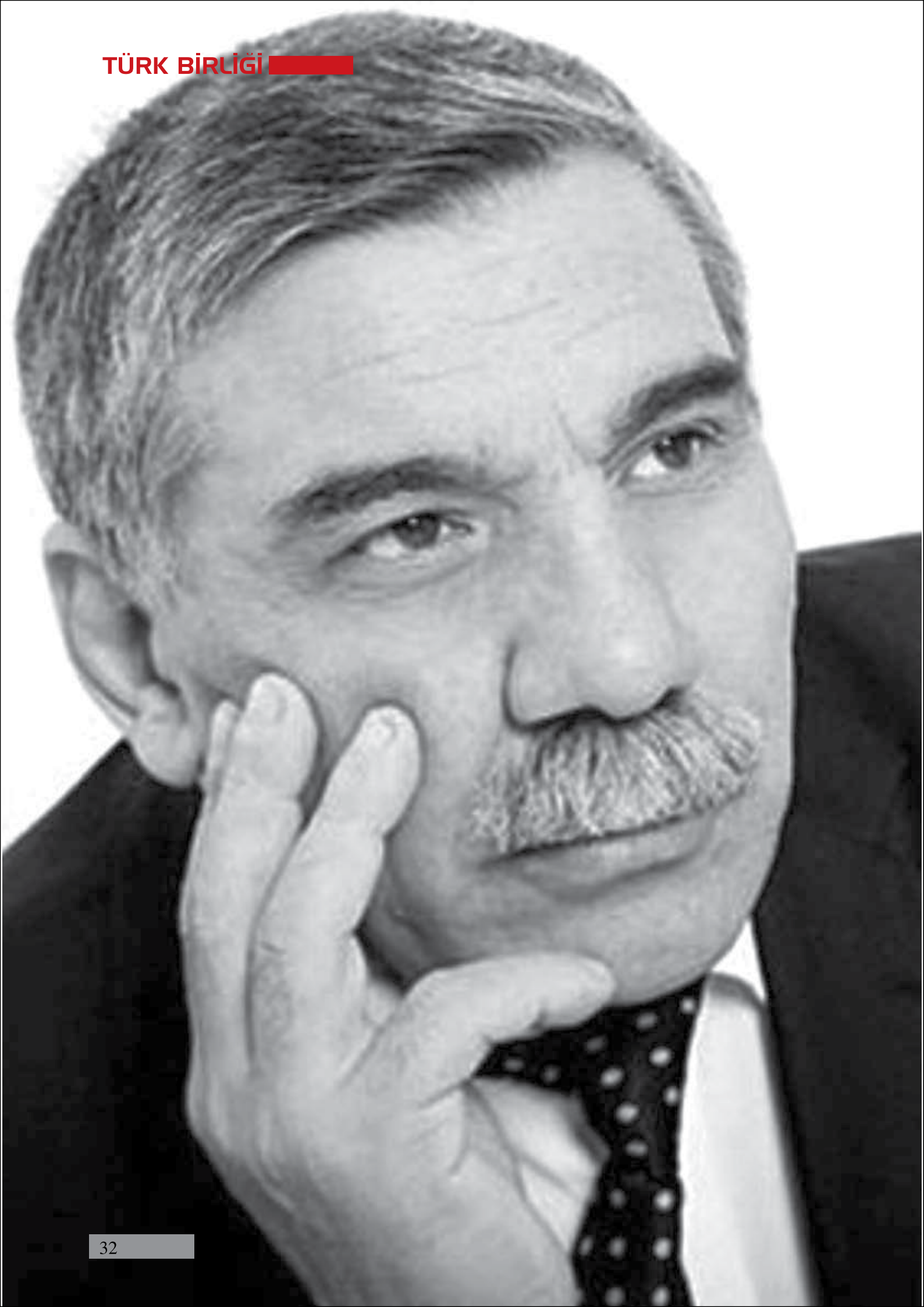

- Женская одежда
- Вечерние платья
- Мужская одежда
- Одежда для детей
- Кожаные изделия
- Косметика
- Парфюмерия
- Часы и сувениры
- Сотовые аксессуары
- Военные товары

+7 727 277 54 81
ул.Абая, 140 (уг. ул. Гагарина)

www.tdarena.kz

Для аренды офисов и бутиков звоните по тел: 277 54 81, 277 54 82

ПОЭТИЧЕСКИЙ ОТЗВУК ДУШИ НАРОДА…

Застоишься – станешь камнем, опершься – станешь птицей. Это счастье – плыть морем, реять в небе, обходить за краем край. Он обретал друзей, что западали в душу, взоры его обнимали дали, привалы придавали пыл, душа парила в облаках, его мысли ласкали солнце. Все это он отразил в своем творчестве, от Борчалинского села до Мекки и Китайской стены.

Его творчество – вехи его сорокапятилетнего творческого пути. Путешествуя по свету, «переписывая родину в себя», он прожил жизнь под стать древним сказателям – озанам. Он странник – дервиш, поэт, чье творчество так гармонично легло на струны саза. Зелимхан Ягуб – ашуг, народный поэт, Азербайджана и всего Тюркского мира. Его имя искрится в памяти народа, оно заслуженно записано в свитки истории Тюркского мира.

Зелимхан Ягуб был и остается душой Тюркского мира. Свое странствие он начал с середины девяностых годов по необъятным просторам Тюркского мира. Дороги его судьбы, начавшись с Борчалинского села Болнис-Кепенекчи, простерлись до гор Алатау, взошли на лесистые Тянь-Шанские предгорья, пересекли Алма-Ату (Алматы), дотянулись до Тебриза, Тегерана, Стамбула и снова крутанулись к Востоку, в Пекин, Шанхай, перемахнули через Великую Китайскую стену; позже ему открылись Мекка, Медина, Джидда; затем пути обняли киргизскую землю, где витал тысячелетний дух дастана «Манас»… «прорубив окно в Европу», одарили его открытием дивной опрятности и ладности германской земли, идеальной красы автобанов и, наконец, воротили его в Баку, где его очаг, в Борчалы, где его колыбель.

Зелимхан Ягуб скончался 9 января 2016 г. в Баку. Новость об этом потрясла весь Тюркский мир. Он ушел из жизни, безумно влюбленный в «тюркскую душу», оставив после себя красоту своего творчества, что ныне сплетается со струнами саза живущих ашугов.

5 мая в Государственной филармонии им. Жамбыла состоялось грандиозное мероприятие под эгидой Ассамблеи народа Казахстана, посвященное вечеру памяти великого поэта Тюркского мира Зелимхана Ягуба. На этом масштабном мероприятии присутствовало около 600 человек: председатели и члены правления ТЭКЦ и Всемирной ассоциации турок-ахыска «DATÜB», депутаты и интеллигенция из Азербайджана, гости из консульства Турции, члены Ассамблеи народа Казахстана, представители этнокультурных центров, известные ашуги, поэты, общественные деятели, СМИ и т. д. Данное мероприятие заставило гостей вспомнить творчество известного

Странствия, встречи, впечатления оставили в душе, в памяти неизгладимые следы, неувядаемые узоры, расширили горизонты поэзии Зелимхана Ягуба, привнесли новые краски в гамму ощущений и переживаний. Читатель не может не заметить этого в его стихах, так тонко и глубоко отражающих чувства ашуга.

поэта, проникнуться его поэзией под струнами саза, открыть для себя удивительную тонкость его души…

Первым выступил президент правления Всемирной ассоциации турок-ахыска «DATÜB», председатель Республиканского Турецкого этнокультурного центра Зиятдин Исмиханович Касанов: «Сегодняшнее мероприятие свидетельствует о том, каким значимым был известный поэт Зелимхан Ягуб в Тюркском мире. Его заслуги велики, а имя навсегда внесено в историю. Он любил Тюркский мир, он любил и Казахстан. Молодежь должна знать и ценить наследие таких людей. Мы хотели организовать вечер при его жизни, пригласив его самого в гости к нам, но, к сожалению, в последние годы он неважно себя чувствовал. Поэтому мы посчитали своим долгом провести этот вечер памяти, дабы хоть как-то отблагодарить его за бесценное творчество и мысли, немеркнущие в нашей памяти», – сказал он.

Вторым выступил депутат национального Маджлиса Азербайджана Адиль Алиев: «Этот вечер, проведенный так тепло и атмосферно, свидетельствует о дружбе и теплых отношениях в Тюркском мире, об отношениях между Азербайджаном и Казахстаном. Мы с вами братские народы, и мы благодарны вам за этот вечер. Зелимхан Ягуб многое сделал для своей страны, для народа, для всего Тюркского мира. Его помнит Родина, страна, народ и всем мы, братские народы, должны взять его назидания и мудрость за основу наших братских отношений», – сказал Адиль Алиев.

Зелимхан Ягуб внешний мир оценивал из Азербайджана... Он не только видел свою страну изнутри, но, находясь у подножия горных вершин Тюркского мира, он мог смотреть на нее извне. В его глазах историческая земля по имени Азербайджан, общечеловеческие ценности, сотворенные на этой земле, обрели совершенно новое звучание и значимость, которые и отразились в его поэзии.

После выступил генеральный консул Турции в Алматы Рыза Каган Йылмаз:

«Зелимхан Ягуб – герой не только для азербайджанского народа, но и для всего Тюркского мира. Он большой поэт, строки которого пронизывают душу. То, что он воспел в своих стихах: любовь к родному краю, к родной природе, а также справедливость, отказ от лжи, клеветы и дезинформации – все это мы должны передать нашим потомкам», – сказал он.

Из важных наставлений Зелимхана Ягуба: «О, человек, будь достоин своего звания, держись прямо, шагай твердо, знай цену слову, мысли ясно, веруй в правду, дорожи землей родной, не поступайся убеждениями и не оступайся в пути, пойми тленность суетного и вечность нетленного, неси в себе свет, и пусть ближние увидят его

Отрешись от тщеты,
от докучных трудов,
И всмотрись ты в себя,
в сокровенную суть.
Как ловец, завершивший
старательный лов,
Сходит с горных угодий,
чтобы отдохнуть,
Как пчела, отягченная
соком цветов,
Возвращается в улей,
и ты как-нибудь
Соберись восвояси,
нектар накопя,
И всмотрись внутрь себя.

Душа Зелимхана Ягуба вдохновлялась музыкой родниковых перезвонов, мерным рокотом речного потока, дыханием моря, шелестом листвы. И в эту естественную полифонию вплетались звуки звонкого струнного тара и кеманчи, уда и нэя, ритмы дэфа-бубна – эхо седой старины.

в тебе!» – таковы были бесценные назидания Зелимхана Ягуба.

На мероприятии также выступили консул Азербайджана Рамиль Рызаев; председатель Ассоциации азербайджанцев в Казахстане Абульфаз Хамедов; председатель Курдского этнокультурного центра Князь Мирзоев, а также Муса Набиоглы, который работал заместителем председателя Союза ашугов Азербайджана, председатель общества «Кэпэнэкчи» в Грузии Азер Гоюшов.

На мероприятии присутствовал и сын Зелимхана Ягуба – Бехлул Ягубов: «Я от чистого сердца и от имени нашей семьи благодарю вас за этот прекрасный вечер, посвященной памяти моего отца, известного ашуга, поэта, общественного деятеля – Зелимхана Ягуба. Слово моего отца – слово писателя, что призвано нести правду людям, миру, а в нашем случае правду об Азербайджане, извлечь уроки из давней и недавней истории, чтобы добиться восстановления попранных

прав сотен тысяч обездоленных людей и целого народа. Мой отец жил для людей и оставил след в истории, благодаря этому», – сказал сын ашуга.

На мероприятии выступали звезды из Азербайджана: известный певец, победитель конкурса «Азия-стар» Халиль Карачоп; известный поэт и близкий друг Зелимхана Ягуба – ашуг Джангир; известный музыкант Ферудин Товузлу; известный ашуг из Тбилиси, у которой своя школа саза, обучающая грузин, англичан, немцев и других представителей различных этносов искусству саза – ашуг Наргиле. На мероприятии также выступили: национальный ансамбль под руководством И. Амирахова, корейский танцевальный ансамбль, ансамбль Азербайджанского этнокультурного центра «Бахар», ансамбль ТЭКЦ «Кавказ» и другие известные музыканты. Вела вечер памяти известная телеведущая азербайджанского телеканала IctimaiTV – Улкер. На мероприятии присутствовали также и школьники из Турции, которые приехали в качестве делегации. Они выступили со своим поэтико-историческим номером.

В честь данного грандиозного мероприятия была выпущена книга «Zelimxan Yagub: Borçalının Bir Tərəfi Ahıska». Около 500 экземпляров были подарены присутствующим гостям, дабы они еще глубже ознакомились с его творчеством. Эта книга – вехи сорокапятилетнего творческого пути, пройденного им, уже подходящим к перевалу шестидесяти лет. В этой книге собраны стихи и поэмы последних лет, поэтические отзвуки странствий ашуга, эхо его переживаний, впечатлений и раздумий, не только путевых, но занимающих Зелимхана Ягуба всю жизнь.

Зелимхан Ягуб был всегда в гуще народа, родившего пословицу: «Будь в народе, суть в народе». Ни услады хвалы, ни горечь хулы не отвратили его от избранного пути. Он головы не склонял, успехом не упивался, в беде не убивался. Он прожил свою жизнь с любовью к народу, с теплом к истории и поэзии. «Нельзя строить свое благополучие на чужих костях. Даже при могущественных покровителях. Я живу надеждой на то, что моя книга внесет свою лепту в борьбу за торжество справедливости, торжество мира, добра и здравого смысла на нашей многострадальной планете», – так говорил Зелимхан Ягуб, величайший ашуг нашего времени. ■

Я странствую
по неоткрытым тропам
И землю обхожу
за пядью пядь,
Не то, чтобы галопом по
Европам, –
Обхожу эту землю
за пядью пядь,
А чтоб родину в себя
переписать.

АЛМАТЫДА ЗЕЛИМХАН ЯГУБТЫ ЕСКЕ АЛУ КЕШІ ӨТТІ

Еске алу кешіне алты жүздей адам қатысты. Олардың қатарында түрік этномәдени орталығынан, «DATÜB» Бүкіләлемдік түрік-ахыска қауымдастығынан, Түркия консулдығынан, Қазақстан халқы Ассамблеясынан, сондай-ақ Әзербайжан елінен арнайы келген депутаттар мен зиялы қауым өкілдері болды. Және ақындар, қоғам қайраткерлері, бұқаралық ақпарат құралдарының өкілдері шақырылды.

Сахнаға көтерілген жүргізушілер қоғам қайрат-кері, ақын Зелимхан Ягубты еске алу кешіне жиналған қауымға алғыстарын біл-діре отырып, ТҮРКСОЙ ұйымының Бас хатшысы Дүйсен Қасейіновтың құттықтау хатын оқып берді.

Бұдан кейін сөз кезегі «DATÜB» Бүкіләлемдік түрік-ахыска қауымдастығының президенті, Республикалық Түрік этномәдени орта-лығының төрағасы Зиятдин Қасановқа берілді: «Атақты ақын Зелимхан Ягубтың түркі әлеміндегі орнының ерекше болғандығын бүгінгі шара айқындап тұрған сияқты. Оның еңбегі ұшан-теңіз, есімі тарихқа енді. Ол түркі әлемін, оның ішінде Қазақстанды ерекше жақсы көрді. Жастар Зелимхан Ягуб сияқты жандардың шығармашылығын жақсы біліп, бағалауға тиісті. Біз ақынның тірі кезінде осында шақырып, үлкен кеш ұйымдастырсақ деп ойлаған едік. Алайда, ол соңғы жылдары өзін жайсыз сезініп жүрді. Сондықтан бүгінгі еске алу кешін ұйымдастыруды өзіміздің парызымыз деп есептедік», – деді.

Өз кезегінде сөз алған Әзербайжанның ұлттық мәжілісінің депутаты Әділ Әлиев өз ойын былай деп сабақтады: «Бұл кеш арқылы Қазақстан мен Әзербайжан арасындағы достық қарым-қатынасты, жалпы түркі әлемінің ынтымақтастығын көруге болады. Біз сіздермен бауырлас халықпыз және бүгінгі кеш үшін алғысым шексіз. Зелимхан Ягубтың өз халқымен қоса күллі түркі әлемі үшін жасаған жұмысы ұшан-теңіз. Оның қанатты сөздерінен нәр алуға тиіспіз», - деді.

Жамбыл атындағы Қазақ Мемлекеттік Филормониясында түркі жұртының ұлы ақыны Зелимхан Ягубты еске алу кеші ұйымдастырылды. Оны өткізуге Қазақстандағы түрік ұлттық орталығы, Қазақстан халқы Ассамблеясы, Халықаралық Түрік мәдениет Ұйымы, Түрік мәдени орталығының Әйелдер қоры, «Ахыска» газеті, Дүниежүзілік Ахыска Түрік Одағы мұрындық болды.

Ал Түркия Республи-касының Алматы қала-сындағы Бас консулы Рыза Қаған Йылмаз Зелимхан Ягубтың Әзербайжанның ғана емес, түркі әлемінің батыры екендігін тілге тиек етті: «Ол – жалынды ақын, оның отты жырлары жүрекке жетеді. Ақынның жырларынан көрініс табатын туған өлкеге, қоршаған ортаға деген махаббатын, қара қылды қақ жарған әділеттілігін, шыншылдығын кейінгі ұрпаққа жеткізуіміз керек», – деді.

Шара барысында Әзербайжан консулы Рамиль Рызаев, Қазақстандағы Әзербайжан қауымдастығының төрағасы Абілфаз Хамедов, күрд этномәдени орталығының төрағасы Князь Мирзоев және басқа да зиялы қауым өкілдері сөз сөйледі.

Сөз алғандардың қатарында Зелимхан Ягубтың ұлы Бехлул Ягубов та болды. Ол өз әкесі, ақын, қоғам қайраткері Зелимхан Ягубты еске алып, ауқымды шара ұйымдастырылып отырғанына өзінің және отбасының атынан үлкен алғысын білдірді.

Кеш барысында Зелимхан Ягубтың өлеңдері оқылып, шетелдік әртістер мен отандық өнерпаздар өз өнерлерін ортаға салды. Олардың қатарында танымал әнші, «Азия-стар» байқауының жеңімпазы Халиль Карачоп, танымал ашуг, Зелимхан Ягубтың досы Жәңгір, атақты музыкант Ферудин Товузлу және басқа да мейманда өнер көрсетті. Сондай-ақ, Кәріс, Әзербайжан би ансамбльдері жиналған қауымды тәнті етті. Және Түркиядан арнайы келген мектеп оқушылары ақын өлеңдерін нақышына келтіріп оқып берді.

Әзербайжанның Халық ақыны Зелимхан Ягуб өзінің жалынды жырларымен күллі түркі жұртшылығын мойындата білген жандардың бірі. Оның өлеңдерінен Отанға, елге, туған өлкесіне деген махаббатты, шексіз сүйіспеншілікті аңғаруға болады. Ол өз өмірін өлеңдері арқылы өрнектеп берген ақындардың бірі.

Зелимхан Ягуб 2016 жылдың 9 қаңтары күні дүниеден озды. Оның өлімі жайлы қаралы хабар күллі түркі әлемінің қабырғасын қайыстырды. Алайда, ол өмірден өтсе де артында оның өлмейтін мұрасы қалды.

Зелимхан Ягубты еске алу шарасының құрметіне ақынның туындылары жинақ-талған “Zelimxan Yagub: Borçalının Bir Tərəfi Ahıska” атты кітап шығарылды. Ақын шығармашылығына тереңірек үңілсін деген мақсатпен кітаптың 500-дей данасы келген қонақтарға таратылып берілді. ■

Çekilecek karanlıklar, gölgeler
Birleşecek nice nice bölgeler
Dirilecek OĞUZ HAN'lar, BİLGE'ler
TÜRK'e secde, TÜRK'e tenzim olacak
Ezel ahır dünya bizim olacak.

Bu misralar Türk Dünyası sevdalısı olan dahi Azerbaycan şairi Zelimhan Yakub'a (1950-2016) ait. O, bu şiirindeki misralarda olduğu gibi bütün yaratıcılığında vatanına olan sevgisi, bağlılığı ve Yüce Türk milletinin kudretini her zaman herşeyden üstün tutmuştür. Bu sebepten olsa gerek ki, onun şiirleri bugün yalnız Azerbaycan'da değil tüm Türk Dünyası'nda diller ezberi olmuştur.

Sağlığında ata yurda olan özlem ve sevgisini her zaman dile getiren ulu ozan Zelimhan Yakub, ahirete intikalinden sonra da hiç ama hiç unutulmadı. Onun gibi bir dahi nasıl unutulur ki?

Zelimhan Yakub'u, Ahıskalı Türkler ile bir birine bağlayan oldukça sık teller vardı. Fakat dahi şairle Ahıskalıların görüşmesi bir türlü gerçekleşmedi. Amansız hastalık ulu ozanı zamansız yakaladı. 3 mayıs 2018 tarihinde Kazakistan'ın Almatı şehri semalarında Zelimhan Yakub ruhu dolaştı. O ruh ki, bütün sevenlerini aynı çatı altında toplamıştı.

Almatı'da Dünya Ahıska Türkleri Birliği tarafından Türk Dünyası'nın ünlü şairi Zelimhan Yakub'un yaratıcılık gecesi düzenlendi

"Ahıska" Gazetesi'nin davetlisi olarak Türk Dünyası'nın ünlü şairi Zelimhan Yakub'un anısına düzenlenen sanat gecesine Azerbaycan Milletvekili, Kazakistan-Azerbaycan Parlamentolar arası Dostluk grubu Başkanı Sayın Adil Aliyev, Türkiye Cumhuriyeti Almatı Başkonsolosu Sayın Rıza Kağan Yılmaz, Azerbaycan'ın Almatı konsolosu Sayın Ramil Rzayev, DATÜB Genel Başkanı Sayın Ziyatdin Kassanov ve diğer misafirler katıldı.

Kazakistan Türk Milli Merkezi, Kazakistan Halklar Asamblesi, Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı, TMM Kadınlar Kolu ve "Ahıska" Gazetesi tarafından Dünya Ahıska Türkleri Birliği sponsorluğunda düzenlenen gecede, üstün hizmetlerinden dolayı kendisine "devlet sanatçısı" unvanı verilen Zelimhan Yakub'un şiirleri okundu ve bestelenen şiirleri söylendi. Gecede konuşan konuşmacılar Zelimhan Yakub'un Türk Dünyası edebiyatındaki özel yerini ve önemini belirttiler.

Ulu ozan Zelimhan Yakub'un anısına düzenlenen yaratıcılık gecesinde açılış konuşmasını Dünya Ahıska Türkleri Birliği Genel Başkanı Sayın Ziyaeddin İsmihanoğlu Kassanov yaptı.

Bu bün buraya dünyanın birçok ülkesinden, başta Türkiye olmakla, Azerbaycan'dan, Gürcistan'dan, Rusya'dan ve Kazakistan'ın farklı bölgelerinden gelen misafirlerimiz var. Hepiniz hoşgeldiniz.

Sayın Ziyaeddin Kassanov'un konuşmasının satır başlıkları şöyle:

Değerli misafirler, Bugün burada bizimle birlikte olan Azerbaycan Devleti Milletvekili, Kazakistan-Azerbaycan Parlamentolar arası işçi grubu başkanı Sayın Adil Aliyev'e hoş geldiniz diyorum. Ayrıca Türkiye Cumhuriyyeti Almatı Başkonsolosu Sayın Rıza Kağan Yılmaz bey de aramızda. Değerli dostumuzu da selamlıyorum. Azerbaycan Devleti Almatı konsolosu Ramil Rzayev'e de teşriflerinden dolayı teşekkür ediyor, hoş geldiniz diyorum.

Bugün bizim için çok önemli bir gündür. Bizleri biraraya toplamak bizim en büyük hedeflerimizden biridir. Azerbaycanlı, Türk, kürt. Biz hepimiz biriz. Hepimiz birlikte yaşıyoruz. Biz bu gün dahi şairimiz Zelimhan Yakub'u anmak için buradayız. Buradan sizinle dahi şairimizin bir dileğini sizinle paylaşmak istiyorum. Sağlığında onun 60 yaş yubileyini yapmak istiyorduk. Bu hem onun dileğiydi hem de bizim. Fakat amansız hastalık dahi şairimizin dileğini hayata geçirmeye izin vermedi. Bundan dolayı bizim yüreğimiz buruktu ve bu kalbimizde bir nokta gibi kalmıştı. Biz istedik ki, O, bu hayattan ahirete göç etse de biz onun dileğini yerine getirelim. Allah şairimize rahmet eylesin, ruhu şad olsun. Onun bir isteğini, dileğini yerine yetirdik. Zelimhan Yakub büyük bir Türk evladıydı. Hiç bir zaman milletleri bölmezdi. Kazakistan'ı ve Almatı'yı da kendine yurt sayardı. O, diyordu ki, "Biz Türkler, buralardan yayıldık dünyaya". Bu etkinliği burada yapmamızın nedeni de Zelimhan Yakub adını burada daha çok insan tarafından bilinmesi ve tanıtılmasıdır. Türk dünyasında onun şiirlerini çocuklarımıza öğreterek onları terbiye etmek en büyük amacımızdır.

Almatı çok güzel bir şehir. Almatı bizim Ulu Önderimiz Nursultan Nazabayev'in de doğduğu bir şehirdir. Sayın Cumhurbaşkanımızın yürüttüğü başarılı iç ve dış politika sayesinde Kazakistan dünyada tanınan ve bilinen bir ülke haline geldi. Bu gün Kazakistan artık uluslararası bir barış misyonu da üstlenmiş durumda. Suriye ve Afganistan sorunlarına çözüm bulunması konusunda Astana'da toplantılar yapılıyor. Böylelikle Kazakistan artık dünya çapında hem büyük bir Türk yurdu hem de uluslararası bir misyon sahibi ülke haline geldi. Buraya gelen misafirlerimizi ülkemizi daha yakinen tanımalarını, bağımsızlığını kazandıktan sona elde edilen başarıları ve gelişimi görmelerini istiyoruz. Bu günkü anım programımızın hem de akşam düzenlenecek olan programımızın sizin katılımınız ile oldukça güzel geçeceğine eminim. Gençlerimiz Zelimhan Yakub gibi sevsinler milletimizi. Yurdunu onun gibi sevsinler. Yürekleri onun gibi geniş ve sevgi dolu olsun. Zelimhan Yakub hem tabiatı hem de insanları seviyordu. Gözün gördüğü herşeyi seviyordu. O, o sevgiyle yaşadı ve o sevgiyle de ölüme hoşgeldin dedi. Allah ona rahmet eylesin, ruhu şad olsun.

Bu gibi programların bundan sonra da devam ettirileceğini düşünüyorum. Bu etkinlikleri Kırgızistan'da, Türkiye'de yapmamız lazım. Buradan işadamlarımıza sesleniyorum. Bu gibi çalışmalar içerisinde olun! Zelimhan Yakub gibi insanlar dünyaya yüz yılda bir kere geliyor. Onun gibi insanları unutmamamız gerek. Biz kendimize hedef koyduk. Böyle bir etkinliği biz en kısa zamanda Türkiye'mizde yapacağız. Zelimhan Yakub ile birlikte Türkiye'de etkinliklere katıldık. İnanırmısınız etkinliğe katılan herkes ona olan sevgisini gösteriyordu ve "Biz hayatımızda böyle birşey görmedik" diyorlardı. Zelimhan Yakub beş saat sevenleri ve izleyicileri karşısında ayakta durarak onlara şiirlerini söyledi. Onun Türk sevgisini, millet sevgisini gelecek nesillere aktarmak gerektir. Şairimizin adı hiçbir zaman unutulmasın.

Daha sonra konuşma yapan Azerbaycan Devleti Milletvekili, Kazakistan-Azerbaycan Parlamentolar arası Dostluk grubu Başkanı Sayın Adil Aliyev Zelimhan Yakub'un kalbinin gece gündüz vatanı, devleti, milleti, soy kökü için döğünen bir şahsiyet olduğunu söyledi.

Davetiniz için size çok teşekkür ediyorum Ziyaeddin bey. Ayrıca bu etkinliği düzenlediğiniz için de size çok teşekkür ediyorum. Siz Türk dünyası ve islam dünyası için büyük ve önemli çalışmalar yapıyorsunuz. Bütün dünya Türkleri ve Azerbaycanlılar sizin hizmetleriniz hakkında bilgi sahibidir. Biz çok şanslıyız ki, bizim sizin gibi milletini, vatanını, soy kökünü seven dostumuz, kardeşimiz, eloğlumuz vardır. Biz sizinle gurur duyuyoruz.

Değerli dostlar, Ben sizleri çok yormak istemiyorum. Bu günkü etkinliğimiz dahi şairimiz hakkında olduğu için ancak onun hakkında konuşacağız. Zelimhan Yakub Azerbaycan için, devletimiz için, halkımız için, tüm islam dünyası için, Türk dünyası için eşibulunmaz bir insandı. Zelimhan Yakub'un kalbi gece ve gündüz vatanı, devleti, milleti, soy kökü için döğünen bir şahsiyetti. O, aramızdan oldukça tez ayrıldı. Azerbaycan Devletinin Ulu Önderi Haydar Aliyev Zelimhan Yakub'un yaratıcılığına en büyük değeri vermişti. Onun ismi Azerbaycan'da dillerden düşmüyor. Azerbaycan halkı her zaman Zelimhan'ın şiirleri ile yaşıyor. Onun şiirleri de Zelimhan Yakub'u yaşatıyor. Bugün onun ruhu bizim başımızın üstünde dolaşıyor. Biz bugün onun ışığına, onun hürmetine toplandık buraya. Ben inanıyorum ki, bu gün buraya toplananlar dahi şairimiz hakkında bilgilidir çünkü O, yalnız Azerbaycan'ın değil bütün Türk Dünyası'nın kahraman evladıydı. Zelimhan Yakub bütün Türk Dünyası'nı biraraya toplamak için oldukça büyük fedakarlıklar ortaya koymuştu. O, kendi milleti ile nefes alan nadir şahsiyetlerde biriydi. Ben bu gün burada Azerbaycan Devletinin, Parlamento başkanının izni ile aranızda bulunuyorum. 2015 yılından bu yana Kazakistan-Azerbaycan Parlamentolar arası işçi grubu başkanıyım. Zelimhan Yakub Azerbaycanda iki dönem milletvekilliği yaptı. Ancak sonra onun sağlığı buna izin vermedi ve O, yerini gençlere verdi. O gençlerden biri de bendim. O, her zaman bize yol gösterirdi, başarılar dilerdi. Bize vatanımızı, milletimizi, halkımızı sevmek gibi düşünceleri aşılayan da Zelimhan Yakub'tu. Ben bu gün burada o fırsatı kullanarak Azerbaycan-Kazakistan Parlamentolar arası Dostluk Grubu başkanı sıfatıyla bulunuyorum. Biz aslında Kazakistan'da bazı başka görüşmelerimiz de planlıyorduk. Fakat bu etkinlik için davet geldiği zaman inanın çok sevindim. Çünkü vatanlarından sürgün edilen Ahıska Türkleri'ni onların sürgün edildikleri yerlerde gelip ziyaret etmek, dahi şairimiz Zelimhan Yakub'un yaratıcılık gecesine katılmak benim için büyük onurdur. Zelimhan Yakub'un saygısını kullanarak sizin karşınızda konuştuğum için mutluyum. Bugün Kazakistan'da yaşayan milletimizin devlet ile yakın bir ilişki içerisinde olarak ülkelerine hizmet ettiklerinin şahidi oluyorum. Ayrıca Kazakistan Cumhurbaşkanı Sayın Nursultan Nazarbayev'in Azerbaycan ile ilgili çok önemli sözlerini biliyor, Azerbaycan'ın ve Kazakistan'ın bir birine daha da yakın olması doğrultusunda çalışmalarını görüyoruz. Azerbaycan'ın sorunlarını siz hepiniz biliyorsunuz. Topraklarımız ermeniler tarafından işgal altındadır. Biz topraklarımızın işgali ile hiçbir zaman barışmayacağız. Bugünkü etkinliğe siyaset katmak istemiyorum. Bu gün burada iki devlet arasında çok önemli işler gören insanları görüyorum. Azerbaycan'ın halk şairi Zelimhan Yakub'un yaratıcılık gecesinin düzenlenmesi, Almatı şehrinde yad edilmesi Azerbaycan halkı için çok büyük saygı ve sevginin göstergesidir. Azerbaycan halkı ve Parlamentosu adından başta Ziyaeddin bey siz olmakla, sizin her birinize teşekkür ediyorum. Siz Azerbaycan'ın dahi şairinin, kahraman bir simasının adını yaşatıyorsunuz. Zelimhan Yakub tüm ömrünü vatanına, milletine kurban verdi. Onun ruhu şad olsun. O, her zaman milletinin kahraman evladı olarak yaşayacak, diller ezberi olacaktır. Hepinize teşekkür eder, başarılar dilerim.

Türkiye Cumhuriyyeti Almatı Başkonsolosu Sayın Rıza Kağan Yılmaz konuşmasına şunları söyledi:

Sayın milletvekilim,

Dünya Ahıska Türkleri Birliği Genel Başkanı Ziyaeddin Kassanov,

Kardeş Azerbaycan'ın çok saygıdeğer konsolosu,

Değerli misafirler,

Değerli Ahıska Türk toplumu üyeleri,

Sadece Azerbaycan'ın değil tüm Türk Dünyası'nın bir değeri ve şairi olan, insanlara milletini, devletini sevdiren, bir-birini sevmeyi öğreten, şiirlerinde hem hakk sevgisini hem vatan, millet, toprak sevgisini işleyen çok değerli şair Sayın Zelimhan Yakub'u rahmetle anıyor, onun aziz ruhu karşısında huzurlarınızda saygıyla eğiliyorum.

Hanımefendiler, beyefendiler,

Sayın milletvekilimiz çok önemli noktalara temas ettiler. Çok güzel hususlarda fikirlerini beyan ettiler. Artık bu sözlerin üzerine eklenecek ilave bir söz kalmadı. Öncelikle konuşmalarından dolayı kendilerine teşekkür ediyorum. Zelimhan Yakub'un eserlerinde gördüğüm, benden önce konuşmalarını yapan konuşmacıların da vurguladıkları husus birlik ve kardeşliktir. Bu birlik ve kardeşlik aynı çatı altında nasıl toplandıysa, nasıl el ele verdiyse, onun şiirlerini, onun eserlerini yeniden hatırlayarak, yeniden üzerinde düşünerek, kendimiz için geleceğe

yönelik mesajlar üretmeğe çalışıyorsak o zaman ben diyorum ki, bizim bu birliğimiz ve kardeşliğimiz gelebileceğimiz en önemli noktadır. Türk Dünyası'nın bütün insanlarına, bu gün Türkiye'nin, Azerbaycan'ın, Kazakistan'ın, Kızgızistan'ın, Özbekistan'ın, Türkmenistan'ın, ismini saymadığım cumhuriyetlerde yaşayan insanlarımızın hepsinin çıkarmaları gereken en önemli mesaj, bir birimizle el ele vererek, dayanışma içerisinde olarak, bütün zorluklara göğüs gererek, bütün zorlukları aşmak olmalıdır. Zelimhan Yakub yalnız Azerbaycan'ın değil tüm Türk Dünyası'ın dahi şairidir. Onun şiirlerini yahşi dinlemek, yahşi okumak lazımdır. Şiirlerinde tüm Türk milletinin hemreyliğinden söz ediyor şair. Bu yapılan etkinlikte de Zelimhan Yakub'tan ve onun bize öğrettiği vatan sevgisinin ne derecede önemli olduğundan söz açılıyor. Ona göre de ben hepinize saygılarımı sunuyorum. Ban bu duygularımı sizlerle paylaşma fırsatı verdiği için sayın DATÜB Başkanıma, sayın milletvekilimize, bu etkinliğin düzenlenmesinde emeği geçen herkese şükranlarımı, saygılarımı sunuyorum. Türkiye'de yapılacak etkinliği dört gözle bekliyorum. Azerbaycan'da ve tüm Türk Dünyasın'nda bu gibi etkinliklerin devam etmesini temenni ediyorum. Gençlerimizin ve tüm Türk Dünyası'nın bu şiirleri en iyi şekilde öğrenmesini, gelecek nesillere en iyi şekilde öğretmesini temenni ediyor bu vesileyle yüce milletimizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Zelimhan Yakub'un anısına düzenlenen yaratıcılık gecesinde konuşan Azerbaycan'ın Almatı konsolosu Ramil Rzayev, konuşmasında Azerbaycan'ın Kazakistan Büyükelçisinin mektubunu okudu.

Sayın Ziyaeddin bey,

Değerli katılımcılar,

Öncelikle sizleri Büyükelçiliğimiz adından selamlıyorum. Sayın Büyükelçimiz buraya gelmeyi çok istiyordu ancak bazı görüşmelerinden dolayı katılamadı. Onun selamlarını sizlere ulaştırmak istiyorum.

"Değerli hanımlar ve beyler, misafirler,

Öncelikle Azerbaycan halkının ve tüm Türk Dünyası'nın dahi şairi Zelimhan Yakub'un yaratıcılık gecesine katılanları selamlıyor ve bu etkinliği düzenleyen Dünya Ahıska Türkleri Birliği'ne ve etkinliğin düzenlenmesi için destek olan bütün herkese öz derin teşekkürlerimi bildiriyorum. Zelimhan Yakub Azerbaycan'ın zengin şiir sanatını başarıyla devam ettiren dahi bir şairdir. Zelimhan Yakub aşık yaratıcılığının derinen bilinmesi ve onun bütün incelikleri ile bağlaması yazdığı şiirleri daha da güçlendirmiştir. Şiir sanatına has olan şiriyat ve akıcılık, onun eserlerine bestecilerin ve aşıkların başvurmasına neden olmuştur. Şairin eserleri bir çok dillere tercüme edilmiş ve sanatverler tarafından rağbetle karşılanmıştır. Onun yaratıcılığına Gürcistan'ın Ali Ödülü olan Şeref Madalyası ile ödüllendirilmesi şairin ülkemizin sınırları dışında da saygı ve sevgi kazanmasının göstergesidir. Şairin edebi-sosyal faaliyeti bir çok ödüllerle, Azerbaycan'da da şeref madalyası ile ödüllendirilmiştir. Ulu Önder Haydar Aliyev Zelimhan Yakub'un yaratıcı bir insan olmakla beraber, devlet adamı olarakta ortaya çıkarılmasında müstesna hizmetleri olmuştur. Zelimhan Yakub'un dahi şahsiyetlere adadığı poemaları onun yaratıcılığının zirvesi sayılmaktadır. Zelimhan Yakub şair olmakla birlikte hem de devlet görevlisi olmuş, 1995-2005 yılları arasında Azerbaycan Milli Meclisi milletvekili olarak ülkemizin bağımsızlığının güçlendirilmesi için çalışmıştır. Zelimhan Yakub tarihi köklerle bağlı olduğu vatanı Azerbaycan'a sonsuz sevgisi ile yaşamıştır. En önemli ise bu etkinliğin düzenlenmesi Azerbaycan Halk Cumhuriyetinin yaratılmasının 100.yılına tesadüf ediyor. Bu etkinlik Azerbaycan ve Kazak halklarının daha da yakınlaşmasına, tarihi bağların güzçlenmesine , adetlerimizin korunması ve geliştirilmesine diğer taraftan ise Kazakistan ve Azerbaycan Cumhuriyeti arasında bulunan medeni ilişkilerin genişlenmesine sebep olacak. Her birinize teşekkür ediyorum.

Azerbaycan Aşıklar Birliği'nin katibi, Emektar Medeniyet İşçisi, Zelimhan Yakub edebi irsinin araştırmacısı Musa Nebioğlu konuşmasında şunları söyledi:

Değerli misafirler,

Bize bu mecliste kalan bir teşekkür borcudur. Bütün Zelimhan severlere ve başta Ziyaeddin bey size teşekkür ediyorum. Azerbaycan'daki Zelimhan severlerden Kazakistan'daki Zelimhan severlere selam olsun. Bizden önceki konuşmalarda Zelimhan Yakub'un büyüklüğüne, ululuğuna ve bir de büyük Türk oğlu olmasına ilişkin herşey çok geniş bir şekilde söylendi. Zelimhan Yakub öyle bir büyük insandı ki, daha gençlik yıllarından kendinin geleceğini görüyordu. Tesadüf değil ki, 1970'li yıllarda 20-25 yaşlı Zelimhan Yakub yazıyordu:

"Şöhret kapısını döven keslerin,
Gecikmez, kısmeti vahtına düşer.
Her asrın elçatmaz bir zirvesi var,
O da bir şairin bahtına düşer."

Ve o kısmet Zelimhan Yakub'un bahtına düştü. Yaşadığı asrın zirvesini ve bundan sonraki asırların zirve ortağı olacak Zelimhan Yakub. Konuşmalarda Zelimhan Yakub'un az ömür yaşadığı vurgulandı. Ama Zelimhan Yakub 2-3 ömre sığacak şeyler yaptı yaşadığı kısa bir ömründe.

"Yüreğinde buz yaşamak facia,
Çok yaşamak, az yaşamak facia,
Ben zamanı zamanında yaşadım,
Ben zamanı zamanında yaşadım."

Zelimhan Yakub zamanı zamanında yaşadı.

Zamanında da öz sözünü söyledi. Kendisinin de dediği gibi:

“Dünya benimdi ben olmamıştan,
Biliyorum dünyaya ben niye geldim,
Yazıldı alnıma sözün kısmeti,
Sözümü zamana demeye geldim.”

Zelimhan Yakub büyük bir sulh şairiydi. O, eserlerinde Türk’ün dünü, bu günü ve yarınını yazıyordu. Onun eserlerini okurken tarihi Türk toprakları insanın gözü önünde canlanıyor. Zelimhan Yakub’un yaratıcılığında aşıklık sanatı büyük ve önemli yer tutmaktadır. Ama o bu sanata sadece edebiyatın bir kolu gibi değil de Türk’ün bir kendine dönüşü gibi bakıyordu:

“Milletimi saz anladar, saz anlar,
Saza baksın tarihimi yazanlar.”

Zelimhan Yakub kendi ölmezliğini daha sağken kurdu, yaşadı. Çünkü onun yazdıkları, kitabları kitap raflarında kalmadı, gönüllere kazındı, gönüllerde yaşadı. O, bu hakta diyordu ki:

“Daha geçti, gönüllerde kitabım var,
Kat-kat olan kayaların qaşı kadar.
Daha geçti, zaman beni dana bilmez,
Yaşamışım bu dünyanın yaşı kadar.”

Biz Bakü’den yüreği dolu geldik. Burdan da hem yüreği hem de eli dolu Bakü’ye döneceğiz. Sonda Zelimhan Yakub’un Ahıska Türklerine yazdığı şiir ile konuşmamı bitireceğim.

Uç arzular dalınca,
sürünmək sevmir həyat,
Qoy dilindən düşməsin
nə şərqi, nə də türkü,
Hayqır, Axıska türkü!
Vətəni dərdlərinə dərman elə,
həb elə,
Azadlığı özünə ən böyük
mətləb elə.
Tapdalanmış haqqını Allahdan
tələb elə,
Vətən yoxsa heç nədir
dünyanın malı-mülkü,
Hayqır, Axıska Türkü!
Harda idin bir zaman,
gör bir indi hardasan,
Əlacını özün tap,
çətindəsən, dardasan.
Üç yüz ildən çoxdu ki,
ağır sınaqlardasan,
Basılmaz insanlara
nə qorxu var, nə hürkü,
Hayqır, Axıska Türkü!
Qəribliyə nöqtə qoy,
qürbət yaraşmır sənə,
Görüşlərə hazırlaş,
həsrət yaraşmır sənə.
Qayıt peyğəmbər kimi,
hicrət yaraşmır sənə,
Böyük mübarizənin
nə sonu var, nə ilki,
Hayqır, Axıska Türkü!!!

Daha sonra ise “Kepenekçi” Hayriyye Cemiyeti Başkanı Azer Göyüşov konuşma yaptı:

Saygıdeğer misafirler,
Değerli Zelimhan severler,

Ben Zelimhan Yakub’un doğup, büyüdüğü Kepenekçi köyünden geldim. Zelimhan hakkında çok değerli konuşmalar yapıldı, sözler söylendi, genellikle yaratıcılığı hakkında. Ama ben Zelimhan’ın bir yerlisi, doğması gibi onun yetiştiği Borçalı yurdunda, Kepenekçi’de bir şahsiyet ve dahi olarak nasıl tanındığı hakkında kısa konuşmak istiyorum. Zelimhan Kepenekçi’de doğdu ama O, tüm Türk Dünyası’nın büyük bir şahsiyetine çevrildi. Onun yaratıcılığı araştırılacak, zaman zaman onun hakkında büyük eserler yazılacak. Zelimhan Yakub bizim Kepenekçi’de hala sade bir insan gibi hatırlanıyor. Çünkü onun sadeliği, insanperverliği onun yerlilerinin akıllarında silinmez izler buraktı. O, doğup, büyüdüğü yurda gelende hiçbir zaman milletvekili gibi, dahi bir şair, şahsiyet gibi davranmazdı. Köyün ortasında arabasından iner, önüne çıkan her kes ile tek-tek görüşürdü. Herkesin sorunlarını dinlerdi. O kadar enerjiliydi ki, sorunları hakkında görüştüğü insanların derdine çare arar, gönlüne yol bulurdu. Zelimhan Yakub’u gören herkesin yüzü gülerdi. O, baştan sona enerji ve sevgiyle doluydu. Yaşama sevinci, tabiat ve insan sevgisi bir bütünlükle onda birleşmişti. O, hemde büyük Türkçü’ydü. O, Türk Dünyası’nı, Anadolu’yu, bütün Orta Asya’yı köy-köy gezerek kitaplarına yazmıştı. 3 mayıs “Türkçülük Günü”dür biliyorsunuz. Hüseyin Nihal Atsız Turancılık ideyasını ortaya atmış ve bu gün hala “Türkçülük Günü” olarak kutlanmaktadır. Çok hoş bir tesadüftür ki, bugün de Zelimhan Yakub’un yaratıcılık gecesi yapılıyor. Sovet döneminde Gürcistan’da yaşayan türkçü insanlara karşı bir baskı söz konusuydu. Bu sebeplerden dolayı da Zelimhan Yakub Azerbaycan’a gitti ve orada da kendi büyüklüğünü, dahi bir şair olduğunu kanıtladı. Ulu Önder Haydar Aliyev ona “Halk Şairi” ünvanı verdi. Onun yaratıcılığı, şiirleri her zaman bizim milletimizin akıllarında ve gönüllerinde yaşayacaktır. Bir daha hem kendi adımdan, hem Borçalı yurdu hem de Kepenekçi köyü adından bu sanat gecesinin düzenlediği için Ziyaeddin bey’e ve emeği geçen her kese teşekkürlerimiz sunuyorum. Sağ olun. Var olun! ■

ULUSLARARASI “AHISKA KIZLARI” YETENEK YARIŞMASI GÖRKEMLİ BİR ORGANİZASYONLA GERİDE KALDI

Certificate
Miss Alaska
2018
Certificate
Miss Alaska
2018
Certificate
Miss Alaska
2018
Certificate
Miss Alaska
2018

"Ahıska Kızları" Yetenek Yarışması, Dünya Ahıska Türkleri Birliği (DATÜB) ve Kazakistan "Ahıskalı Kadınlar" İctimai Birliği tarafından bundan önce dört defa Kazakistan'da düzenlendi. Ama bu sefer organizasyoncular bu yarışmanın artık Uluslararası bir etkinlik halini alması için başka bir ülkede daha büyük ve geniş bir kitle ile yapılmasını kararlaştırdılar. 26 Mart 2018 tarihinde Azerbaycan'ın Başkenti Bakü'de yapılan Uluslararası "Ahıska Kızları" Yetenek Yarışması Dünya Ahıska Türkleri Birliği (DATÜB) ve Kazakistan "Ahıskalı Kadınlar" İctimai Birliği'nin ortak çalışması sonucu ortaya çıkan mükemmel bir organizasyon oldu.

İzlenimlerimizi anlatmaya ilk önce yarışmacıların kadim Türk yurdu olan Azerbaycan'ın Başkenti Bakü'ye gelişleriyle başlayalım…

Yarışmaya Kazakistan başta olmakla, Türkiye, Azerbaycan, Kırgızıstan, Ukrayna, Rusya, Gürcistan'ı temsil eden 10 Ahıskalı kızımız katıldı. Ata Yurdumuz Kazakistan'ı Aysun Aliyeva ve Sevda İsmailova, Kırgızistan'ı İzada İzzatova, Türkiye'den Bursa'yı Naida Safarova, Erzincan'ı Fatima Salmanova, Azerbaycan'ı Terane Merdeliyeva ve Sebine Aslanova, Ukrayna'yı Satut Kaniyeva, Rusya'yı Tuntul Kerimova ve Gürcistan'ı ise Albina Seferova temsil etti.

Yarışmanın geçirileceği Bakü'ye ilk olarak 18 Mart 2018 tarihinde Kazakistan ve Kırgızistan'dan olan yarışmacıların aralarında bulunduğu heyet geldi. Kısa zamanda mükemmel iş ortaya çıkarmak için ellerinden geleni esirgemeyen Ahıska Gazetesi ve Türk Birliği Baş Editörü Rövşen Memmedoğlu, Zülfiye ve Sveta hanımlar kolları sıvayarak kızların yarışmaya hazırlanması için çalışmalara başladılar. 19 Mart'ta artık yarışmacı kızlarımız zaman kaybetmeden dans ve sahne eğitimine başladılar.

Bir konuyu da yeri gelmişken siz değerli okurlarıma iletmek istiyorum.

Nevruz tüm Türk Dünyası'nın bayramı olsa da baharın gelişi, toprağın uyanması, yeni bir diriliş sembolü olması dolayısıyla Azerbaycan'da daha görkemli bir şekilde kutlanmaktadır. Tüm bunları göz önünde bulundurarak bu uyanışı, dirilişi yerinde görmek ve bunu çeşitli ülkelerden gelen Ahıskalı'ların da görmesini ve hissetmesini sağlamak amacıyla yarışma uluslararası bir boyuta taşındı ve Azerbaycan'da yapılması öngörüldü.

Nevruz bayramı Azerbaycan'da genellikle 20 - 21 Mart tarihlerinde kutlanmaktadır. Bu yıl da o şekilde oldu ve İçerişeher adlanan eski Bakü sokaklarında görkemli kutlama etkinlikleri düzenlendi. Bu etkinlikleri yarışmaya katılan kızlarımız da izledi. Yarışmacılar ile konuşmamda heyecanlarını sezmek okadar da zor olmadı. Azerbaycan'da bulunmaktan oldukça memnunluğunu dile getiren Kırgızistan temsilcisi İzada İzzatova, "Ben Haydar Aliyev Havalimanı'na indiğim andan itibaren oldukça sevinçliydim. Çünkü kendi Türk'ümü gördüm." dedi. Genç bir kızımızın bu yaklaşımı bana ayrıca bir mutluluk verdi.

Sevgili okurlarım!

Zaman su gibi akıp geçiyor ve yarışma gününe yaklaşıyorduk. Bu arada yarışmacı kızlarımız var güçleri ile yarışa hazırlanıyor, tüm çabalarını ortaya koyuyordular. Bu yarışmanın görkemli bir şekilde geride kalmasında en önemli rollerden birini üstlenen hiç şüphesiz Kadın Kolları Başkanı'mız değerli Gülperi Kassanova'dır. Onun Bakü'ye geldiği günden itibaren kızlarımız ile birlikte aynı otelde kalması, onlarla birlikte yemek yemesi, onlarla yakinen ilgilenmesi ve liderlik vasıfları bana göre yarışmacılara ve organizasyonculara ayrıca bir güç kaynağı olmuştur. Onun emeği ve yöneticiliği sayesinde bu yarışmanın hiç şüphesiz mükemmel bir şekilde sonlandırılacağı apaçık ortadaydı ve nitekim öyle de oldu!

Hanımlar zamanlarını Bakü'nün eski ve modern üslupta yapılan yerlerini gezerek değerlendirdiler. Misafirlerin ziyaret ettikleri yerlerin en başında tabii ki, Azerbaycan halkının Ulu Önderi merhum Cumhurbaşkanımız Haydar Aliyev'in ve akademisyen olan merhum hanım Zarife hanım Aliyeva'nın mezarlarının bulunduğu Fahri Hiyaban ve 1990 yılının 20 Ocak günü Sovet Ordusu'nun Bakü'ye baskını sonucu şehit olan Azerbaycan evlatlarının mezarlarının bulunduğu "Şehitler Hiyabanı" geliyordu. Çünkü orada Azerbaycan'ın toprak bütünlüğü uğruna hayatını kurban eden yiğit, mert Azerbaycan evlatları uyuyordu. Onlardan biri de Ahıskalı topçu ve Ahıskalı Türklerin ilk ve tek milli kahramanı İskender Aznaurov'du. Ahıskalı Kadınlar ziyaret ettikleri Fahri Hiyaban ve Şehitler Hiyabanı'ndaki mezarları ziyaret ederek, dualar ettiler.

25 Mart 2018 tarihinde Dünya Ahıska Türkleri Birliği (DATÜB) Genel Başkanımız Sayın Ziyaeddin Kassanov da Bakü'ye geldi. Değerli Başkanımız Azerbaycan'a gelir gelmez ayağının tozu ile yol yorgunluğu, dinlenme demeden yarışmanın yapılacağı salonu incelemek için Azerbaycan Devlet Genç Seyirciler Tiyatrosu'na gitti, incelemelerde bulundu. Artık herşey hazırdı. Yarışmaya ve görkemli organizasyona artık saatler kalmıştı...

Yarışmayı izlemeye ve organizasyon ekibine destek vermek için Kazakistan'dan 20 civarında Ahıskalı hanımlar da geldi. Bu organizasyonun başarılı bir şekilde düzenlenmesinde onların da büyük payı var.

Ve 26 Mart 2018...

Bu tarihe geçecek bir gündü!

Artık bundan sonra uluslararası bir etkinlik olarak anılacak olan "Ahıska Kızları" Yetenek Yarışması başlamak üzereydi. Kızlarımız hazırdı. Etkinliğin düzenlendiği 360 kişi tutumlu Azerbaycan Devlet Genç Seyirciler Tiyatrosu salonu tıklım tıklım dolmuş, bazı seyirciler ayakta kalmıştı. Sanki herkes Genel Başkanımız Ziyaeddin Kassanov'un gelmesini bekliyordu yarışmaya başlamak için. Başkanımızın da teşrifleriyle organizasyon görmekli bir şekilde başladı…

Altı etaptan oluşan Uluslararası "Ahıska Kızları" Yetenek Yarışması yarışmacıların tanıtımı ve onların da kendilerini tanıtması ile başladı ve ilk tur bu şekilde geride kaldı. Etkinlik güzel başlamıştı. Herkes yarışmanın bu şekilde başlamasından memnundu. Ama milletimiz, LİDER'imiz Sayın Ziyaeddin Kassanov'un konuşmasını bekliyordu. Oldukça önemli mesajlar içeren konuşmasında DATÜB Genel Başkanı Ziyaeddin Kassanov, konuşmasına herkesi selamlayarak başladı:

"Sayın milletvekilimiz, bacılarımız, kardeşlerimiz, bizi burada temsil eden Ahıskalılar, büyüklerimiz ve Azerbaycanlı kardeş, bacılarımız.

Hepiniz aramıza hoşgeldiniz. Ahıskalı Türkler 1944 senesinde Gürcistan Devleti'nin güneyinde yaşadıkları vatanlarından sürgün edildiler. Bu gün Ahıskalı Türkler dünyanın 9 ülkesinde Azerbaycan, Özbekistan, Kazakistan, Kırgızistan, Türkiye, Gürcistan, Ukrayna, Rusya ve Amerika Birleşik Devletleri de dahil olmakla 600 bine ulaşan sayları ile yaşamaktadırlar. Dünya Ahıska Türkleri Birliği (DATÜB) olarak bizim başlıca amacımız dünyadaki yaşayan Ahıskalıları birleştirmektir. Çok şükür bugün 2010 senesinde Türkiye Cumhuriyetinin Bakanlar Kurulunun kararı, Başbakan ve Cumhurbaşkan'ının imzası ile Dünya Ahıskalı Türkler Birliği ısımlı bir birliğimiz vardır.

Birliğimiz kurulduktan sonra biz zaman kaybetmeden faaliyetlerimize başladık. Kısa zaman içerisinde ise milletimiz adına çok büyük başarılar elde ettik. Bu başarıların başında Ukrayna'da savaş bölgesinde yaşayan 770 aileyi Sayın Cumhurbaşkanı'mız Recep Tayyip Erdoğan'ın talimatlarıyla Türkiye'ye getirdik. Onlar çadırlarda yaşamak zorunda kalan bizim kardeş ve bacılarımızdı. Çok zor şartlarda yaşıyorlardı. Çok şükür bu gün hepsinin evleri, işleri imkanları vardır. Aileleriyle birlikte yaşamlarına devam ediyorlar. Son bir sene içerisinde Sayın Cumhurbaşkanı'mızın

talimatlarıyla Türkiye Cumhuriyeti tarafından 23 bin Ahıskalı'ya vatandaşlık hakkı tanındı. Bu ise ilerde 70-80 bini bulacaktır diye düşünüyorum. Biz DATÜB olarak gençlerimize destekte bulunuyoruz. Her sene 500-600 gencimizi dünyanın çeşitli üniversitelerinde okutmaktayız. Milletimiz Gürcistan'dan suçsuz yere sürgüne maruz kaldılar. Bu gün bizim en büyük çabalarımızdan biri de Gürcistan devletinden haklarımızı geri kazanmak ve oraya dönmek isteyen aileleri geri Gürcistan'a yerleştirmek. Biz DATÜB olarak geçen 3 yıl içerisinde 45 aileye ev alımında maddi destekte bulunduk. Faaliyetlerimizde toplamda bakacak olursak 30 adet camii, 20 adet spor salonu, Almatı kentinde ise modern bir sistemli okul yapıldı. Bu okulda 300-400 öğrencimiz öğrenim görüyor ki, bunların da neredeyse yarısı Ahıskalı ailelerin evlatlarıdır.

Biz ayrıca yarışmalar düzenliyoruz. Bu gün burada düzenlenen etkinlik bizim faaliyetlerimizi en güzel şekilde özetlemektedir. Azerbaycan'ın başkenti Bakü'ye dünyanın 7 ülkesinden Ahıskalı kızlarımız yarışmacı olarak geldiler. Bizim bu yarışmayı Azerbaycan'da düzenlememizin en büyük amacı yarışmaya uluslararası bir yön kazandırmak, Nevruz bayramını burada sizlerle birlikte kutlamak, Azerbaycan'ımızın gelişimini tüm katılımcılara göstermekti. Şükürler olsun ki, Bakü günden güne güzelleşiyor ve zenginleşiyor. En önemli amaçlarımızdan biri de 11 Nisan 2018 tarihinde Azerbaycan'da yapılacak olan Olağanüstü Cumhurbaşkanlığı seçimlerine destek göstermek ve Azerbaycan'da yaşayan bütün Ahıskalıları bu seçimlere aktif katılıma teşfik etmek ve Sayın Cumhurbaşkanı'mız İlham Aliyev'e oy vermeye seslemekti. Azerbaycan'ın bu günlere gelmesinde en önemli emek sahibi Ulu Önder Haydar Aliyev'di ve ondan sonra ise onun varisi olan çok değerli Cumhurbaşkanımız İlham Aliyev'di. Ben istiyorum ki, Azerbaycan'da yaşayan milletimiz doğru insana oy versinler, sayın İlham Aliyev yeniden cumhurbaşkanı olsun, Azerbaycan'a başkanlık etsin ve Azerbaycan daha güzel günlere ulaşsın

Buradan DATÜB Kadın Kollarımız'a bu yarışmaının güzel bir şekilde organize edilmesindeki emeklerinden dolayı teşekkür ediyorum. Biz bundan sonra da bu yarışmayı İstanbul'da düzenleyeceğiz. Yarışmacı kızlarımıza da başarılar diliyorum. En önemlisi bizim birliyimizdir. Bizim en fazla ihtiyacımız olan şey bizim birliyimizdir ve tüm Türk Dünyası'nın birliğidir. Biz Ahıskalılar Azerbaycanlı Türklerin bir parçasıdır. Biz sizin sevincinizle sevinir, sizin kederinizle biz de birlikde kederleniyoruz. Siz ne kadar Karabağ sorunu için üzülüyorsanız, inanın biz de aynı şekilde üzülüyoruz. Şunu da belirtmek isterim ki, biz Ahıskalılar Karabağ konusunda her zaman Azerbaycan'ın yanında olduk bundan sonra da olmaya devam edeceğiz. Bütün emeği geçenlere teşekkür ediyorum. Kızlarımıza başarılar biliyorum. Sayın jürimize de adaletli kararlar vermesini istiyorum. Sağ olun! Tekrar hoşgeldiniz".

Daha sonra etkinliğe katılan Azerbaycan Milli Meclisi Milletvekili, Azerbaycan Kikboksing Federasyonu Başkanı Sayın Adil Aliyev konuştu. Adil Aliyev konuşmasında önemli mesajlar verdi:

"Değerli Ahıskalılar, her birinizi yürekten selamlıyorum.

Bu güzel bayram arefesinde yapılan bu etkinliğin tüm katılımcılarını ve misafirleri Azerbaycan'da görmekten memnunluk hissi duyuyorum. Bu yarışmanın organizatörlerine özellikle de Sayın Ziyaeddin beye teşekkür ediyorum. Kazakistan "Ahıskalı Kadınlar" Birliği Başkanı'na ve tüm üyelerine teşekkür ediyorum. Ben genelde bu tür medeni etkinliklere az katılıyorum. Ben Azerbaycan Milli Meclisi'nin Güvenlik, Savunma ve Yolsuzluğa Karşı Savunma Komisyonu üyesi, diğer taraftan da Gençlik Komisyonu üyesi olduğum için spor etkinliklerine daha fazla katılıyorum. Ama bu gün burada olmaktan gerçekten çok memnunum. Davet ettiğiniz için teşekkür ediyorum. Ben sizin birliğinizi görerek çok seviniyor ve gururlanıyorum. Bu etkinliğin ne kadar önemli olduğunu anlıyorum. Ben eminim ki, dünyanın bir çok ülkesinden gelen Ahıskalı'lar Azerbaycan'ı kendi yurtları gibi kabul ediyorlar.

Buradaki insanların bayram ruhunda olduğunu görüyoruz. Sayın Ziyaeddin bey Azerbaycan'ın gelişimi, seçimler ve diğer konular ile ilgili konuştu. Bizler, Kazakistan'da Ahıskalıların gelişimini, onların başında güzel bir insanın durmasını, onların birliğini beraberliğini, dünyaya entegrasyonunu, onların kültürünün tanıtılmasını, bir birine destek olduklarını gördüğümüz zaman çok seviniyoruz. Ben eminim ki, siz de bizim başarılarımız için seviniyorsunuz. Azerbaycan bütün dünyada kendi sözünü diyebilen

Biz Ahıskalı Türkler dediğimiz zaman, Karapapak Türkleri, Kıpçak Türkleri, Oğuz Türkleri aklımıza geliyor. Biz hepimiz Türk'üz. Ama malesef Türkler'in gelecekte büyük bir güce sahip olmasından çekinen bazı güçler dünya Türklerini parçalamaya çalışıyordu. Ama bugün bütün Türkler Turan Birliği'ne can atmaktadır ve elinden gelen fırsatları kullanmaktadır.

bir ülke haline geldi. Biz şu anda seçim aşamasındayız. Tanıtım kampanyaları yapılıyor. Ben seviniyorum ki, Sayın Cumhurbaşkanımız İlham Aliyev'in 100 kişilik tanıtım ekibinde olan biri olarak Sayın İlham Aliyev'in yeniden cumhurbaşkanı seçilmesi için elimden geleni yapıyorum. İnsanlarımızı bügünkü istikrarın korunması ve ülkemizin daha da gelişmesi için herkesi Sayın İlham Aliyev'e oy vermeye sesliyorum. Azerbaycan'ımızın %20 toprakları işgal altındadır. Bir milyondan fazla göçmenimiz vardır. Biz ülkemizdeki istikrarın korunması için çok büyük mücadeleler vermekteyiz. Biz her an savaş halindeyiz. Biz hem ermenilerle, hem onların destekçileri olan ülkeler ile mücadele ediyoruz. Bizim borcumuz devletimiz ve milletimiz için elimizden geldiği kadar çalışmaktır. Sayın Ziyaeddin bey hem Ahıskalı Türkler için hem de bütün Türk Dünyası'na destek gösteriyor. Azerbaycan'da da zengin insanlarımız var. Malesef her zengin insan milletine hizmet etmiyor. Kimseyi kınamıyorum. Ama serefle, namusla milletine hizmet etmek bence en büyük iştir. İnsanlık için, milli değerlerimiz için, geleceğimiz için çalışan insanlar bizim için her zaman baştacıdır. Tüm bu organizasyonların maksadı birlik ve beraberliktir. Biz ne kadar ayrı ayrı olsak o kadar zayıf oluruz. Ama biz birleşirsek güçlü olacağız ve bütün dünyaya güçlü bir devlet ve millet olarak sözümüzü diyebiliriz. Her birinizi bir daha Ali Baş Komutanımız İlham Aliyev'e oy vermeye davet ediyorum. Her birinizi bir daha selamlıyorum. Katılımcılara da başarılar diliyorum."

Ahıskalı Türkler'i candan seven başka bir Türk sevdalısı Milletvekili Tahir Kerimli oldukça coşkulu bir konuşma yaptı. Konuşmasında tüm Türk Dünyası'nı birleşmeye sesleyen milletvekilimiz bu birlik adına oldukca önemli adımların atılması gerektiğinin altını çizdi:

Azerbaycan halkı Ahıskalılara kendi öz milleti gibi kucak açtı. Siz de sağolun ki, Azerbaycan'ı vatan bildiniz. Bugün Türk'ün diriliş günüdür. İnanın bu sözümü samimi olarak söylüyorum. Ahıskalıların da dirilişinin Ertuğrulu sayın Ziyaeddin Kassanov'dur.

"Değerli Ahıskalı bacı ve kardeşlerim, balalarım.

Ben buraya gelirken düştüm ama doktora gitmedim. Olurda doktor izin vermez buraya gelmeme sizi göremem diye birbaşa buraya geldim. Yıkıldım ama ayağa kalktım. Bu dünyanı idare edenlerin, Ahıskalı Türkleri II Dünya savaşı döneminde yurtlarından yuvalarından sürgün ederek onları mahvedemeyeceklerini anlamaları gerekirdi. Ahıskalılar düştü ama yeniden ayağa kalktı. Dünyayı yönetenler bilmelidir ki, nasıl olur da 600 bine yakın bir halk bu ruhu kendinde birleştiriyor? Nasıl oluyor da dünyaya dağılmış Türk halkları dünyanın her bir yerinde kesiliyor, doğranıyor, sürgün ediliyor, işgal ediliyor ama onları mağlub etmek mümkün olmuyor? Çünkü onlar anlamıyorlar ki, Türk'ün eline kelepçe takabilirsin ama ruhuna asla kelepçe takamazsın. Zamanında ABD'de, BM binasında dediğim bir sözü tekrar etmek istiyorum. "Sen bana küçük Azerbaycan Devleti'nin temsilcisi gibi bakma, sen bana dünyada büyük imparatorluklar kuranların temsilcisi gibi bak". Türk'ün içinde geçmişinden gelen bir büyüklük vardır. Bir zamanlar biz ne mutlu bize ki, Türkiye'miz var diye gururlanıyorduk. Fakat şimdi diyoruz ki, ne mutlu bize ki, Kazakistan'ımız var, Azerbaycan'ımız var.

O, Türkiye, Azerbaycan ve Kazakistan'ı birleştiriyor. Yavru vatan Ahıska'yı yeniden Türk yurdu yapabilmek için çok çalışıyor. Katılımcı kızımız Zelimhan Yakup'un "Dünya Türk'ün olacak" şiirini okudu. Bu baştan sona bir ruhtur. Ahıskalıların hepsinin kocaman yüreğinde büyük milli hissler vardır. Ben bugün burada sadece Ahıska değil bütün Türk ruhunu gördüm, hissettim. Ayrı ayrı devletlerden gelen insanlar nasıl da Turan'dan, Türk Birliği'nden konuşuyorlar. Bunlar hiçbiri tesadüfi

değil, bu ruhtur. Gençlerimiz bu ruhta büyüyorlar. Yaşasın bu ruh! Yaşasın TÜRK ruhu!

Daha sonra ise Azerbaycan Milli Meclisi Milletvekili ve Azerbaycan Basın Konseyi Başkanı Aflatun Amaşov konuşma yaptı ve şunları söyledi:

"Değerli misafirler!

Tahir Kerimli kadar coşkulu konuşma yapamayacağım ama ben Ahıskalı'lara daha yakın tellerle bağlıyım. Ben de Gürcistan doğumluyum, Borçalıdanım. Sizin babalarınızın zorla sürgün edildiği yerlerde çok bulundum. O bölgeleri diyar diyar gezdim. Orada sahipsiz kalan evler, vatan sizi bekliyor. Oralara sizin gözünüzle baktım. Her o diyarlara gittiğimde sizleri hatırlıyorum. Sizin sözlerinizi dağlara, ırmaklara, taşlara, gökte uçan kuşlara ulaştırıyor diyorum ki, bu toprakların asıl sahipleri elbet bir gün geri dönecekler. Vatan size sizi bekliyor. Aynı zamanda bir milletvekili olarak Azerbaycan Gürcistan Parlamentolararası Dostluk Grubu Başkanıyım. Gürcistanlı siyasilerle görüşmelerimde sizin derdinizi onlara anlatıyorum ve bu sorunların çözümü ile bağlı onlarla fikir alışverişinde bulunuyorum. Elbet geç tez siz o topraklara döneceksiniz.

Diğer taraftan da ise ben Ahıskalı Türkler'in toplum halde yaşadıkları Saatli bölgesinden milletvekili seçildim. Ben her zaman Saatli'ye gittiğim zaman onlarla görüşüyorum. Ahıskalı Türklerin sorunlarını, onların vatan hasretini birlikte müzakere ediyoruz. Biz burada Türk'lükten konuştuk. Biz gerçekten çok şanslıyız ki, babalarımız bize muhteşem bir miras buraktı. Bu devletçilik mirasıdır. Sayısı 10 milyona, 30 milyona ulaşan çoksaylı halklar var. Onlar bu zamana kadar devlet kuramadılar. Ancak bizim babalarımız 130'a yakın

devlet kurmuş ve uzun yıllar dünyayı yönetmiştir. Tarihte dünyayı 700 yıla yakın babalarımız idare etti. Şimdi ise ABD yönetiyor. Gelecekte ne olur kimse bilemez. Herşeyi zaman gösterecek. Ancak ben eminim ki, Kara denize kadar, Yunanistana kadar büyük bir arazide yaşayan Türkler yavaş yavaş kendine dönecek ve diğer halkların birliği olduğu gibi dünyada Türk Birliği'ni kuracaklar. Yeraltı kaynaklarımız ve insanlarımız oldukça zengindir. Ahıska Türkleri yıllardır sürgünde olsalar bile, dillerini, kültürlerini, adetlerini korudular. Bu millet geç tez vatanına kavuşacaktır. Bu yolda ben size başarılar diliyorum. "Ahıskalı Kızlar" Yetenek Yarışması bizi buraya toplamak için bir bahanedir. Burada kaybeden yoktur. Herkes birincidir. Her birinizi kutluyorum. Bu etkinliği Azerbaycan'da yapmanızın nedeni Azerbaycan'a olan sevginizin göstergesidir. Azerbaycan sizin vatanınızdır. Kendi vatanınıza hoşgeldiniz. Her biriniz Nevruz Bayramı dolayısıyla kutluyorum. Dünya Türkün olacak!"

Değerli okurlarım!

Sayın Başkanımız Ziyaeddin Kassanov'un ve diğer milletvekillerimizin konuşmalarında hep birlik beraberlik vurgusu yapıldı. Daha sonra etkinlik varolan coşkusunun artmasıyla birlikte devam etti. Yarışmacıların aktifliği ve jurinin kararıyla Kazakistan'ı temsil eden Aysun Aliyev'a birinci olurken, Azerbaycan'ı temsil eden Terane Merdeliyeva ikinci, yine Kazakistan'ı temsil eden Sevda İsmailova üçüncü, Kırgızistan'ı temsil eden İzada İzattova ise dördüncü oldu.

Yarışmaya katılan tüm yarışmacılar Kazakistan "Ahıskalı Kadınlar" Birliği tarafından değerli ödüllerle ödüllendirildi.

Uluslararası "Ahıska Kızları" Yetenek Yarışması'nın görkemli bir organizasyon ile geride kalması diğer taraftan bu yarışmanın yapılmasına genellikle özetlemek gerekirse birliğimize karşı olan insanlara oldukça güzel bir cevap oldu. Ahıskalı kızlarımız bu yarışma aracılığıyla 74 yıl yakın bir süre zarfında dünyanın 10'dan fazla ülkesinde yaşayan Ahıskalı Türkler'in hala dilini, kültürünü, örf-adetlerini, gelenek göreneklerini, ata sözlerini, giyim tarzlarını koruduğuna vurgu yaptı. Azerbaycan'da yaşayan Ahıskalı Türklerin bu yarışmaya ilgisi oldukça büyüktü. 500 kişiye ulaşan sayısı ile sahneyi inleten milletimiz yarışmadan oldukça memnun bir şekilde ayrıldı. Dünya Ahıska Türkleri Birliği (DATÜB) tarafından düzenlenen Uluslararası "Ahıska Kızları" Yetenek Yarışması içerdiği mesajlar ile Birliği'mizin kadınlarımıza ve kızlarımıza olan dikkat, önem ve saygısının bir sonucudur. Kim ne dese desin değerli Başkanımız Ziyaeddin Kassanov'un önderliğinde bundan sonra da var gücümüzle çalışacak milletimize hizmet aşkıyla daha güçlü bir gelecek için elimizden geleni yapacağız.

Türk Devletlerimiz ve Yüce TÜRK milletimiz var olsun! ■

DATÜB HOCALI SOYKIRIMI KURBANLARINI AZERBAYCAN'DA YAŞAYAN AHISKALILAR İLE BİRLİKTE ANDI

24–26 Şubat 2018 tarihleri arasında yapılan Dünya Ahıska Türkleri Birliği Yönetim Kurulu toplantısı çerçevesinde Azerbaycan'ın başkenti Bakü'de bulunan DATÜB Genel Başkanı Sayın Ziyaeddin Kassanov ve DATÜB Yönetim Kurulu üyeleri Ahıskalı Türkler'in toplum halde yaşadıkları Saatli'de Ahıskalı Türkler ile biraraya geldi.

Toplantıya DATÜB Yönetim Kurulu ve Genel Başkanı Sayın Ziyaeddin Kassanov, DATÜB temsilciliklerinin bulunduğu 9 ülkeden 8 temsilci ve diğer katılımcıların yanı sıra Azerbaycanlı Milletvekili Tahir Kerimli, Atatürk Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Alif Salimov ve Azerbaycan'ın değişik bölgelerinden gelen Ahıskalı Türkler katıldı.

Toplantıda, 1992 yılının 25 şubatı 26 şubata bağlayan soğuk bir kış gecesi vahşi ermeni askerleri tarafından acımasızca hayata geçirilen "Hocalı Soykırımı" kurbanları anıldı. Soykırım kurbanlarının anısına Kurani-Kerim okundu.

Toplantının açılış konuşmasını yapan Dünya Ahıska Türkleri Birliği Azerbaycan temsilcisi ve "Vatan" İctimai Birliği Başkanı İbrahim Mammadov, toplantının böyle bir günde ve Azerbaycan'da yapılmasının önemine dikkat çekerek Ahıskalı Türklerin her zaman Azerbaycan Devleti'nin yanında olduğunu ve bundan sonra da her zaman birlik beraberlik içerisinde yaşamaya devam edeceklerini söyledi. Azerbaycan'ın derdi bizim derdimiz, kederi bizim kederimizdir deyimine vurgu yaparak "Hocalı

“Biz büyük bir milletiz, bizi kimse hiçbir zaman eğemez. Şehitlerimiz ile biz daha güçlü, daha büyük oluruz”

Katliamı”nın acılarını yüreklerinde hissettiklerini söyleyen İbrahim Mammadov, “Ermeniler bizim ortak düşmanımızdır. Biz her zaman devletimizin yanında onlara karşı mücadele ettik. “Hocalı Soykırımı” yapılan gece Ahıskalı Türkler de orada yaşıyordu ve onlarca soydaşımız hayatını kaybetti, bir çoğundan ise hala bir haber alınamadı.” dedi.

Azerbaycan’da yaşayan Ahıskalı Türkler ile yeniden biraraya gelmesinden dolayı memnunluğunu ifade eden DATÜB Genel Başkanı Ziyaeddin Kassanov konuşmasında, “Bizim Yönetim Kurulu toplantısını Azerbaycan’da yapmamızın başlıca nedenlerinden biri “Hocalı Soykırımı”nı anmak ve bu Soykırıma tepkimizi ortaya koymaktır. Bütün dünyada yaşayan Ahıskalı Türkler bu katliamı unutmamalıdır. Ahıska Türkleri Azerbaycan milleti ve devleti ile her zaman birlikte olacaktır. Biz buradan herkese şu mesajı vermek istiyoruz. Azerbaycan’ın acısı bizim acımız, sorunu bizim sorunumuzdur. 20’ci asrda ermeniler yaşlılarımızı, çocuklarımızı, kadınlarımızı ve yüzlerle soydaşımızı katlettiler. Allah onların belasını versin.” dedi

Ziyaeddin Kassanov konuşmasında, “Biz eminikle söylüyoruz ki, ermenilerin Azerbaycan’ın toprak bütünlüğüne karşı tecavüzü neticesinde koparılan Dağlık Karabağ sonunda Azerbaycan topraklarına yeniden birleştirilecektir. Biz bu davada Azerbaycan devletinin, milletinin ve Sayın Cumhurbaşkanımız İlham Aliyev’in yanındayız. Biz bu gün desteğimizi göstermek için buradayız.” dedi.

DATÜB’ün Bakü’de yapılan Yönetim Kurulu toplantısı öncesi “Şehitler Hiyabanı” ve Hocalı “Ana” anıtı’nı ziyaret ettiklerini söyleyen Kassanov, Azerbaycan’ın bir daha böyle acılar yaşamaması temennilerinde bulundu.

Biz her geldiğimizde Azerbaycan’ın daha da geliştiğini görmek istiyoruz diyen DATÜB Başkanı Ziyaeddin Kassanov, Azerbaycan’da 11 Nisan 2018 tarihinde düzenlenecek Olağanüstü Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde de Dünya Ahıska Türkleri Birliği olarak Sayın Cumhurbaşkanı İlham Aliyev’i destekleyeceklerini ifade etti.

İlham Aliyev’in Azerbaycan devleti ve milleti için emeği büyüktür diyen Ziyaeddin Kassanov, Sayın İlham Aliyev’in büyük devlet adamı olması neticesinde Azerbaycan’ın büyüdüğünü belirterek, daha da büyümesi ve gelişmesi için ona destek verilmesi gerektiğini vurguladı.

Ayrıca Azerbaycan’da yaşayan Ahıska Türkleri “Vatan” İctimai Birliği’nin nisan ayındaki Olağanüstü Cumhurbaşkanlığı seçimlerinden sonra yapılması planlanan kurultayında yine de İbrahim Mammadov’u destekleyeceklerini söyledi. “Değerli milletimiz, Elbette sizin bu Genel Kurul toplantısında yeni adaylarınız olabilir. Biz her kesin düşüncesine saygı duyuyoruz. Ama ifade ettiğimiz fikirler bizim kendi düşüncemiz. Ama son sözü yine siz söyleyeceksiniz. Kimsenin size bunu böyle yapın demeye hakkı yoktur. Biz sadece kendi tecrübelerimizi ve son yıllarda birlikte başarılı adımlar attığımız için İbrahim Mammadov’u ve yönetimine desteğimizi ifade ediyoruz.” dedi.

“Biz Azerbaycan’ı önemsiyoruz.”

DATÜB Genel Başkanı konuşmasına, “Azerbaycan’da yaşayan kardeşlerimiz oldukça aktif bir şekilde vatan mücadelesinde yer almaktadır.

Azerbaycan da bizim vatanımızdır, Türkiye de, Ahıska da. Burda da yaşaybiliriz, Türkiyede de. Ama ata-babalarımızdan kalan mirası ve haklarımızı geri almak bugün bizim uğruna mücadele ettiğimiz kutsalımızdır. Biz Gürcistan devletinden haklarımızı vermesini talep ediyoruz. Sürgün edilen diğer milletler geri vatanlarına dönseler de geri dönemeyen tek millet Ahıskalı Türklerdir. Kim Gürcistan'a dönmek istiyorsa bunu engelsiz, sorunsuz bir şekilde yapabilmesi lazım. Biz bu konuda çalışmalarımızı devam ettireceğiz." dedi.

Gürcistan'da toplam 43 ev alındığını söyleyen Ziyaeddin Kassanov, alınan 31 evin Azerbaycan'dan olan Ahıskalı Türkler olduğunu bildirdi. "Biz bu işi durdurmak istemiyoruz. Avrupa Konseyi'nde devamlı olarak çalışmalarımız devam ediyor. Gürcistan 493 Ahıskalı'ya şartlı vatandaşlık hakkı verdi. Biz de göçü başlatmak için evler almaya başladık. Alınan evlerde gerçekten yaşanmasını istiyoruz. İş, dil problemi olduğunu biliyoruz. Milletimize gerekli olan çalışmalara devam edeceğiz. Çünkü bizi siz yönlendiriyorsunuz. Siz nasıl diyorsanız biz o yolla gidiyoruz. Sizin taleplerinizi gerekli makamlar ile görüşerek onlara iletiyoruz. Bu yıl 24 Ocak tarihinde Dünya Ahıska Türkleri Birliği, Avrupa Konseyi Uluslararası Sivil Toplum Kuruluşları Konferansı (INGO) üyeliğine kabul edilen ilk Türkiye merkezli kuruluş oldu. Bu bizim sorunlarımızı orada daha kolay bir şekilde dile getirmek adına oldukça başarılı bir adımdır. Gençlerimiz ön plana çıkmalı, iyi eğitim almalı ve gelecekte bu davanın neeferleri olacaklardır. Biz YTB ile birlikte büyük çalışmalar hayata geçiriyoruz. Türkiye'de 250-300 öğrencimiz eğitim görüyor. 150 civarında öğrencimiz de DATÜB desteğiyle eğitim hayatına devam ediyor. Biz her zaman milletimizin gençlerine daha faydalı çalışmalar içerisinde olacağız."dedi.

21 asr Türkler'in ve Türk Dünyası'nın asrı olacaktır diyen Ziyaeddin Kassanov, "Bugün bizim Azerbaycan, Kazakistan, Türkiye gibi güçlü ve kudretli devletlerimiz var. Türk Dünyası bugün büyük bir coğrafyada yer almaktadır. Bize düşen bu büyük birliğe sahip çıkmaktır. Allah birliğimizi daim etsin. Allah sizlerden razı olsun" dedi.

Konuşmasında Dünya Ahıska Türkleri Birliği'nin başarılı faaliyetine dikkat çeken Azerbaycanlı Milletvekili Tahir Kerimli, parçalanmakta olan Ahıskalı Türkleri yeniden birleşdirme ve güçlendirme gayreti içerisinde olduğu için Ziyaeddin Kassanov'a teşekkür etti. Ziyaeddin Kassanov'un başkanlığında kurulan Dünya Ahıskalı Türkler Birliği'nin gerçekten büyük bir tarihi aşamada olduğunu diyen Tahir Kerimli Ahıskalı Türklerin tarihi vatanı olan Ahıska'ya dönüş konusunda da yapılan faaliyetlerin büyük başarı olduğunu vurguladı.

Toplantı sonrası toplantıya katılan Ahıskalı Türkler sayın Başkanımız Ziyaeddin Kassanov'un etrafına toplanarak, yapılan faydalı çalışmalardan dolayı kendisine teşekkür ettiler. ■

DATÜB BAŞKANI ZIYATDIN KASSANOV'UN HOCALI SOYKIRIMININ 26. YILDÖNÜMÜ MÜNASEBETIYLE ANMA MESAJI!

Ziyatdin KASSANOV
Dünya Ahıskalı Türkler
Birliği Genel Başkanı

26 yıl önce, Azerbaycan'ın Dağlık Karabağ Bölgesinin Hocalı Kasabasında sahnelenen Ermeni vahşeti 20'nci asrın en büyük facialarından ve felaketlerinden birisi olarak tarihe geçmiştir.

Ermeni güçleri tarafından 1992 yılının 25 Şubat'ı 26 Şubat'a bağlayan gecede bölgedeki 366. Alayın da desteği ile yapılan bu katliamda Azerbaycan Cumhuriyeti resmi rakamlarına göre, 63 çocuk, 106 kadın ve 70'den fazla yaşlı dahil olmak üzere toplam 613 kişi öldürülmüş, 487 kişi ağır yaralanmıştır.

Hocalı Kasabasında hayatını kaybeden ve kaybolan Azerbaycan Türkleri ile birlikte 1989 yılında Azerbaycan'a gelerek Hocalı'ya yerleşen Ahıskalı Türkler de ermeni vahşetinin kurbanı olmuştur.

Tarih bu anı, insanlığın bütünlükle saldırıya uğradığı kanlı bir dönem olarak hatırlayacaktır. Üzerinden 26 yıl geçmesine rağmen yapılan bu vahşet hafızalarda hala taptaze yerini korumaktadır. Tüm dünya Hocalı Katliamı sorumlularını ve destekleyenleri nefretle hatırlayacaktır.

Bugün dünya siyasetinde Ermenilerle ilgili sözde soykırım safsatasının peşine düşenler, Hocalı Soykırımına baksın ve bu katliamın fotoğraflarını, tüm delillerini izlesinler. Sözde Ermeni soykırımı meselesini kendi siyasi ikballeri için dillerine dolayanların Hocalı Katliamı hakkındaki tutum ve davranışları da herkese bellidir.

Türkiye ile Azerbaycan arasında sarsılmaz temellere dayanan dostluk ve kardeşlik ilişkilerinin ve işbirliğinin tek millet-iki devlet anlayışına uygun olarak ebediyete kadar gelişerek süreceğine yürekten inandığımızı belirtmek isterim.

Bu düşüncelerle başta Hocalı olmak üzere, Ermeni saldırılarıyla hayatını kaybetmiş bütün şehitlerimizi hürmetle yad ediyor, Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyorum. Ruhları şad, mekanları cennet olsun. ■

КАЗАХСТАН И ТУРКМЕНИСТАН

Туркменистан и Республика Казахстан, являющиеся полноправными и деятельными участниками современной системы международных отношений, будучи непосредственными соседями, демонстрируют всему миру пример дружбы и добрососедства, взаимопонимания и братской взаимоподдержки, конструктивного и эффективного взаимодействия не только в двусторонних отношениях, но и в рамках авторитетных международных организаций, прежде всего Организации Объединенных Наций.

Признанные Лидеры Казахстана и Туркменистана и, уважаемые Президенты Нурсултан Назарбаев и Гурбангулы Бердымухамедов ведут мудрую и всесторонне обоснованную внешнюю политику, основанную на национальных интересах своих стран, а также полностью отвечающих общепризнанным и незыблемым принципам международного права. Наши государства, последовательно наращивая поступательную динамику отношений, эффективно взаимодействуют во имя укрепления мира, безопасности, устойчивого развития и окружающей среды.

Сегодня Туркменистан известен в мире как динамично развивающееся, политически стабильное государство с неуклонно растущим уровнем благосостояния народа.

Независимый нейтральный Туркменистан неукоснительно следует позитивному внешнеполитическому курсу, что создает широкие возможности для интенсификации всех отраслей народнохозяйственного комплекса страны.

Благодаря этому в короткий по историческим меркам срок Туркменистан занял достойное место среди государств мира с богатейшим ресурсным и экономическим потенциалом.

Туркменистан уделяет особое внимание наращиванию производственных потенциалов нефтегазовой отрасли, агропромышленного комплекса, химической и перерабатывающей промышленности, развитию транспортной инфраструктуры. Масштабные преобразования проводятся в энергетической отрасли, текстильной и пищевой промышленности, строительстве, здравоохранении, в сфере услуг.

Крупные реформы под руководством Президента Туркменистана Гурбангулы Бердымухамедова реализуются в таких важных сферах, как наука, образование и спорт.

Ведение здорового образа жизни и всеобщее осознание важности экологических проблем привели к продвижению использования велосипеда. Как средство передвижения, велосипед является простым, недорогим, надежным, экологически чистым и приемлемым видом транспорта, использование которого способствует бережному отношению к окружающей среде и поддержанию здоровья.

В связи с этим, крупным успехом является принятие 12 апреля 2018 года на 82-м заседании 72-й сессии Генассамблеи ООН одновременно двух резолюций. Одна из них провозглашает 3 июня «Всемирный день велосипеда», который выдвинут по инициативе Президента Гурбангулы Бердымухамедова. Соавторами резолюции по Всемирному дню велосипеда выступили 56 государств.

Одна из основных целей Туркменистана заключается в том, чтобы каждый живущий в Туркменистане человек был физически и духовно развит, обладал широким кругозором, следовал принципам здорового образа жизни и занимался спортом.

Поэтому в рамках реализации национальных программ ведется масштабная работа по строительству спортивных комплексов, стадионов, конноспортивных комплексов, специализированных спортивных школ.

Необходимо отметить, что на сегодняшний день в Туркменистане построены и уже функционируют по разнообразным видам спорта многочисленные спортивные сооружения, созданные с учетом мировых стандартов. В их числе: Олимпийский водноспортивный комплекс, велотрек, Национальный олимпийский спортивный дворец, Спортивный комплекс для занятий зимними видами спорта, многофункциональный стадион «Ашхабад» на 20 тысяч зрителей, а также новые современные стадионы на 10 тысяч мест, ипподромы и десятки других спортивных объектов, построенные во всех регионах страны. Кроме того, в Туркменистане большое внимание уделяется развитию велосипедного спорта. В стране доброй традицией стало ежегодно проводить массовые велопробеги. Также в начале текущего года был дан старт международному веломарафону «Амуль-Хазар 2018».

Эпохальным событием, свидетельствующим о высоком международном авторитете и огромным потенциалом Туркменистана, стало проведение в Ашхабаде 17-27 сентября 2017 года V Азиатских игр в закрытых помещениях и по боевым искусствам. Как подчеркнул уважаемый Президент Гурбангулы Бердымухамедов: «Это наш общий праздник – праздник всех стран Центрально-азиатского региона. Это показатель нашей солидарности и сплоченности. В Играх приняли участие представители 64 стран, также по просьбе ООН в качестве 65 страны включена сборная, состоящая из беженцев, которая выступила под знаменем этих Игр».

Сотрудничество в области физкультуры и спорта развивает дружественные отношения между государствами и народами.

Ассамблея народа Казахстана на Шелковом пути

21 ноября 2017 года в Доме Дружбы состоялась презентация книги Президента Туркменистана Гурбангулы Бердымухамедова «Туркменистан – сердце Великого Шелкового пути». На мероприятии выступили: советник Посольства Туркменистана в РК Батыргельды Гулджанов; советник политической группы представительства МИД Республики Казахстан в городе Алматы, академик Академии журналистики Казахстана – Аренова Алмаша Арыстановна; издатель газеты «Шелковый путь сегодня» – Дауров Хусей Шимарович; заместитель председателя АНК г. Алматы, председатель осетинского ЭКО – Мамсуров Казбек Владимирович; председатель афганского ЭКО – Ахмадулла Васток; Масимов Кажимкан Касымович, председатель Национальной агропромышленной палаты РК, лауреат международной премии мира имени Чжэн Хэ, президент фонда «Шелковый путь»; председатель Туркменского ЭКО – Гульнара Аннакулиева.

Приняли участие представители туркменской диаспоры в Казахстане, студенты и председатели осетинского, афганского курдского, белорусского и кыргызского ЭКО.

Книга Президента Туркменистана Г.Бердымухамедова «Туркменистан – сердце Великого Шелкового пути» состоит из шести частей: «Вдоль Джейхуна», «Древний Мерв», «Между Сарахсом и Анау», «От Нисы до Дехистана», «На древней земле Дашогуза», «В сказочном мире».

Книга открывается обширной картой, на которой изображены маршруты Шелкового пути. Они пролегали как с Юга на Север, и обратно, так и с Востока на Запад, и обратно. Это подчеркивает роль Туркменистана и в наши дни как крупнейшего международного логистического центра в формировании разветвленной трансконтинентальной инфраструктуры транспортного сообщения.

Новый труд главы государства позволяет оценить исторический путь туркмен, ознакомиться с их национально-культурным своеобразием, традициями, обычаями и жизненными устоями.

В современное время история Великого Шелкового пути привлекательна тем, что, заставляя обернуться к истокам своей национальной культуры, она способствует пониманию других культур, ибо вся суть исторического процесса, создавшего и поддерживавшего Шелковый путь – состоит в обмене, в диалоге культур. То есть, многовековой опыт Великого Шелкового пути, которым прекрасно владели предки туркмен, - является основой подлинной мудрости.

В связи с этим, Президент Туркменистана Г. Бердымухамедов пишет в своей книге: «Мы стремимся восстановить связь времен, лучше узнать и сохранить наше общее прошлое и укрепить фундамент добрососедских отношений между всеми народами».

Едва ли не все достопримечательные места Туркменистана, которым посвящена эта книга, действительно расположены вдоль тех торговых трасс, по которым веками двигались караваны с купцами, товарами и, конечно, неутомимыми путешественниками, оставившими потомкам свои записки, благодаря чему известно многое из истории тех далеких времен.

Великий Шелковый путь рассматривается в книге президента Туркменистана как уникальное историко-культурное явление. Автор показывает, какой след оставил этот феномен древнего мира на примере Туркменистана и раскрывает значение древней караванной магистрали в формировании национальных и духовных ценностей.

Присутствующие на презентации выразили уверенность, что книга Президента Г.Бердымухамедова вызовет большой интерес в Казахстане и благотворно скажется на дальнейшем укреплении научных и культурных связей между Казахстаном и Туркменистаном. ■

KAZAKİSTAN VE TÜRKMENİSTAN

Kazakistan ve Türkmenistan, uluslararası ilişkilerin modern sisteminde tam teşekküllü ve aktif katılımcılardır, komşu ülkeler olup dostluk, komşuluk, karşılıklı anlayış ve kardeşlik destek, ayrıca yapıcı hem etkili etkileşimi açısından ikili ilişkilerin dışında yetkili uluslararası kurumlar çerçevesinde her şeyden evvel Birleşmiş Milletler içinde bütün dünyaya örnek olabilmektedirler.

Kazakistan ve Türkmensitan'ın tanınmış Liderleri olan Cumhurbaşkanları Nursultan NAZARBAYEV ile Gurbangulu BERDİMUHAMEDOV bilge ve kapsamlı bir şekilde tanınan ve uluslararası hukukun dokunulmaz ilkelerini karşılayan ülkelerin ulusal çıkarları temelinde bir dış politikaya öncülük etmektedirler.

Bizim devletimiz ilişkilerin dinamiğini, barış, güvenlik, sürdürülebilir kalkınma ve çevrenin güçlendirilmesi adına etkili bir şekilde etkileşimi sürekli olarak arttırdı.

Bugünde Türkmenistan dünyada sürekli olarak gelişen halkının refah düzeyi de gelişen, politik yönde istikrârlı bir devlet olarak bilinmektedir.

Bağımsız ve tarafsız Türkmenistan ülkenin ulusal ekonomik kompleksinin tüm şubelerinin entegrasyonu için geniş fırsatlar yaratan pozitif dış politika kursunu takip etmektedir.

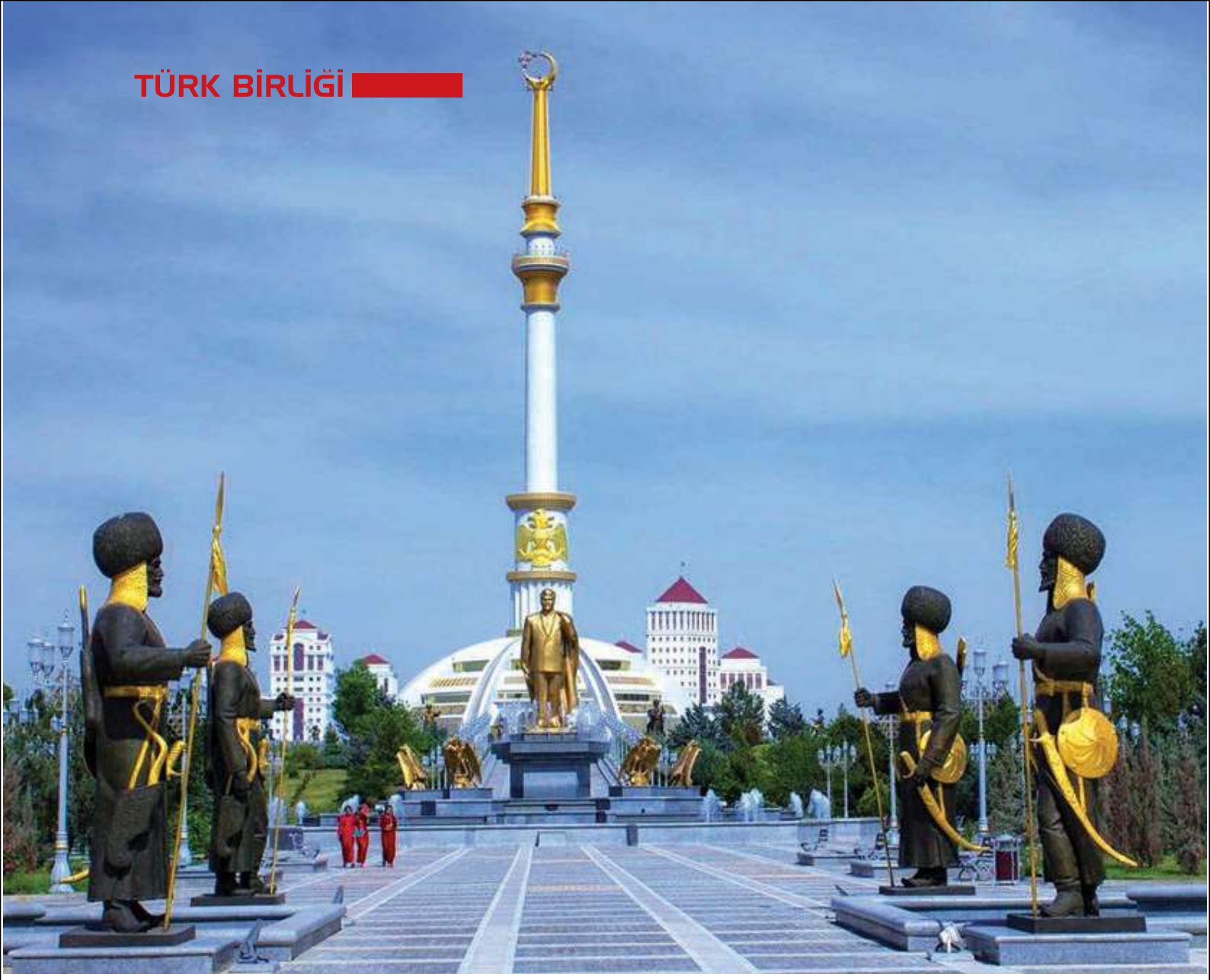
Bu nedenle, kısa bir tarihi dönemde Türkmenistan dünyanın en zengin kaynakları ve ekonomik potensiyali olan ülkeler arasında layık bir yer edinmiştir.

Türkmenistan petrol ve gaz endüstrisi, tarım-sanayi kompleksi, kimya ve işleme sanayii üretim kapasitelerinin geliştirilmesine, ulaşım altyapısının gelişmesine de özel olarak büyük önem vermektedir. Enerji sektöründe, tekstil ve gıda endüstrilerinde, inşaatta, sağlık hizmetlerinde büyük ölçekli dönüşümler yapmaktadır.

Büyük reformlar Türkmenistan Cumhurbaşkanı Gurbangulu Berdimuhamedov'un yönetiminde bilim, eğitim ve spor gibi önemli alanlarda da gerçekleştirilmektedir.

Sağlıklı bir yaşam sürdürmek ve çevre sorunlarının önemi açısından ortak bir bilinçlenme ile bisiklet kullanımının teşvik edilmesine yol açtı. Bir ulaşım aracı olark bisiklet kullanımı basit, ucuz, güvenilir, çevre dostu ve kabul edilebilir bir ulaşım şeklidir ve kullanımı çevreye saygı gösterilmesine katkıda bulunur.

Bu bağlamda, BM Genel Kurulu'nun

72.toplantısının 82. oturumunda 12 Nisan 2018'de aynı anda iki karar kabul edildi. Bunlardan biri Cumhurbaşkanı Gurbanoglu Berdimuhamedov'un inisiyativi ile ortaya atılan "3 Haziran, Dünya Bisiklet Günü"nde ilan edildi.

Dünya Bisiklet Günü'ndeki karar 56 devletin ortak yazarları tarafından oluştu. Türkmenistan'ın önemli hedeflerinden biri, Türkmenistan'da yaşayan herkesin fiziksel ve ruhsal olarak gelişmesini sağlamak, geniş ufuklu görüşe sahip olmak, sağlıklı yaşam tarzları ve uygulamalı spor ilkelerini takip etmektir.

Bu nedenle, ulusal programların uygulanması çerçevesinde, spor kompleksleri, stadyumlar, binicilik spor kompleksleri, özel spor okulları inşaatı için büyük çaplı çalışmalar yürütülmektedir.

Burada dikkat eilmesi gereken bir durum Türkmenistan'da bugüne kadar dünya standartlarında inşa edilmiş birçok spor tesisinin olduğudur. Arasında: Olimpik su sporları kompleksi, bisiklet güzergâhı, Ulusal Olimpik Spor Sarayı, kış spor türleri kompleksi, 20 bin seyirci kapasiteli "Aşhabad" çok foksiyonlu stadyum, aynı zamanda yeni 10 bin kişilik modern stadyumlar, yarış pistleri ve onlarca diğer spor kompleksleri ülkenin tüm bölgelerinde inşa edilmiştir. Bunun dışında Türkmenistan'da bisiklet sporunun gelişmesine çok önem verilmektedir.

Ülkede kitlenin bisiklet sürmesi her geçen sene gelenek haline gelmeye başladı. Ayrıca bu sene "Amül-Hazar 2018" uluslararası bisiklet yarışması başlangıç buldu.

Türkmenistan'ın yüksek uluslararası prestijine ve muazzam potemsiyeline hitap eden bir çağ yapım etkinliği 17-27 Eylül 2017 tarihlerinde Aşhabat'ta V. Asya oyunları kapalı salonda dövüş sporu turnuvasının düzenlenmesiydi. Değerli Cumhurbaşkanı Gurbangulu Berdimuhamedov'un altını çizerek şöyle dedi: "Bu bizim genel bayramımızdır. Bu Orta Asya bölgesinin bayramıdır. Bu dayanışma ve uyumluluğun göstergesidir". Oyuna 64 ülke temsilcileri katıldı. Ayrıca Birleşmiş Milletlerin talebi üzerine, 65 ülke olarak, bu Oyunların bayrağı altında hareket eden mültecilerden oluşan bir milli takım da oldu. Fiziksel kültür ve spor alanındaki işbirliği devletler ile halklar arasında dostane ilişkileri sağlar.

KAZAKISTAN HALK KONSEYI'NIN İPEK YOLU ÜZERINDE TOPLANMASI

21 Kasım 2017 tarihinde Dostluk Evi'nde Türkmenistan Cumhurbaşkanı Gurbangulu Berdimuradov'un "Türkmenistan- Ulu İpek Yolu'nun Kalbindedir" adlı eserinin tanıtımı düzenlendi. Bu faaliyete Türkmenistan'ın Kazakistan'daki Danışman Elçisi Batırgeldi GÜLCANOV; K.C Almatı MFA temsilinin siyasî grup danışmanı, akademisyen, ARENOVA Almaşa Arıstanovna; "Bugünde İpek Yolu" gazetesi yayımcısı DAUROV Husey Şimaroviç; ANK Başkan ardımcısı, Osetya ECO Başkanı MAMSUROV Kazbek Vladimiroviç; Afgan ECO Başkanı, AHHMADULLA Vastok; MASİMOV Hacimkan Kasımoviç, K.C Ulusal Tarım-Sanayi Odası Başkanı, uluslararası ÇyenHe ödülü sahibi, "İpek Yolu" Vakıf Başkanı, Türkmen ECO Başkanı, Gülnara ANNAKULİYEVA.

Kazakistan'daki Türkmen diasporasıbnın temsilcileri, öğrenciler, Osetya, Afgan, Kürd, Beyaz Rusya ve Kırgız ECO Başkanları da katıldılar.

Türkmenistan Cumhurbaşkanı G. Berdimuhamedov'un "Türkmenistan, İpek Yolu'nun Kalbindedir" adlı kitabı altı bölümden oluşmaktadır: "Ceyhun Güzergâhında", "Eski Merv", "Sarah ve Anau Arasında", "Nisa'dan Dahistan'a", "Daşaguz'un Eski Topraklarında", "Masal Dünyasında".

Kitap, İpek Yolu güzergâhını belirten kapsamlı bir harita ile başlar. Onlar Güney'den Kuzey'e doğru koştular. Aynı zamanda Doğu'dan Batı'ya ve geri döndüler.

Bu uluslararası taşımacılık lojistik merkezimizde Türkmenistan'ın kapsamlı bir uluslararası taşımacılık altyapısının oluşturulmasındaki rolünü vurgulamaktadır.

Devlet Başkanı'nın yeni çalışması, Türkmenlerin tarihi yolunu değerlendirerek ulusal ve kültürel kimlikleri, gelenekleri ve yaşam standartlarını tanıtmaya imkân sağlamaktadır.

Modern zamanımızda İpek Yolu'nun tarihi diğer kültürlerin anlaşılmasına katkıda bulunmasıyla çekici olmaktadır. Türkmenlerin atalarının ustalaştığı Büyük İpek Yolu'nun asırlık deneyimi, asıl gerçek bilgeliktir.

Türkmenistan Cunhurbaşkanı G.Berdimuhamedov kendi kitabında bununla ilgili olarak şöyle yazar: "ortak geçmişimizi öğrenmek ve korumak ile tüm uluslar arasındaki iyi komşuluk ilişkilerinin temelini güçlendirmek için zamanların bağlantısını yeniden kurmaya gayret ediyoruz".

Türkmenisten'ın güzel yerleri, kervanlar, tüccarlar hepsi de bu kitapta anlatılmıştır. Türkmenistan tüm konumuyla yorulmaz bir gezi notlarını nesillere bıraktı. Bu yüzden onlar eski devir tarihini iyiy bilirler.

Ulu İpek Yolu, Türkmenistan Cumhurbaşkanı'nın kitabında eşsiz bir tarihsel ve kültürel olgu olarak kabul edilmiştir. Yazar, antik dünyadaki bu fenomenin Türkmenistan örneğinde ne iz bıraktığını gösteriyor. Ayrıca Ulusal ve manevî değerlerin oluşumunda karayolunun eski karavanının önemini ortaya koymaktadır.

Sunulanlar, Cumhurbaşkanının kitabının Kazakistan'a büyük ilgi göstereceğine ve Kazakistan ile Türkmenistan arasındaki bilimsel ve kültürel ilişkilerin daha da güçlenmesine olan inancını dile getirmektedir. ■

Все страны мира для вас откроет

AIR BOOKING OFFICE

TEM TOUR

Туриня

IATA

- продажа авиабилетов по всем направлениям
- организация туров по всему миру
- Corporate & MICE туризм
- визовая поддержка
- аренда автотранспорта в Алматы

г. АЛМАТЫ,
ул.Желтоксан, 111 (уг.ул. Толе Би)
Тел.: +7 (727) 220 22 22
Моб.: +7 701 555 0836

г. АСТАНА,
ул. Жумабека Ташенова, 19
Тел.: +7 7172 919 494

АНКАРА: Cinnah Cd.
Тел.: +90 (312) 440 96 25
Факс: +90 (312) 441 79 26

АНТАЛЬЯ: Fener Mah. Tekelioğlu Cd. ASTUR Manolya Sit. C Blok
Тел.: +90 (242) 324 0878
Факс: +90 (242) 324 0879

НАУКА – ЭТО ОЧЕНЬ ТЯЖЕЛЫЙ И КРОПОТЛИВЫЙ ТРУД

Тайфун ДУРДУ

Нам удалось познакомиться и задать несколько вопросов Азизу Санджару – лауреату Нобелевской премии по химии 2015 года, прибывшему в Алматы по приглашению Института евразийских исследований для участия в 3-ем Международном конгрессе по энергетике, экономике и финансам.

– Как первый турецкий ученый, получивший Нобелевскую премию в сфере науки, вы вошли в историю и стали объектом гордости. Какие чувства вы испытывали при получении этой награды?

– Это было большой честью для меня. Мне было отрадно, что я представляю весь тюркский мир. Меня переполняло чувство гордости, и я думал о Мустафе Кемале Ататюрке, благодаря которому я достиг этого уровня.

– Работаете ли вы сейчас над новыми научными проектами?

– В настоящее время мы работаем над очень важным исследованием, пытаемся лечить рак с использованием биологических часов. К настоящему времени мы завершили опыты на мышах. Путем переноса раковых клеток мышам стараемся остановить рост клеток и избавить животное от недуга. Это занимает 3-5 лет.

– В Турции вами создано множество проектов по поддержке студентам. Среди них «Турецкий дом», который вы открыли вместе со своей супругой, и фонд, учрежденный вами. Не могли бы вы рассказать о работе в этом направлении?

– Мы построили «Турецкий дом», чтобы обеспечить жильем студентов. Мы также создали его для обучения американских турок. Я упомянул об этом на встрече с американцами. Если вы спросите американцев, есть ли среди них, кто не знает Ганди или Черчилля, то не найдете таких. Все американцы знают их. Но если вы спросите, кто знает Ататюрка, вы не найдете ни одного. Ататюрк дал больше пользы миру, чем Ганди и Черчилль. Черчилль развязал много войн, напал на Чанаккале. Ататюрк же пытался установить мир во всем мире. Америка этого не знает. У аме-

риканцев очень предвзятое отношение к нам, и мы должны это исправить. Мы не можем ждать, пока правительство возьмется за это. Мы должны сделать это сами. К сожалению, многие турки, которые едут и живут в Америке, этим не занимаются. Не потому, что им безразлична их страна с ее историей, в силу занятости и образа жизни они далеки от этого. Однако мы обязаны своей стране. Нам нужно знакомить с нашей историей и культурой американцев. В мировом пространстве Америка – одно из сильных государств, и мы должны говорить там о Турции.

– Что бы вы посоветовали молодым людям, которые хотели бы получить мировую научную славу?

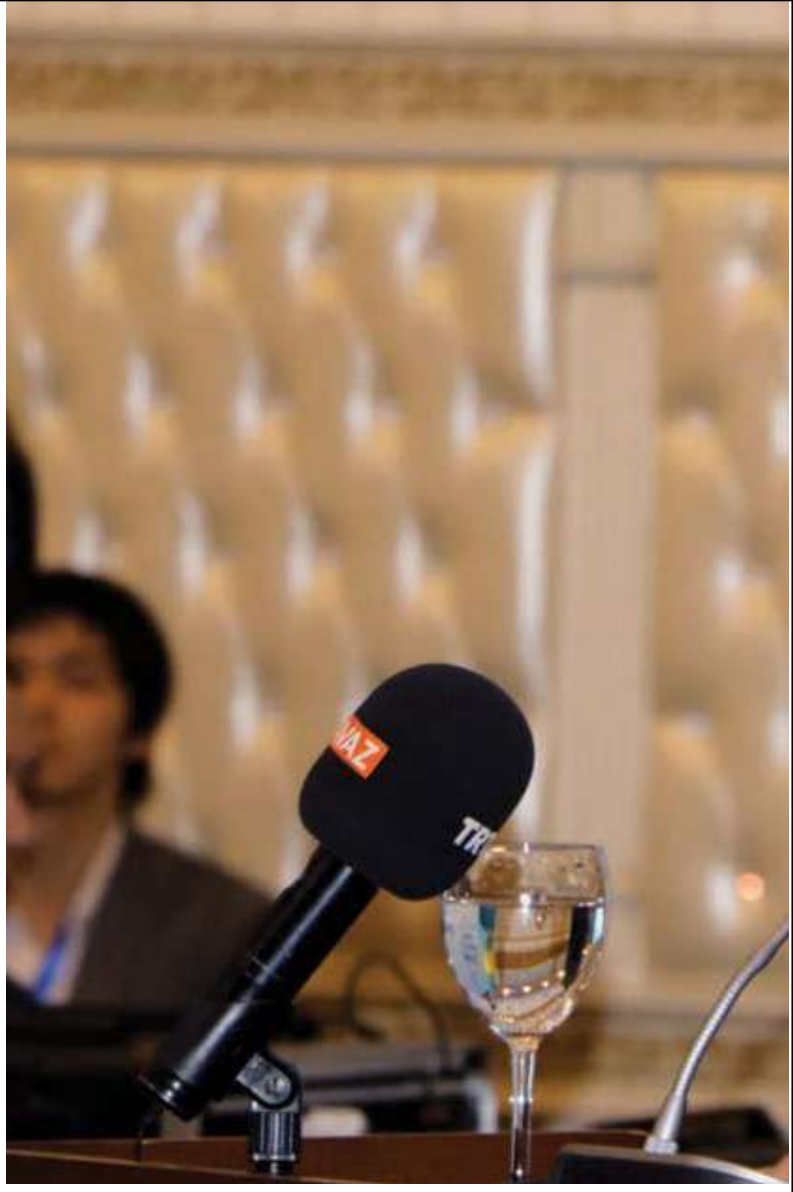
– Пусть они не занимаются политикой, не смешивают науку с ней. Им надо много работать. Встречаются молодые студенты, которые подходят и говорят: «Учитель, я учусь на втором курсе лицея или третьем курсе университета. У меня есть отличная идея для лечения рака. Меня никто не слушает». В таком случае я советую смотреть на вещи реально и подходить серьезно и с большой ответственностью. Чтобы лечить рак крови и по-настоящему найти способ устранить серьезный недуг необходимы глубокие знания. Без знаний, огромного багажа информации, долгих исследований вы не сможете ни лечить рак, ни находить большие открытия. Мы должны воспитывать в наших детях трезвый и рассудительный взгляд на подобные вещи. Главное, что нужно знать юным ученым, это то, что наука – это очень тяжелый и кропотливый труд.

– Вы впервые в Казахстане, какое впечатление произвел на вас Атажурт?

– Здесь я вижу ни с чем не сравнимые великолепные горы. Родина моих предков – Атажурт уводит меня к моим истокам, и я счастлив тому, что нахожусь здесь.

– Знакомы ли вы с историей турок-ахыска, проживающих в Казахстане?

– Сегодня ректор Казахского национального университета им. аль-Фараби показал мне стихотворение, которое он написал об Ататюрке. Это меня тронуло. Я не ожидал ничего подобного в Казахстане. Мы годами были отделены от наших казахских братьев. Меня это очень обрадовало и обнадежило. Надеюсь, что эта связь будет крепнуть, и мы будем ближе друг к другу.

Месяц назад мы переписывались с одним узбекским товарищем из Америки. Я написал ему, что у наших потомков будет общий турецкий язык. Он также сказал, что, надеется, что наши дети будут говорить на одном понятном всем и общепринятом языке. С углублением отношений, я думаю, что общий тюркский язык будет развиваться. Тогда Тюркскому союзу будет легче.

Турки-ахыска в моем сердце занимают особое место. Вы знаете, что в Турции мы внедрили проект «Kızlar İçin Stem». Некий турок-ахыска по имени Гёкхан Джошкун приехал в наш город сразу, как услышал о проекте, целью которого было предоставить и поддержать образование для девочек. Он разделял наше мнение, что образование девушек очень важно. Вдохновившись нашей программой, два года используя собственные возможности во многих провинциальных городах с востока на запад Турции, он помог многим девочкам получить образование. Сделанный им собственноручно и врученный мне турецкий флаг из овечьей шерсти до сих пор весит в моем кабинете, глядя на него, я вспоминаю турок-ахыска. ■

AZİZ SANCAR: BURADA TANRI DAĞLARINI GÖRÜYORUM VE TARİHİMİN BAŞLANGICINI DÜŞÜNÜYORUM

Tayfun DURDU

Avrasya Araştırma Enstitüsü'nün davetlisi olarak 3. Uluslararası Ekonomi Finans ve Enerji Kongresi'ne katılmak için Almatı'ya gelen, 2015 yılında Nobel Kimya Ödülü'nü alarak Türkiye'ye büyük bir gurur yaşatan Prof. Dr. Aziz Sancar ile bir röportaj gerçekleştirdik.

Nobel bilim ödülünü kazanan ilk Türk bilim adamı olarak tarihe geçtiniz ve bizleri gururlandırdınız. Bu ödülü alırken ne gibi duygular içerisinde oldunuz? Bizimle paylaşabilir misiniz?

Aziz Sancar: Kendi adıma sevindim. Türk Dünyası'nı temsil ettiğimi hissettim. En çok ona sevindim, en çok o bana gurur verdi ve beni o düzeye yükselten Mustafa Kemal Atatürk'ü düşündüm.

Bilimle ilgili şu anda üzerinde çalıştığınız yeni projeleriniz var mı?

Aziz Sancar: Şu anda üzerinde çalıştığımız projeler, biyolojik saat kullanarak kanser tedavisini daha etkili nasıl yapabiliriz onla uğraşıyoruz. Şu an fareler üzerindeki çalışmalarımızı bitirdik. İnsan kanserini farelere koyup onun devamını çalışıyoruz. Bu süre 3-5 yıl alır.

Türkiye ile ilgili, Türk öğrencilere yardımlarınızla ilgili birçok faaliyetleriniz bulunmakta. Bunların arasında eşiniz ile birlikte açtığınız "Türk Evi" ve kurmuş olduğunuz bir vakıf var. Buradaki çalışmalar hakkında bize bilgi verebilir misiniz?

Aziz Sancar: Türk Evi'ni oradaki öğrencilere kalacak yer sağlamak için kurduk. Bir de Amerikalıları Türkler hakkında eğitmek için kurduk. Ben Amerikalılarla olan bir toplantıda bahsettim. Gandi veya Çörçil'i tanımayan var mı diye sorarsınız Amerikalılara tanımayan yok. Bütün Amerikalılar Gandi veya Çörçil'i tanır. Ama Atatürk'ü tanıyan var mı derseniz Amerika'da bulamazsınız. Atatürk'ün Gandi'den de Çörçil'den de dünyaya daha çok faydası olmuştur. Çörçil bir sürü savaş başlattı, Çanakkale'ye hücum etti bilmem ne yaptı. Atatürk dünya

barışını sağlamaya çalıştı. Amerika bunu bilmiyor. Amerikalıların bizim hakkımızda çok ön yargıları var ve onları düzeltmek lazım. Onları düzeltmeyi de hep hükümetten bekleyemeyiz. Kendimiz yapmamız lazım. Maalesef Amerika'ya giden birçok Türkler bunlarla uğraşmıyorlar. Ülkelerini sevmediklerinden değil, orada hayat kavgasına düşmüşler. Çocuklarının eğitimleriyle uğraşıyorlar. Fakat ülkemize borcumuz

bu. Ülkemizi Amerikalılara tanıtmamız lazım. Amerika dünyanın en kuvvetli devleti ve Türkiye'yi onlara iyi tanıtmamız lazım.

Sizin gibi bir bilim adamı olmak isteyen gençlere hangi tavsiyelerde bulunmak istersiniz?

Aziz Sancar: Politika ile uğraşmasınlar. Çok çalışmaları gerek. Bir de şunu söylemek istiyorum. "Hocam ben lise 2. sınıftayım veya üniversite 3. sınıftayım. Benim kanseri tedavi etmek için büyük bir fikrim var. Kimse beni dinlemiyor" şeklinde konuşan gençlerimiz var. Gerçekçi olmak lazım. Kan kanseri tedavi etmek için veya önemli bir sorunu çözmek için yeterli bir bilgi birikimi olması lazım. Onsuz ne kanseri tedavi edebilirsiniz ne de büyük keşifler yapabilirsiniz. Çocuklarımızı gerçekçi yapmamız lazım. Bir de bilim yapmanın çok meşakkatli bir iş olduğunu bilmeleri lazım.

Bu Kazakistan'a ilk gelişiniz. Ata yurdumuz ile ilgili düşüncelerinizi bizimle paylaşmak ister misiniz?

Aziz Sancar: Burada tanrı dağlarını görüyorum ve tarihimin başlangıcını düşünüyorum. Böyle duygu ve düşüncelerim oldu.

Kazakistan'da yaşayan Ahıska Türkleriyle ilgili düşüncelerinizi alabilir miyiz?

Aziz Sancar: Bugün Al-Farabi Üniversitesi'nin rektörü Atatürk ile ilgili yazdığı bir şiiri bana verdi. Bu bana çok dokundu. Ben Kazakistan'da böyle bir şeyin olacağını beklemiyordum. Kazak kardeşlerimizden yıllardır ayrı kalmışız. Böyle bir şeyin olması beni çok sevindirdi ve bana umut verdi. İnşallah bunlar devam eder ve birbirimize daha yakınlaşırız. Ben 1 ay önce Amerika'da Özbek bir kardeşimle yazışmıştım. Ona torunlarımız inşallah ortak bir Türkçe konuşurlar diye yazmıştım. O da çocuklarımız inşallah ortak bir Türkçe konuşurlar dedi. Çünkü münasebetler arttıkça ortak bir Türkçe gelişir inşallah. O zaman Türk Birliğinin olması kolaylaşır. Ahıska Türklerinin kalbimde özel bir yeri var. Biliyorsunuz Türkiye'de "Kızlar İçin Stem" projesi yaptık. Gökhan Coşkun adında Bir Ahıska Türkü vardı. O benim "Kızların eğitimi bizim için çok önemli" dediğimi duyar duymaz arabasına atlayıp bizim şehre geldi. Hocam madem bunu söylüyorsunuz ben yapacağım dedi. İki yıl kendi emeği ile birçok şehirde, doğudan batıya kadar kızlarımız için Stem programları yaptılar. Bana koyun derisinden yapılmış bir Türk bayrağı hediye ettiler. Şimdi ofisimde o var. Ona baktıkça Ahıska Türklerini hatırlıyorum. ■

«В ТЮРКАХ НЕТ ОБМАНА. УМРУТ ТЮРКИ, УМРЕТ ДОВЕРИЕ»

Тахир Заидага оглу Керимли родился 5 марта 1956 года в азербайджанском городе Агсу. В 1973 году окончил школу № 1 г. Агсу, в 1983 году юридический факультет Азербайджанского государственного университета. Работал на разных должностях: от слесаря до директора колхоза, был юрисконсультом, судебным секретарем, народным судьей в районе Исмаилли, председателем Верховного Суда, депутатом от района Исмаилли (1990–1993), депутатом Верховного Совета (1990–1995) и др. Депутат Парламента Азербайджанской Республики 5-го созыва.

Он внес большой вклад в принятие Парламентом нескольких законопроектов касательно судебно-юридических реформ. В 1992 году по предложению Президента Азербайджана Парламент Азербайджана присвоил ему звание судьи высшей категории.

С детства Тахир Керимли отстаивал идеи свободы, демократии, правового государства, национального единства и боролся за эти идеалы как тайно, так и открыто. В войне за Карабах Керимли играл ведущую роль в народном движении, как депутат он голосовал за Акт государственной независимости Азербайджанской Республики.

За выход из Коммунистической партии Советского Союза и за обвинительные выступления против руководителя СССР Михаила Горбачева в связи с массовыми убийствами 20 января 1990 года Т. Керимли был отстранен от должности народного судьи, и после обращения к Президенту Азербайджана группы депутатов АС «Демблок» был восстановлен в своей должности.

Начиная с 1998 года, возглавлял партию «Единство» (Вахдет). Автор многих книг, брошюр, статей и стихотворений. Годами преследуемый Т. Керимли внес свой вклад в возведение в Азербайджане в Исмаилли в 1991 году первого памятника погибшим героям в Агсу и единственной в мире статуи во весь рост Мухаммеда Эмина Расулзаде в 1992 году. Женат, имеет четверых детей и четверых внуков.

Мы встретились с Тахиром Керимли – председателем Верховного Суда Азербайджана в 1992–1993 гг., основателем партии «Единство», в скромном офисе партии. Для журнала «Türk Birliği» – «Тюркское Единство» мы обсудили с ним шаги, которые нужно предпринять ради будущего Тюркского мира, а также другие темы.

«Тюркское Единство» – это издание, которое содействует развитию отношений между народами, живущими в Тюркском мире, его работа ориентирована на их сближение и воссоединение. Проблема состоит в том, что отношения между тюркскими народами очень слабые. Деятельность журнала «Türk Birliği» направлена на объединение, просвещение, информирование с целью ознакомления и анализа существующих проблем.

– Тахир бей, как уважаемый в Азербайджане человек, как бы вы представили себя читателям нашего журнала?

– Благодарю. Для меня большая честь дать интервью такому хорошему журналу. Насколько мне известно, по корням я – чистокровный тюрок, мои предки – чистые тюрки, которые жили в Азербайджане, не смешивая крови. Я – азербайджанский тюрок. Я – человек всего Тюркского мира. Его иногда романтически называют Туран. Я – дитя Турана. К примеру, я вам расска-

жу один случай, который вспомнил. В 1992 году азербайджанская делегация, в которую я также входил, должна была встретиться с руководителями Организации Объединенных Наций. Хасан Гасанов представлял Азербайджан в ООН. Нас должен был принять Генеральный секретарь Бутрос Гали. Но он нас не принял, а принял его первый заместитель Фресхауер. Я заметил, что они вели себя по отношению к нам очень холодно и без интереса. Тогда мне не оставалось ничего другого, как высказать свое мнение: «Вы принимаете меня как представителя семи миллионного народа. Мы представляем народ, который в прошлом основал великие и могучие тюркские государства. Если вы не хотите говорить с нами, мы тем более не хотим говорить. Мы – дыхание сотен миллионов. Вы – объединенные нации, вы не союз государств». Я сказал, что мы – представители большой нации. На что Фресхауер извинился, и мы очень долго разговаривали. После этого он стал интересоваться нашими вопросами. Я имел в виду, что мы – часть нации, которая сформировала великую нацию в прошлом, и нацию, которая, несомненно, станет основой великого тюркского союза в будущем.

После того как Азербайджан обрел независимость в 1991 году, я стал членом Национальной ассамблеи Азербайджана, тогда я был депутатом Верховного Совета. Я подписывался за независимость этого государства. Мы боролись за выживание, и мы обрели независимость. Я – тюркское дитя, которое никогда не живет на земле другой нации, а живет в хороших отношениях со всеми.

– Тахир бей, вы являетесь и депутатом Азербайджана, и председателем партии «Единство». Расскажите о вашей деятельности.

– В политическую жизнь я окунулся в очень раннем возрасте. В 14 лет я хотел прочесть «Капитал» Карла Маркса, текст был труден для восприятия. Я читал о его жизни, потому что мне тяжело было понять сам «Капитал». Моя главная борьба – это борьба за независимость Азербайджана. Хотя я был судьей и представлял власть, я перешел на сторону народа. Меня не понимали, удивлялись, как я могу так легко отказаться от должности и положения. Ни один прокурор в Азербайджане, ни начальник полиции, ни судья, никто не принимал участия. Конечно, я присоединился к народному движению, я сражался. Пройдя долгий и тяжелый путь, мы завоевали независимость. Я считал, что последний руководитель СССР Михаил Горбачев должен ответить за массовые убийства моих безоружных азербайджанских братьев и сестер 20 января 1990 года. По этой причине меня отстранили от политики, но мой народ меня не оставил, меня избрали депутатом. Я же ответственно и достойно представлял их. Я стал первым председателем Верховного Суда независимого Азербайджана. Потом Народный фронт Азербайджана распался на партии. Мы решили создать партию «Единство». В 1994 году мы образовали учредительный комитет, в 1995 году созвали съезд. В 1998 году мы зарегистрировались официально, и до сих пор продолжаем свою деятельность. С того времени и до сегодняшнего дня мы всегда оставались верны идеям тюркизма, это вы можете увидеть на нашем флаге. Только идеи Турана были тем путем, которому мы оставались верны и которому мы всегда следуем. Я представлял крайне радикальную оппозицию. В

В политическую жизнь я окунулся в очень раннем возрасте. В 14 лет я хотел прочесть «Капитал» Карла Маркса, текст был труден для восприятия. Я читал о его жизни, потому что мне тяжело было понять сам «Капитал». Моя главная борьба жизни – это борьба за независимость Азербайджана.

партии мы сформировали как инакомыслие, так и оппозицию к правящей партии. Это была позиция партии «Единство». Жизнь дает человеку хорошие уроки. Наша партия приняла центристскую позицию в 2006 году. В 2015 году я был избран депутатом от партии «Единство» по Агсу-Исмаиллинскому избирательному округу.

– Господин Тахир, чем вы занимались, пребывая на посту народного депутата?

– Работа депутата – представлять народ, выступать на заседаниях Национальной ассамблеи Азербайджана. Моя позиция отличаются прямолинейностью и открытым взглядом. Хотя для партии важна известность, продвижение, сам я за этим всем не стремлюсь. Я не хочу, чтобы люди думали, что мы работаем на саморекламу. Мне 62 года. Я ни в чем не нуждаюсь. В парламенте не бывает такого заседания, чтобы я не выступил. Обычно я высказываю свое мнение по социальным вопросам и законопроектам. Когда я говорю о проблемах, это значит, что я выполняю свою гражданскую обязанность и долг совести.

Если бы не было Турции, сегодня на Кавказе не осталось бы тюрок.

– Что вы думаете о Тюркском мире? Поделитесь своим мнением.

– Сколько бы ни считали Среднюю Азию сердцем Туркестана, я считаю Кавказ, Азербайджан тюркской колыбелью. Эти края – исконная Родина тюрок, и не только для тех, которые пришли позже, этому доказательства – хазары, кипчаки, саки, гунны и другие народы. В селе, где жил мой отец, есть крепость «Бухур». Ей 1400 лет. Там всегда жили тюрки. После сельджуков, потомки тюрков, которые шли в Анатолию через Среднюю Азию, Иран, Азербайджан, создали самое могущественное государство турецкого мира – Османскую державу. Даже если сегодня от великих Османских земель осталось 20%, я считаю, что Турция является светочем Тюркского мира. Если бы не было Турции, на Кавказе не осталось бы тюрок.

Некоторые о Президенте Казахстана Нурсултане Назарбаеве могут говорить, что он авторитарный. Но Назарбаев – Аксакал всего Тюркского мира и его правильная политика вывела Казахстан на высокий международный уровень. Государство начинает использовать в официальных учреждениях латинский алфавит. Этот человек для своей страны и для своего народа сделал очень много, благодаря его усердию и стараниям Казахстан ныне процветает. Я всегда остаюсь убежденным сторонником того, что идеи и мысли великого тюркиста Олжаса Сулейменова пересекаются с идеями господина Назарбаева, они едины в своем стремлении возродить национальный дух казахского народа. Мне грустно, что

наши туркменские и узбекские братья далеки от идей тюркского союза. Да, они участвуют в некоторых международных культурных мероприятиях, но у нас нет с ними политического диалога. Но отрадно, что в последнее время Узбекистан делает уверенные шаги в этом направлении. Надеюсь, что в будущем мы будем свидетелями больших событий.

– Какие, по-вашему, существуют препятствия для объединения тюркоязычных государств?

– Объективными факторами является то, что во времена царской власти, а также советского режима тюркизм в головах людей был уничтожен. Пантюркизм подвергался гонению и преследовался властями. Люди, разделяющие эти взгляды, не допускались к высоким должностям.

В Азербайджане после падения российского царизма было создано Центральное правительство, его руководителем был армянин Саакян. После этого был создан Бакинский комиссариат, во главе его был Шаумян. После падения республики – Арутюнян, Киров. Ни одного азербайджанского тюрка не было назначено на руководящую должность в стране с тюркскими корнями. Армяне, проживающие в Азербайджане, воспитали таких великих генералов, как Бабаджанян и Багдарян, но они не дали ни одного генеральского ранга тюркам.

Спросите, почему я люблю ашугов. В течение сотен лет ашуги носили тюркскую форму. Костюм ашуга – это оригинальная тюркская военная одежда. Они сохранили это, представители народного слова – свободолюбивые ашуги, мастера слова и саза, отрицали любое рабство взглядов и собственных суждений. Ведь в школах нас не учили своей национальной истории, нас учили советской истории. К сожалению, в тюркских государствах на высоких должностях еще есть люди, которые не любят тюрок и не поддерживают идей Турана. Даже в Турции есть те, кто не любит тюрок. Есть ревнивые. Они боятся тюркского потенциала, сторонятся и создают препятствия. В тюрках нет обмана. Умрут тюрки, умрет доверие. Они даже не хотят, чтобы мы знали, что мы тюрки. Возможно, 90% наших братьев-казахов 20 лет назад даже и не знали, что они тюрки. Но сейчас процесс потихоньку продвигается. Все обращаются к тюркским корням.

– Что вы думаете об общем для всего Тюркского мира о языке?

– Если мы хотим вернуться к древней Орхоно-енисейской письменности, то это очень сложный процесс. Но сегодня многие знают латынь. Турецкий язык Турции может стать общим языком. В нашем языке есть много различий, которые пришли позже. Популярный сериал канала TRT «Воскресший Эртугрул» использует слова, которые есть и в наших языках. Наши отцы научили нас этим словам. Нет разницы между керкукским диалектом и нашим языком. В чем разница между нашим языком и языком турок-ахыска? Есть вариации диалекта. Но важно понимать друг друга. Когда мы говорим о языке, сначала нам нужно коснуться его языковой философии. Есть народы, для которых язык не так важен. В стране иммигрантов – в Соединенных Штатах, язык чернокожих – английский, но сами они – американцы. В Южной Америке 500 миллионов человек говорит по-испански, но они не испанцы. Язык не является показателем национальной принадлежности для многих народов, но это очень важно для турецкой нации. Язык является для нас самым важным фактором. Если мы откажемся от нашего языка, нас не станет.

Наши враги всегда пытались в первую очередь отобрать у нас наш язык. В Иране, где проживает 40 миллионов тюрок, нет ни одной турецкой школы. Почему? Потому что турецкий язык великолепен. Они пытаются заставить забыть язык турецкого народа. Музыкальные и другие государственные радио- и телевизионные программы Турции, созданные каналы TRT AVAZ и канал TMB играют очень важную объединяющую и развивающую роль. Мой совет молодежи, прежде всего, владейте родным языком. Язык даст вам землю, единство, солидарность.

– Что вы знаете о турках-ахыска, знакомы ли с ними?

– Ахыска, нынешняя Ахалцихе, находится между Борчалы и Анатолией. Эти земли для нас также дороги. Этот народ близок как к анатолийским туркам, так и к борчалинским. Турки-ахыска – это народ, который пережил большие трудности. Трагедия турок-ахыска – это массовое преступление против человечества в целом. В Молдавии гагаузы – наши тюркские братья и сестры, спасли свою жизнь, перейдя в христианство. Что касается ахыскинцев, то у советской власти не было другого выбора как их изгнать. Придет время и будет возвращение на Родину. Азербайджан также является Родиной ахыскинцев. Однако, родные края – это другое. И я верю, что Тюркская география будет восстановлена. ■

VƏHDƏT PARTİYASI
VƏHDƏT PARTİYASI

“TÜRK’TE HİLE OLMAZ. TÜRK ÖLÜR MERT ÖLÜR.”

Tahir Zayıdağa oğlu Kerimli 5 mart 1956 yılında Azerbaycan’ın Ağsu şehrinde dünyaya geldi. 1973 yılında Ağsu şehir 1 saylı orta okulunu, 1983 yılında ise Azerbaycan Devlet Üniversitesi’nin hukuk fakültesini bitirdi. Vatani görevini yaptı. Çilingir, çiftlik müdürü, hukuk danışmanı, mahkeme katibi, geçici süre için hakim, İsmayıllı il halk hakimi, Ali Mahkeme Başkanı, İsmayıllı ili milletvekili (1990-1993), Ali Sovetin milletvekili (1990-1995) ve başka görevlerde çalıştı.

Mahkeme-hukuk reformlarına ait bir kaç yasa teklifinin Parlamentoda kabul edilmesinde büyük pay sahibi oldu. 1992 yılında Azerbaycan Cumhurbaşkanı’nın teklifi ile Azerbaycan’ın Milli Meclisi ona Ali Dereceli Hakim rütbesi verdi.

Gençliğinden özgürlük, demokrasi, hukuk devleti, vatanın birliği düşüncelerinin savunucusu olan Tahir Kerimli bu idealler uğrunda gizli, bazen de açık mücadele verdi. Karabağ uğrunda savaşta, Ermenistan’dan çıkarılan göçmenlerin yerleştirilmesinde ve Halk harekatında aktif rol üstlenen Kerimli, Azerbaycan Cumhuriyeti Devlet Bağımsızlığı Aktına millet vekili olarak oy kullandı.

20 ocak 1990 yılında günahsız insanlara karşı yapılan “20 Ocak” katliamına göre Sovyet İttifakı Kommunist Partisi üyeliğinden imtina ettiği ve Sovyet Cumhurbaşkanı Mihail Gorbaçov’a ölüm hükmü çıkardığı için halk hakimi görevinden uzaklaştırılan Tahir Kerimli, AS “Demblok” milletvekili grubunun Azerbaycan Cumhurbaşkanına başvurusundan sonra 1991 yılında görevine iade edildi.

1998 yılından itibaren Vahdet Partisi Başkanı’dır. Bir çok kitap, broşür, makale ve şiirlerin yazarıdır. Uzun yıllar takip edilen Tahir Kerimli Azerbaycan’da, İsmayıllıda 1991 yılında ilk şehit heykelinin ve dünyada tek olan Ağsu’da, 1992 yılında Muhammed Emin Rasulzade’nin tam ayaküstü heykelinin yapılmasında emeği vardır. 5. Çağırış Azerbaycan Cumhuriyeti Milli Meclisi Milletvekilidir.

Evli, dört evladı ve dört torunu vardır.

1992 ve 1993 yılları arasında Azerbaycan Cumhuriyeti Ali Mahkeme Başkanı, Vahdet Partisi kurucusu ve başkanı olan Tahir Kerimli ile Vahdet Partisi’nin oldukca mütevazi ofisinde görüştük. Bir Türk sevdalısı olan Tahir Kerimli ile “Türk Birliği” dergisi için dünden bugüne, Türk Dünyası’nın geleceği adına atılacak adımlar ve başka konularda konuştuk.

- "Türk Birliği" dergisi Türk Dünyası'nda yaşamlarını devam ettiren insanlar arasında ilişkileri geliştiren, onların bir birine daha da yakınlaşması için faaliyet gösteren bir yayın kuruluşudur. Aslında bizim en büyük sorunlarımızdan biri de Türkler ve akraba topluluklar arasında ilişkilerin zayıf olmasıdır. "Türk Birliği" dergisinin çalışmaları da bu noktada birleştirici, aydınlatıcı, bilgilendirici, tanıtıcı ve başka görevler üstlenerek Türk Dünyası'na hizmet etmektedir. Tahir bey, siz Azerbaycan'ın değerli bir aydın insanı olarak dergimiz okurlarına kendinizi nasıl tanıtırsınız?

- Çok teşekkür ederim. Böyle güzel ve değerli bir dergiye röportaj vermek benim için büyük bir onurdur. Ben kendim bildiğim kadar, nesilden nesile gelen, Azerbaycan'da yaşayan, ulu babaları TÜRK olan ve gelecekte de evlatlarımın kanının karışmasını arzu etmediğim temiz TÜRK'üm, Azerbaycan Türkü'yüm. Bütün Türk Dünyası'nın bir neferiyim. Buna bazen romantik TURAN eli de diyorlar. Ben bir TURAN evladıyım. Bunu ifade edebilmek için başıma gelen bir hadiseyi sizinle paylaşmak istiyorum. Benim de aralarında bulunduğum Azerbaycanlı heyet ile 1992 yılında Birleşmiş Milletler Teşkilatı yöneticileri ile bir görüşmemiz vardı. Hasan Hasanov da BM'de Azerbaycan'ı temsil ediyordu. Bizi Butros Garig isimli Baş Katip kabul edecekti. Ama bizi O, kabul etmedi ve birinci yardımcısı Freshauer kabul etti. Ben gördüm ki, bize oldukça ilgisiz ve soğuk davranıyorlar. Dedim ki, siz beni 7 buçuk milyonluk bir halkın temsilcisi gibi kabul ediyorsunuz. Ben ise geçmişte büyük ve kudretli Türk devletleri kuran ve gelecekte de büyük Türk Birliği'nin evladı olan bir insan olarak buradayım. Siz bizimle konuşmak istemiyorsanız, biz hiç konuşmak istemiyoruz. Ben yüz milyonların nefesiyim. Siz milletler birliğisiniz, devletler birliği değilsiniz. Ben büyük bir milletin temsilcisiyim dedim. Freshauer benden özür diledi ve görüşmemiz oldukça uzun çekti. Ondan sonra sorumlarımız ile ilgilenmeye başladı. Ben demek istiyorum ki, geçmişte ulu bir devletler kuran ulu bir milletin, gelecekte de hiç şüphesiz ulu Türk Birliği'ni kuracak olan bir milletin parçasıyım, bir neferiyim.

1991 yılında Azerbaycan kendi bağımsızlığını kazandıktan sonra Azerbaycan Devleti'nin Milli Meclisi'nin, o zamanlar Ali Soveti'nin milletvekili olarak görev aldım. Bu devletin bağımsız olması için benimde imzam vardır. Ölüm kalım mücadelesi veriyorduk ve 100 yıldan sonra bağımsızlığımızı yeniden kazandık. Bizim hiçbir zaman başka bir milletin toprağında gözü olmayan, herkesle iyi ilişkiler içerisinde yaşayan Türk evladıyım.

- Tahir bey, Siz hem Azerbaycan Devleti'nin milletvekili hem de "Vahdet" Partisi başkanısınız. Faaliyetleriniz hakkında neler söylemek istersiniz? Ne gibi çalışmalar yapıyorsunuz?

- Ben siyasi hayatla çok erken yaşlardan tanıştım. Daha 14 yaşımda Karl Marksın "Kapital" eserini okumak istiyordum. Bazen anlamakta zorlanıyordum. Kapitali anlamakta zorlandığım için hayatını okuyordum. Benim en önemli

mücadelem Azerbaycan'ın bağımsızlığı uğrunda verdiğim mücadeledir. Benim Hakim olmama rağmen ben halk tarafına geçtim. Bana dediler ki, sen iyi bir görevdesin. Azerbaycan'da bir tane savcı, polis müdürü, mahkeme Hakimi, hiç kimse katılmadı ama senin bu kadar görevin ola-ola bu harekata katılıyorsun. Elbette katıldım, mücadele de ettim. Bağımsızlığımızı da kazandık. Uzun ve zorlu bir süreçten geçtik. Ben 1990 yılında silahsız Azerbaycanlı kardeşlerimize karşı 20 Ocak günü yapılan katliamdan dolayı Sovyet Cumhurbaşkanı Mihail Gorbaçov'a ölüm hükmü çıkarttım. Beni uzaklaştırmak istediler siyasi hayattan. Ama halkımız beni yalnız bırakmadı. Beni milletvekili seçtiler. Ben de onları ciddi şekilde temsil ettim. İlk bağımsız Azerbaycan'ın Ali Mahkemesi'nin Başkanı oldum. Daha sonra Azerbaycan Halk Cephesi partilere parçalandı. Biz de "Vahdet" Partisi'ni kurmaya karar verdik. 1994'te teşkilat komitesi kurduk, 1995'te kongre yaptık. 1998'de ise resmi olarak kayıt yaptırdık. Bugüne kadar da faaliyetimizi devam ettiriyoruz. Bayrağımızda da gördüğünüz gibi biz o zamandan bugüne kadar her zaman Türkçülüğe sadık kaldık. Tek Turan fikri bizim her zaman izlediğimiz yol olmuştur. Ben çok radikal muhaliflik yaptım. Bir parti olarak hem iktidara hem de muhalefete muhaliflik yaptık. Bu "Vahdet" Partisinin bir duruşuydu. Hayat insana çok güzel bir ders veriyor. Partimiz 2006 yılında merkezci duruşu benimsedi. 2015 yılında ise "Vahdet" Partisi'nden Ağsu-İsmayıllı seçki dairesinden milletvekili seçildim.

- Tahir bey, milletvekilliğiniz döneminde ne gibi faaliyetler yapıyorsunuz?

- Azerbaycan Milli Meclisi'nde yapılan oturumlarda her zaman konuşan bir milletvekiliyim. Konular ile ilgili her daim düşüncelerimi paylaşıyorum. Parti için meşhurluk, tanınma çok önemli olsa da ben kendim pek ünlü olma peşinde değilim. Ben istemiyorum ki, insanlar bizim şan şöhret peşinde olduğumuzu düşünsünler. Benim 62 yaşım var. Benim hiçbir şeye ihtiyacım yok. Parlamentoda öyle bir oturum yok ki, ben düşüncelerimiz paylaşmayayım. Genellikle sosyal sorunlar ve yasa teklifleri ile ilgili görüşmelerde konuşuyorum. Ben sorunlar hakkında konuştuğum zaman vicdani borcumu yerine getirmiş sayıyorum kendimi.

"Türkiye olmasaydı bugün Kafkas'ta Türk kalmazdı. Batı devletleri, Hristiyan alemi Türk'e her zaman düşmandı."

- Türk Dünyası ile ilgili düşünceleriniz nelerdir? Bizimle paylaşır mısınız?

Ben her zaman Sayın Nazarbayev'in içerisinde büyük Türkçü Oljas Süleymenov'un fikir ve düşüncelerinin yaşadığına eminim. Türkmen ve Özbek kardeşlerimizin Türk Birliği'nden uzak durmaları beni üzüyor. Bazı kültürel etkinliklere katılıyorlar ama siyasi bir birlikteliğimiz yoktur.

- Her ne kadar Orta Asya Türkistan'ın kalbi sayılsa da ben Kafkasları, Azerbaycan'ı da Türk yurdu sayıyorum. Bura sadece sonradan gelen Türklerin vatanı değil. Hazarlar, Kıpçaklar, Saklar, Hunlar ve diğer halklar bunun ispatıdır. Benim babamın yaşadığı köyde "Buğur" kalesi var. O, kalenin 1400 yıllık tarihi var. Orada her zaman Türkler yaşamıştır. Selçuklulardan sonra, Orta Asya'dan, İran'dan, Azerbaycan'dan geçen ve Anadolu'ya giden Türk akınları Türk Dünyası'nın en büyük devletini Osmanlı devletini kurdular. Bu gün Büyük Osmanlı topraklarından % 20 gibi küçük bir hisse kalsa bile Türkiye'nin Türk Dünyası'nın ışığı olduğu düşüncesindeyim. 100 yıl bundan önce İran arazisinde, Urmiye'de ermeniler Türkleri öldürüyordu. Türkiye olmasaydı bugün Kafkasya'da Türk kalmazdı. Ben bu gün çok seviniyorum. Başkaları Kazakistan Cumhurbaşkanı Sayın Nursultan Nazarbayev hakkında otoriter biri diyebilir. Sayın Nazarbayev'in aksakal ve doğru politikası Kazakistan'ı nasıl pille-pille zirveye taşıdı. Bağımsızlığına kavuştuğu zaman Kazakistan'da 44% kazak vardı. Şimdiyse 70% civarında kazak var. Bu büyük bir göstericidir. Devlet resmi dairelerinde latın alfabesi kullanılmaya başlanıyor. Bu insan ne kadar büyük güç topladı ve bu adımları atmaya başladı. Ben her zaman Sayın Nazarbayev'in içerisinde büyük Türkçü Oljas Süleymenov'un fikir ve düşüncelerinin yaşadığına eminim. Türkmen ve Özbek kardeşlerimizin Türk Birliği'nden uzak durmaları beni üzüyor. Bazı kültürel etkinliklere katılıyorlar ama siyasi bir birlikteliğimiz yoktur. Ama son zamanlar Özbekistan bu yolda biraz daha istikrarlı adımlar atmaktadır. Umarım gelecekte daha büyük gelişmelerin şahidi olacağız.

"Türk'te hile olmaz. Türk ölür mert ölür."

- Türk devletlerinin birleşmesine engel olan nedenler nelerdir sizce?

Aşıkları neden sevdiğimi söyleyeyim. Aşıklar yüz yıllar boyu Türk üniformasını üstlerinde taşıdılar. Aşıkların giydiği elbiseler asıl Türk asker elbiseleridir. Onlar bunu korudular. Türk halklarına kendi edipleri ile de tanınmaya imkan vermediler. Kendi tarihlerini bile öğretmediler, Sovyet tarihini öğrettiler.

- Objektif etkenler şu ki, Rus işgalinden sonra Türk kafalar mahvedildi. Türk'ü, Türkçülüğü düşünenlere baskı yapıldı. Ülkede Türk olmayanlara yüksek görevler verildi. Orta Asya'da, Azerbaycan'da düşünülmüş şekilde kirli planlar yapıldı ve uygulandı. Çar Rusya'sı dağıldıktan sonra Azerbaycan'da Merkezi Hükümet kuruldu. Lideri ermeni Saakyan oldu. Ondan sonra Bakü Kommissarlığı kuruldu. Onun da başkanı Şaumyan oldu. Cumhuriyet yıkıldıktan sonra Arutunyan, Kirov. Bir tane bile Azerbaycan Türk'ü göreve alınmadı. Azerbaycan'da yaşayan Ermenilerden Babacanyan, Bagdaryan gibi büyük generaller yetiştirdiler ama bir tane bile Türk'e general rütbesi vermediler. Hatta daha önceler askere bile almıyorlardı. Biz de seviniyorduk ki, savaşa almıyorlar, savaşmıyoruz, ölmüyoruz. Meğerse elimiz silah tutmasın diye askere almıyorlar Türk'leri. Bu şekilde Türk'ün kılıcını elinden alıyorlardı.

Aşıkları neden sevdiğimi söyleyeyim. Aşıklar yüz yıllar boyu Türk üniformasını üstlerinde taşıdılar. Aşıkların giydiği elbiseler asıl Türk asker elbiseleridir. Onlar bunu korudular. Türk halklarına kendi edipleri ile de tanınmaya imkan vermediler. Kendi tarihlerini bile öğretmediler, Sovyet tarihini öğrettiler. Türk devletlerinde maalesef hala Türk'ü sevmeyen, Türk düşmanı olan insanlar var yüksek görevlerde. Türkiye'de bile Türk'ü sevmeyenler var. Kıskananlar var. Türk'ün hünerinden korkuyorlar. Türk'te hile olmaz. Türk ölür mert ölür. Bizim Türk olmamızı bile bilmemizi istememişler. Belki de kazak kardeşlerimizin % 90-ı, 20 sene önce Türk olduğunun farkında bile değildi. Ama şimdi yavaş yavaş süreç ilerliyor. Herkes Türk köküne dönüyor.

- Türk Dünyası için ortak dil konusundaki düşünceleriniz nelerdir?

- Biz şu anda eski Orhon-Yenisey yazılarına dönecek olursak bu oldukça zor bir süreç olur. Ama bugün Latinceyi bir çokları biliyor. Türkiye Türkçesi bence ortak dil olabilir. Dilimizdeki bir çok sonradan gelen farklılıklar var. TRT'nin sevilen dizisi "Diriliş Ertuğrul" filminde kullanılan bazı kelimeler bizim dilimizde olan sözlerdir. Analarımız bize o sözleri öğretmiştir. Kerkük şivesi ile bizim dilde bir fark yok. Bizim dil ile Ahıska şivesinde ne fark var ki? Şive farkları vardır. Ama önemli olan bir birimizi anlamamızdır. Dil konusunda konuştuğumuz zaman

ilk önce onun felsefesine dokunmamız lazım. Halklar var ki, dil onlar için o kadar da önem arz etmiyor. Muhacir devlet olan Amerika Birleşik Devletleri'nde siyah derili insanların dili İngilizce ama kendileri Amerikalıdır. Güney Amerika'da 500 milyon insan İspanyolca konuşuyor ama İspanyol değil. Dil birçok milletler için önemli bir faktör değil ama Türk milleti için oldukça önemlidir. Dil bizim için en bütün belirleyici faktördür. Biz dilimizden imtina edecek olursak hiçbir zaman bir olamayız. Düşmanlarımız bize her zaman Türk demiştir. Her zaman da dilimizi elimizden almaya çalışmıştır. 40 milyon Türk'ün yaşadığı İranda bir tane bile Türkçe okul yoktur. Neden? Çünkü Türk diliyle muhteşemdir. Onlar türk milletinin dilini unutturmaya çalışıyorlar. Dilimizi geri kazanma yönünde TRT AVAZ tarafından yapılan müzik ve diğer programlar, TMB kanalı oldukça önemli rol oynamaktadır. Benim gençlere tavsiyem şu birinci Türkün diline sahip çıksınlar. Dil sana toprak, birlik, dirlik verecek.

- Tahir bey, söyleşimizde Türkler olmasaydı, Kafkasya'da Türkler olmazdı dediniz. Bu yıl Azerbaycan Halk Cumhuriyeti'nin kurulmasının 100. yıldönümüdür. Kafkas İslam Ordusu, Azerbaycan Halk Cumhuriyeti'nin kurulması ve Rusya tarafında işgali hakkında düşünceleriniz nelerdir?

- Kafkasya'da toplum halde yaşayan ermeni camiası yoktu. O zamanlar Rusya, Türkiye ve İran arasında yapılan savaşlar sonrası antlaşmalar yapıldı. Maalesef o zamanki Osmanlı ve Qacar hükümeti razı oldu ve ermeniler Kafkasya'ya göç ettirildi. Netice itibariyle Türk nüfus sıkıştırıldı ve onların yerine ermeniler yerleştirildi. İrevan Hanlığı yerinde, Ahıska Türklerinin yaşadığı yerde de bunun bir daha şahidi olduk. Bununla birlikte ermeniler Ruslar tarafından ciddi şekilde silahlandırıldı. 100 yıl ve ondan önceye bakacak olursak Avrupa'nın ve Rusya'nın desteğiyle ermenilerin siyasi partileri bile kuruluyordu. Bunların asıl hedefi de Osmanlıyı parçalamaktı. Hatta Kars ermeni devleti bile kurmaya çalıştılar daha sonra ise dağıtıldı. Ruslar Ermenileri hem devlet görevlerinde yüksek vazifelere tayin etmekle hem de diğer ermenileri silahlandırmakla onları oldukça planlı bir şekilde güçlendirdiler. Bu dönemde Azerbaycanlı Türklerin ellerindeki av tüfeklerini bile topladılar. Türk Sultanları ve Paşaları her zaman büyük düşünüyorlardı. Onların düşüncesinde yüz yıllar boyu nerede bir Türk varsa, yardıma ihtiyacı varsa, kan borcu ve devlet görevi gereği onu kurtarmak vardı. Düşünün Enver Paşa ve Nuru Paşa yalnızca kuzey Azerbaycan ve Bakü ile yetinmedi, gözleri Orta Asya'da, Türkmenistan'da, Özbekistan'daydı. Hatta onlar daha sonra Orta Asya'ya giderek basmacı harekatlarını bastırdılar. Türkler her zaman kendisinin en zor zamanlarında bile mazlumların yanında olmuştur. Ermeniler tarafından Kafkasya'da, Bakü'de, Karabağ'da, Azerbaycan'ın her yerinde Guba'da, Şamahı'da, Şeki'de ve başka yerlerde toplum şekilde Türkler öldürülüyordu. Osmanlı her taraftan saldırı altındaydı. Ama kendisinin en zor zamanında onlar Türk İslam Ordusu'nu kurdular. O ordu Azerbaycan'a geldi ve müslüman Türkleri ermeni, rus istilasından kurtardı. Biliyorsunuz 1918 yılında yapılan savaşta şehit olan Türk askerlerinden bazılarının uyuduğu Şamahı'da Türk şehitliği vardır. Biz çocuk iken bile büyüklerimiz o şehitliği gidip ziyaret ederdi. Her kes dua ederdi. Ben gurur duyuyorum ki, benim babam Aligulu Dursunali oğlu da Türk İslam Ordusu sıralarında hem Bakü'de hem de Çanakkale'de türk düşmanlarına karşı savaştı. Demem o ki, o ordu olmasaydı bugün Kafkasya'da ne bir Azerbaycan devletimiz ne de bir Azerbaycan Türk'ü olurdu. Benim Türklere bir can borcum var. Ben Afrin'in Karabağ'ın sınırı olduğunu ve oğlum ile birlikte şehit olmaya hazır olduğumu dedim. Bizim için onur olur, şeref olur orda şehit olmak. Ne mutlu Türk'üm diyene!

- Ahıska Türklerini nasıl tanıyorsunuz? Onlarla ilgili düşünceleriniz nelerdir?

- Ahıska eli Borçalı ile Anadolu'nun arasındadır. Hem de bize en aziz bir yerdir. Hem Anadolu Türklerine hem de Borçalı Türklerine yakındır. Ahıskalılar çok büyük facialar yaşamış bir toplumdur. Ahıskalı Türklerin bu faciası insanlığa karşı yapılmış bir katliamdır. Moldovada'da Gagauz Türk kardeşlerimiz Hristiyan olarak canlarını kurtardılar. Ahıska Türklerini ise sürgün etmekten başka çare yoktu. Zaman gelecek vatana dönüş olacak. Azerbaycan da Ahıskalıların vatanıdır. Ancak yurt, memleket başkadır. Zamanla ermeni menfurları da oradan gidecek, Ahıskalılar da geri dönecek. Az-az, çok-çok diyemem ama süreç devam edecek. Türk coğrafyası yeniden kurulacak.

- Tahir bey çok teşekkür ederiz! ■

РАМСТОР ПОСТ
журналындағы
ЫСТЫҚ ҰСЫНЫСТАРДЫ
жіберіп алмаңыз!

ҮЛГЕРГЕН САТЫП АЛАДЫ!
КТО УСПЕЛ, ТОТ КУПИЛ!

Не пропустите
ГОРЯЧИЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ
в журнале
РАМСТОР ПОСТ!

4000 теңге және одан артық сомаға тауар сатып алыңыз – көрсетілген тауарларға жеңілдікке ие болыңыз. Чектегі әр 4000 теңгеге, акцияға қатысатын 1 тауар алуыңызға болады.
Покупайте любую продукцию на сумму 4000 тенге и более – получайте скидку на указанные товары. На каждые 4000 тенге в чеке можете приобрести 1 единицу товара участвующего в акции.

Бұл менің супермаркетім!
Рамстор
Это мой супермаркет!

НЕТ БОЛЬШЕГО БЛАГОСЛОВЕНИЯ И БОГАТСТВА, КАК ХОРОШЕЕ ОБРАЗОВАНИЕ И ВОСПИТАНИЕ

Профессор, доктор Ариф Салимов родился в Азербайджане, в городе Агсу в 1956 году. В 1973-ем окончил среднюю школу № 1 в Агсу, в 1973–1978 гг. был студентом механико-математического факультета Бакинского государственного университета.

С 1978 по 1980 год Салимов работал инженером-математиком в Институте кибернетики НАНА (Национальная академия наук Азербайджана), в 1980 году поступил в аспирантуру Казанского государственного университета (Россия) по специальности «Геометрия и топология». До окончания аспирантуры в 1983 году он представил кандидатскую диссертацию, получил специальную стипендию и стал выпускником.

А. Салимов, защитивший свою кандидатскую диссертацию в январе 1984 года в Казани под научным руководством известного советского ученого в области геометрии В. В. Вишневского, с 1983 по 1988 год работал ассистентом кафедры геометрии Бакинского государственного университета, в 1988–1995 годах – доцентом. В сентябре 1998 года в Казанском государственном университете Салимов защитил докторскую диссертацию по специальности «Геометрия и топология» стал единственным ученым в Азербайджане, получившим научную степень по специальности «Геометрия и топология».

А. Салимов с 1995 года начал работать в Университете им. Ататюрка в Турции. Благодаря полученным результатам в теории тензорных операторов и разработанным новым методам в теории подъемов, он стал известным специалистом в области дифференциальной геометрии.

Совет по научно-техническим исследованиям TÜBİTAK (Турецкая организация, ответственная за проведение научно-исследовательских и опыт-

но-конструкторских работ национального уровня) предоставил несколько стипендий и премий на исследования в данной области, более 10 его студентов защитили кандидатские диссертации. Ему принадлежит более 100 научных трудов, из которых большинство опубликовано в серьезных квалифицированных научных изданиях США, Японии, Южной Кореи, Китая, Индии, Сингапура, Мексики, России, Великобритании, Италии, Голландии, Польши, Турции и других стран. Монография А. Салимова «Tensor Operators and Their Applications», выпущенная издательством «Nova Science Publishers, Inc., NewYork» получила научную поощрительную премию за первое место в 2013 году в Университете им. Ататюрка.

Мы встретились с уважаемым ученым Арифом Салимовым в его кабинете в Бакинском государственном университете. Он очень тепло нас принял и с удовольствием ответил на вопросы журнала «Türk Birliği» («Тюркское Единство»)

– Ариф бей, мы благодарим вас за то, что вы приняли наше предложение и согласились дать нам интервью. Прежде всего хотели бы познакомить вас с читателями журнала «Türk Birliği».

– Долгое время с 1995 по 2017 год, в течение 22-х лет я работал в Турции, в Университете им. Ататюрка города Эрзурум. Там я развернул большую работу. Образование я получил в Азербайджане в Бакинском государственном университете и Казанском государственном университете. В 90-е годы в период распада Советского Союза мне поступали приглашения из разных стран. В то время Турция была первой среди тех стран, которые больше всего проявляли интерес к ученым из Азербайджана. Из многих университетов Турции приходили приглашения, но благодаря счастливому случаю я отдал предпочтение Университету имени Ататюрка в Эрзуруме. Мне там очень понравилось. Хочу отметить, что в этом регионе очень жесткий климат. После того как я выбрал этот город, написал письмо своему научному руководителю, который находился в Казанском государственном университете. На что он мне ответил, что у Пушкина есть произведение под названием «Поездка в Эрзурум» и предложил его прочесть. Я его прочел и увидел в нем странную вещь. Пушкин в нем сравнивал Казань и Москву. В этом сопоставлении он выводил на передний план соперничество между двумя городами. Между Стамбулом и Эрзурумом было такое же противостояние. И таким образом мы с семьей перебрались в Эрзурум. Мои дети, и сын, и дочь, выросли в Турции, выучились там, получили академическую медицинскую степень. Мой сын Асиф Салимов в 2011 году занял первое место на экзаменационном конкурсе по медицине для иностранцев. Нас с Турцией очень много связывает. Я сам в те годы занимался активной научной деятельностью. В Турции мы подготовили 14 кандидатов математических наук, 5 из них стали профессорами в различных университетах Турции. От имени турецкой стороны мы опубликовали академический материал, над которым работали в ведущих журналах мира. Сейчас все мировые рейтинги ориентируются на них. Писали книги, монографии, работали над разными проектами.

– Ариф бей, расскажите о самых крупных проектах в Турции.

– В Турции мы работали над четырьмя государственными проектами. Это было большим достижением. Мы успешно завершили предложенные TÜBİTAK проекты по геометрии и математике. Как известно, TÜBİTAK в Турции – это правая рука государства в сфере науки и техники. В 2015 году проект TÜBİTAK-MFAG-1001 под названием «Тензорные структуры», которым я руководил, по результатам проведенной вспомогательной физико-математической исследовательской группой TÜBİTAK оценки получил премию «TÜBİTAK-Proje Performans» (TÜBİTAK-проект-эффективность). Я был очень тронут, когда мне вручали эту награду. Это был большой проект, и в тот год это была сама крупная научная премия.

– Ариф бей, какие сейчас у вас отношения с Турцией? Как вы приняли решение продолжить свою трудовую деятельность в Азербайджане? Какие основные факторы повлияли для принятия решения?

– Наши отношения с Турцией продолжаются. Бакинский государственный университет постоянно приглашал меня обратно. «Ты – наш сотрудник, возвращайся. Поддержи нас, помоги подготовить кадры здесь». Я оттуда помогал в подготовке кадров как мог. Однако этого было недостаточно, и в 2017 году я принял решение приехать сюда. В начале мая 2017 года, я стал деканом факультета алгебры и геометрии в Бакинском госуниверситете. Этот факультет очень старый. В следующем году Бакинский университет будет отмечать 100-летие. Факультет алгебры и геометрии в Бакинском госуниверситете один из первых созданных структурных подразделений. Наш ректор академик Абель Мехерремов очень хотел, чтобы я здесь работал. Я ему очень благо-

Если мы посмотрим, то увидим, что постсоветская азербайджанская наука в развитие науки Турции вложила немало. Я был свидетелем всесторонней государственной поддержки науки и образования в Турции в 90-х и начале 2000-х. Эти вложения, пусть не сразу, но через 15 лет стали приносить свои плоды.

дарен. Этот человек уделяет большое внимание науке и ученым. Я в свою очередь приложу все свои знания, усилия и опыт в подготовке молодых математиков Азербайджана.

– «Образование – будущее нации». Одна из основных целей, которые стоят перед нашей страной – предоставление нашим детям и молодежи хорошего образования. Они – гарантия нашего будущего. Нам очень интересно ваше мнение как ученого: каков уровень образования в Азербайджане и Турции. Какие шаги должен предпринимать Азербайджан, чтобы предоставлять молодежи более качественное образование?

– Уровень образования и науки в Азербайджане был достаточно высокий. В 90-х годах Турция с удовольствием приняла более 50-ти азербайджанских ученых из области математики. Самостоятельно подготовленные ученые с мировым именем работали в различных университетах Турции. Советская система образования признавалась во всем мире. На начальном этапе взаимоотношений математики Азербайджана приложили значительные усилия для развития науки в провинциальной анатолийской Турции. В Турции это признают все. Например, в то время, когда я приехал в Эрзурумский университет им. Ататюрка, там не было ни одного профессора. Был только один доцент. А сейчас, сколько там работает профессоров и доцентов! Если мы посмотрим, то увидим, что постсоветская азербайджанская наука в развитие науки Турции вложила немало. Я был свидетелем всесторонней государственной поддержки науки и образования в Турции в 90-х и начале 2000-х. Эти вложения, пусть не сразу, но через 15 лет стали приносить свои плоды. Если сравнивать, то в данное время и в Азербайджане также существуют большие стимулы к научным исследованиям. Государство основательно поддерживает ученых, которые публикуют свои статьи в ведущих мировых научных изданиях.

– Уважаемый Ариф бей, нашу страну продолжают покидать ученые. Какие меры нужно предпринять, чтобы предотвратить это?

– Эта тема была на повестке дня в 90-е годы. Однако сейчас она не настолько актуальна, даже если и есть, то очень пассивна. Раньше азербайджанские ученые ехали в другие страны, прежде всего, в Турцию, а также в Америку, Европу, Канаду и даже в Иран и добивались там успехов. Со временем в Азербайджане многое изменилось. В то время наша страна находилась в переходном периоде, это была молодая республика. Но сегодня здесь количество средств, выделяемых на финансирование науки, в разы больше, чем в некоторых странах. Если в 90-х годах 40-45-летние ученые в поисках работы уезжали за границу, то сегодня таких мало. В нынешнее время дела обстоят по-другому: ученые востребованы здесь, и у них много финансовых возможностей. Для них миграция – это проблема. Однако среди молодежи таких желающих можно встретить. Те, кто учится по государственным программам, да и другие, увидев зарубежье, возвращаются, а некоторые и остаются. Продолжают работать за границей. Это нормально. Такая ситуация наблюдается даже в Турции. Студенты – граждане Турции, едут в Европу, в Америку. Но в целом, в вопросе утечки мозгов мы видим стабилизацию. В Турции более 170 университетов. Если вы проведете исследование, то можете увидеть, что в каждом есть один-два преподавателя – азербайджанца. В то время Турция с объятьями принимала азербайджанских ученых и делала все, чтобы их не потерять.

Думаю, что сейчас во всем мире интерес к обучению упал. Такое положение дел можно увидеть в каждой стране. Современные технологии, стиль жизни, телевидение, образ жизни людей и другие причины приводят к тому, что люди ищут более простые способы заработка. В советское время давали образование всем, затем отбирали самых лучших для продолжения учебы в аспирантуре, докторантуре. В современном мире не занимаются отбором талантов. Может быть, поэтому много талантливых людей пропадает, они уходят в другие области, ищут легкие пути. Но поверьте, это все временно. Наука и образование вечны. Это доказано и проверено тысячелетиями. Нет большего благословения и богатства, чем хорошее образование и воспитание. В последнее время в Азербайджане родители прилагают большие усилия, чтобы дать хорошее образование своим детям. В Турции этот процесс начался с 90-х годов. С другой стороны, конечно, и в самом образовании есть проблемы, необходимо работать над их устранением, стимулировать и поддерживать учителей. Молодым людям надо быть более внимательными, поскольку иногда наши дети не проявляют достаточного интереса к занятиям по некоторым известным причинам.

– Каковы основные причины, по которым студенты выезжают за границу для обучения?

– В современном мире университеты, которые дают самое лучшее образование, это университеты Европы и Америки, независимо от того, принимаем мы это или нет. Конечно, мы хотели бы, чтобы эти университеты были и в Азербайджане, и в Турции, но они уже прошли этот процесс. Это результат инвестиций не 5-10 лет, а 100-200 лет. Раньше Тюркский мир имел великих ученых. Это Улугбек, Аль-Хорезми, Насреддин Туси и другие выдающиеся личности Средней Азии. Но это ученые прошлого, жившие 1000, 700 лет назад. Но у нас есть то, что мы имеем сегодня, и мы должны работать на это. Турецкий ученый по имени Азиз Санджар получил Нобелевскую премию. Он окончил университет в Турции. Позже он отправился в Америку, вошел в их систему образования и исследований, и в результате добился успеха. Таким образом, весь этот успех – это успех, достигнутый благодаря использованию возможностей американской системы образования. То, что нам нужно – это предоставить такие же возможности в университетах наших стран. Азербайджанское государство успешных студентов в рамках программы обучения, запущенной с 2007 года, отправляет в крупные университеты Америки, Европы, России, Турции, Южной Кореи и Японии. Это большой шаг в области образования. Эти студенты будут использовать свой научный багаж за рубежом для обучения и служению своей стране в будущем. На данный момент им 30-33 года, они обязательно засияют очень скоро в 40-45 лет. В настоящее время Тюркский мир

То, что нам нужно – это предоставить такие же возможности в университетах наших стран. Азербайджанское государство успешных студентов в рамках программы обучения, запущенной с 2007 года, отправляет в крупные университеты Америки, Европы, России, Турции, Южной Кореи и Японии. Это большой шаг в области образования.

уделяет большое внимание образованию и воспитанию молодежи. Азербайджан, Казахстан и Турция, используя опыт Европы, США и других развитых стран, предпринимают значительные шаги для развития науки.

– Каковы ваши рекомендации молодежи? Что нужно делать, чтобы в турецком мире в различных областях науки появлялись яркие и многогранные личности?

– Во-первых, они должны быть патриотами. Пусть никогда не забывают, что они сыны великого народа. В отличие от Манкурта, они не должны забывать, кто они, откуда они родом, куда они идут. Нам нужно тесно продолжать работать с сообществом. Нужно усердно трудиться, чтобы быть лидером в его собственной сфере.

Турция и Азербайджан имеют нерушимое единство это и есть великое благословение. Будущее Тюркского союза зависит от этого единства и борьбы за этот союз.

– Ариф бей, поскольку вы ученый, то мы говорили с вами в основном о науке и образовании. Мы также хотим узнать ваше мнение о Тюркском мире. Как вы оцениваете отношения между тюркскими государствами и ведущую роль в этом процессе, которую взяла на себя Турция?

– Это правда, что Турция играет большую роль в этом процессе. Хотя по площади Казахстан гораздо больше, но Турция является крупнейшим тюркским государством по населению. Турция на протяжении 100 лет независимости никогда не была колониальным государством. Она всегда была независимой. Влияние этого факта на турецкий народ, государственную политику Турции, мышление людей всегда чувствовалось. Нужно там пожить, чтобы понять это. Это большой плюс.

– И последний вопрос: знакомы ли вы с турками-ахыска?

– В Грузии, в регионе Ахалцихе я бывал, наверное, чаще, чем сами турки-ахыска. Когда в 2000 году я поехал туда впервые, там даже не было нормальных дорог. Поскольку это было рядом с Эрзурумом, я посещал эти земли пешком, переходя через горы. Это было очень странное чувство. Я говорил себе, как можно этих людей оторвать из родных домов, насильно увезти из родных земель. Я участвую в собраниях Всемирной ассоциации ахыскинских турок. Председатель DATÜB Зиятдин Касанов ведет большую работу. Я слышал и был очень рад тому, что с его помощью было приобретено 43 дома для турок-ахыска в Грузии. Турки-ахыска должны быть хозяевами на своей исторической земле. Там наш дом. Сейчас там проложены очень хорошие дороги. Железнодорожная линия Баку – Тбилиси – Карс будет играть роль моста в отношениях между странами. Очень хорошо, что Зиятдин бей очень часто бывает в Азербайджане. Он – великий лидер. Также очень важным шагом является то, что DATÜB получила право голоса в Совете Европы. Я желаю вам успехов в этой деятельности. Мы все тюрки. Единственное, что нам нужно – это ЕДИНСТВО! ■

EĞİTİM VE BİLİM ÖMÜRLÜKTÜR

Prof. Dr. Arif Salimov 1956 yılında Azerbaycan'ın Ağsu şehrinde dünyaya geldi. 1973'te Ağsu şehri 1 numaralı lisesini bitiren Arif Salimov, 1973-1978 yıllarında Bakü Devlet Üniversitesi Mekanik-Matematik fakültesi öğrencisi olmuştur.

1978-1980 yıllarında AMEA (Azerbaycan Milli İlimler Akademisi) Kibernetik Enstitüsünde mühendis-matematikçi olarak çalışan Salimov, 1980 yılında Rusya'nın Kazan Devlet Üniversitesinin doktora programına "Geometri ve Topoloji" ihtisası üzere kabul oldu. 1983 yılında bu programı bitirmeden önce doktora (PhD) tezini savunmaya takdim ederek bu üniversitenin hususi mükafatını kazandı ve mezun oldu.

1984 yılı Ocak ayında Kazan şehrinde ünlü Sovyet geometri alimi V.V.Vişnevskin'in tez danışmanlığı ile doktora (PhD) tezini savunan Arif Salimov 1983 yılından 1988 yılına kadar Bakü Devlet Üniversitesi'nin Geometri bölümünde asistan, 1988-1995 yıllarında ise doçent olarak çalıştı. 1998 yılının

O zaman Türkiye, Azerbaycan'daki ilim adamları ile en fazla ilgilenen ülkelerin en başında geliyordu. Türkiye'den bize bir çok üniversitelerden çok sayıda davetiyeler gelse de hoş bir tesadüf neticesinde Erzurum Atatürk Üniversitesi'ni tercih ettik. Orayı çok beğendik.

Eylül ayında Kazan Devlet Üniversitesi'nde "Geometri ve Topoloji" ihtisası üzere DSc (Habilitasyon) tezini savunan Arif Salimov Azerbaycan'da, "Geometri ve Topoloji" ihtisası üzere bu ilmi dereceye sahip olan yegane bilim adamıdır.

1995 yılından itibaren Türkiye'nin Atatürk Üniversitesi'nde çalışmaya başlayan Arif Salimov, tensör operatörleri teorisinde aldığı esaslı sonuçlar ve lift teorisinde yaratmış olduğu yeni metot ile diferansiyel geometri sahasında dünyada tanınmış uzmandır.

TÜBİTAK tarafından birçok destek ve teşvik mükafatları almış, 10-dan çok talebesi PhD tezini savunmuştur. 100'den çok ilmi eseri var ve bunlardan bir çoğu ABD, Japonya, Güney Kore, Çin, Hindistan, Singapur, Meksika, Rusya, İngiltere, İtalya, Hollanda, Polonya, Türkiye ve saire ülkelerin kategorili en yüksek bilimsel dergilerinde basılmıştır. Arif Salimov'un "Tensor operators and their applications" isimli monografisi "Nova Science Publishers, Inc., New York" yayınevi tarafından yayınlanmıştır ve Atatürk Üniversitesi'nin "2013 Bilimsel Teşvik Birincilik Ödülü"nü almıştır.

Değerli bilim adamı olan Arif Salimov ile Bakü Devlet Üniversitesi'ndeki odasında görüştük. Bizleri oldukça sıcak karşılayan Arif Salimov, "Türk Birliği" dergisinin sorularını içtenlikle yanıtladı.

- Arif bey, röportaj teklifimizi kabul ettiğiniz için çok teşekkür ederiz. Öncelikle sizi tanımak istiyoruz. Türk Birliği dergisi okurlarına kendinizi nasıl tanıtırsınız?

- Ben uzun yıllar, 1995 yılından 2017 yılına kadar, 22 yıl boyunca Türkiye'deki Erzurum, Atatürk Üniversitesi'nde çalıştım. Orada çok büyük işler başardık. Eğitimimi ise Azerbaycanda Bakü Devlet Üniversitesi'nde ve Kazan Devlet Üniversitesi'nde tamamladım. 90'lı yıllarda Sovetler Birliği'nin dağılması döneminde, bir çok ülkelerden bize davetler geldi. O zaman Türkiye, Azerbaycan'daki ilim adamları ile en fazla ilgilenen ülkelerin en başında geliyordu. Türkiye'den bize bir çok üniversitelerden çok sayıda davetiyeler gelse de hoş bir tesadüf neticesinde Erzurum Atatürk Üniversitesi'ni tercih ettik. Orayı çok beğendik. Oldukça soğuk bir memleket olduğunu da belirtmek istiyorum. Orayı seçtikten sonra benim Kazan Devlet Üniversitesi'nde bulunan tez danışmanıma mektup yazdım. O da bana dahi rus şairi Puşkin'in "Erzurum seferi" eserinin olduğunu ve onu okumamı önerdi. Bende onu okudum ve orada çok garip birşey gördüm. Puşkin o eserinde Kazan ve Moskova'yı kıyaslıyordu. Bu kıyaslamada iki şehir arasındaki mücadeler ön plana çıkıyordu. İstanbul ve Erzurum arasındaki mücadele de ona benziyordu. Ve böylelikle biz ailemiz ile birlikte Erzurum'a yerleştik. Benim evlatlarım hem oğlum hem de kızım Türkiye'de büyüdüler, orada okudular, mezun oldular, orada da tıp üzere uzmanlık derecesi elde ettiler. Oğlum Asif Salimov 2011 yılında Yabancılar TUS birincisi oldu. Türkiye ile bizim bağımız çok büyük. Ben kendim de o yılllarda bilim dalında çok aktif rol aldım. Türkiye'de 14 matematik üzere felsefe doktoru yetiştirdik. Bu gün onlardan 5'i profesör olarak Türkiye'nin farklı üniversitelerinde çalışıyorlar. Türkiye adına dünya standardlarında onlarla makaleler çıkardık ve o makaleler dünyanın seçili dergilerinde yayımlandı. Şu anda bütün reytingler onlarla ölçülmektedir. Monografyalar, kitaplar yazdık, bir çok projeler yürüttük.

- Arif bey, Türkiye'de çalışma hayatınız boyunca elde ettiğiniz en önemli başarılarınız nelerdir? Bizimle paylaşırmısınız?

- Türkiye'de 4 adet devlet projesi kazandık. Bu çok büyük başarı sayılıyordu. Biz geometri ve matematik üzere olan ve TÜBİTAK tarafından sunulan projeleri başarıyla tamamladık. Bildiğiniz gibi TÜBİTAK bilim ve teknik açıdan Türkiye Devletinin sağ koludur. 2015 yılında yürütücülüğünü yaptığım "Tensör Yapıları" başlıklı TÜBİTAK-MFAG-1001 projesi, TÜBİTAK-Matematik ve Fizik Araştırma Destek Grubu tarafından yapılan değerlendirme sonucunda TÜBİTAK-Proje Performans Ödülü (PPÖ) kazandı. Bu hediyeyi aldığım zaman çok duygulandım. Çünkü bu büyük bir başarıydı ve bu o yıl ülkede bilim düzeyinde maddi manevi en büyük ödüldü.

- Arif bey, şu anda Türkiye ile ilişkileriniz nasıl? Çalışma hayatınıza Azerbaycan'da devam etme kararınızı nasıl aldınız? Bunda en büyük etkenler nelerdir?

- Türkiye ile ilişkilerimiz devam ediyor. Bakü Devlet Üniversitesi her zaman bizi arıyordu. "Sen bizim kadromuzsun, geri gel. Bize de destek ol ve buradaki kadroların yetişmesinde yardımcı ol" diyordu. Doğrudur. Ben ordan da kardoların yetiştirilmesine destekde bulunuyordum. Ancak defalarca kez teklif ettiler ve 2017 yılında buraya gelmeye karar verdik. Ben 2017 yılının mayıs ayından itibaren Bakü Devlet Üniversitesi'nde Cebir ve Geometri Bölümü Başkanı olarak görev yapmaya başladım. Bu bölüm çok eski bir bölümdür. Bakü Devlet Üniversitesi önümüzdeki yıl 100'cü yılını kutlayacak. Cebir ve Geometri Bölümü de Bakü Devlet Üniversitesi bünyesinde kurulan ilk bölümlerden biri olmuştur. Özellikle sayın rektörümüz Akademik Abel Meherremov bizim burada çalışmamızı çok istedi. Ben ona çok teşekkür ediyorum. O, bilime ve bilim adamlarına büyük önem veren bir insandır. Bundan sonra ben bir bilim adamı olarak Azerbaycan'da yeni yeni matematikçilerin yetiştirilmesi için elimden gelen bütün imkanları kullanacağım.

- "Eğitim bir milletin geleceğidir". Bu noktadan ileri gidecek olursak geleceğimizin garantisi olan çocuklara ve gençlerimize iyi bir eğitim sunmak ülkemizin önündeki en büyük hedeflerden biridir. Siz bir bilim adamı olarak Azerbaycan ve Türkiye'deki eğitim düzeyi hakkında bir kıyaslama yapacak olursanız neler söylemek istersiniz? Azerbaycan olarak daha iyi bir gelecek için daha eğitimli gençlik için ne gibi adımlar atmamız gerekmektedir?

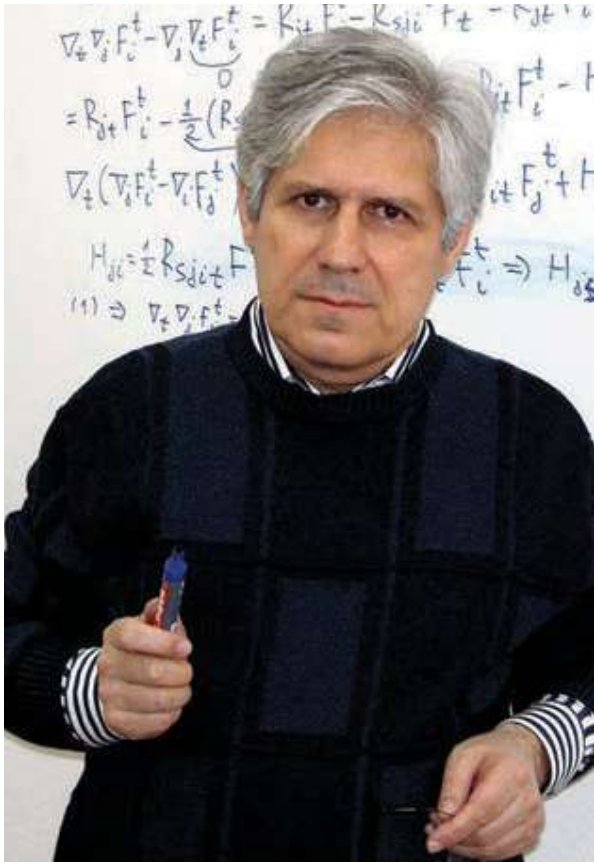
- Azerbaycan'da bilim ve eğitim düzeyi oldukça yüksekti. 90'lı yıllarda Azerbaycan'ın matematik anabilim dalı üzere 50'ye yakın bilim adamını Türkiye büyük bir memnuniyetle kabul etti. Kendini yetiştirmiş, dünya çapında olan bu bilim adamları Türkiye'nin farklı üniversitelerinde görev yaptılar. Sovyet eğitim sistemi tüm dünyada saygındı. Anadolu'da Türkiye'nin kalkınmasında azerbaycanlı matematiklerin çabası büyüktür. Bunu Türkiye'de de herkes kabul etmektedir. Mesela Erzurum Atatürk Üniversitesi'nde benim gittiğim dönemde hiç profesör yoktu. Sadece bir tane doçent vardı. Şimdiyse o bölümde ne kadar profesör ve doçentler görev yapmaktalar. Bunu göz önünde bulundurursak temeli Sovyetlerden gelen Azerbaycan ilminin çok büyük bir rolü vardır. Ben, Türkiye'de 90'lı ve 2000'li yılların başında devletin bilime ve eğitimin gelişimine çok büyük maddi desteğinin şahidi oldum. Bu destek hemen olmasa bile 15 sene sonra meyvesini vermeye başladı. Bunları kıyaslayacak olursak bu gün Azerbaycan'da da bilimsel araştırmalara büyük teşfikler sağlanmaktadır. Devletimiz tarafından dünya sıralamasında olan bilimsel dergilerde makaleleri yayınlanan bilim adamlarına da iyi düzeyde destekler verilmektedir.

"Her hangi bir aile evladına iyi bir eğitim veriyorsa, yüksek bir şekilde yetiştiriyorsa ondan daha büyük bir nimet ve servet yoktur."

- Değerli Arif bey, ülkemizden beyin göçü şimdi de devam ediyor mu sizce yoksa bua karşı çalışmalar yapılıyor mu? Bunun önlenmesi için ne gibi önlemler alına bilir?

- Bu konu 90'lı yıllarda daha çok gündemdeydi. Ama şimdi bu eskiden olduğu oranda değil. Varsa da çok azaldı. Eskiden azerbaycanlı bilim adamları Türkiye başta olmakla Amerika, Avrupa ülkeleri, Kanada hatta İran ve başka ülkelere gittiler ve oldukça başarılı da oldular. Ama zamanla Azerbaycan'da da çok şeyler değişti. O dönem ülkemiz geçiş dönemindeydi, genç bir ülkeydi. Ama şimdi burada bilimsel araştırmalar için verilen teşfik miktarı bazı ülkelerde verilenlerden kat kat çoktur. 90'lı yıllarda 40-45 yaşlı yetişmiş bilim adamları yurt dışına çalışmaya gidiyorduysa şimdi öylelerini bulmak oldukça zor. Çünkü onlar artık işlerini burada kurmuş, yeterli düzeyde maddi imkan kazanmıştırlar. Onlar için göç sorunludur. Ancak gençlerimiz arasında olabilir. Devlet programları ile okuyanlar ve diğerleri yabancı ülkeleri gördükten sonra bazıları ülkeye geri dönüyor ama bazıları da

"Her hangi bir aile evladına iyi bir eğitim veriyorsa, yüksek bir şekilde yetiştiriyorsa ondan daha büyük bir nimet ve servet yoktur."

Azerbaycan devleti 2007 yılından başlayarak uygulamaya başladığı eğitim programı kapsamında seçilen başarılı öğrencilerini Avrupa, Amerika, Japonya, Güney Kore, Türkiye, Rusya'daki en önemli üniversitelerine gönderdi. Bu eğitim adına atılan oldukça büyük bir adımdır.

geri dönmek istemiyor. Çalışmalarına yurt dışında devam ediyor. Bunlar normal bir haldir. Hatta bu gibi durumlar Türkiye'de de gözlemlene bilir. Türk vatandaşı öğrenciler Avrupa'ya, Amerika'ya gidiyorlar. Ama genellikle beyin göçünde sabitlenme görüyoruz. Türkiye'de 170'den fazla üniversite vardır. Eğer araştırırsanız orada en az bir ve ya iki tane Azerbaycanlı öğretim üyesi görebilirsiniz. Türkiye o yıllarda azerbaycanlı bilim adamlarına kucak açarak onların kaybolmaması için onlara her türlü desteği sağlamıştır. Aslında bütün dünyada eğitime ilgi azalmış durumdadır. Bu durum her ülkede gözlemlene bilir. Modern teknoloji, hayat tarzı, televizyonlar, insanların yaşam tarzı ve başka nedenlerden dolayı olsa gerek ki, insanlar daha rahat yoldan para kazanma peşindedirler. Sovyet döneminde herkesi okutup onların arasından daha iyilerini lisans, yüksek lisans ve doktora için seçerlerdi. Yeteneklerin kaybolma şansı düşüktü. Ama bugün modern dünyada o yetenekler seçime katılmıyorlar. Belki de çok büyük yetenekler ortadan kaybolup gidiyor. Mesela biri futbolcu, biri dansçı, diğeri ise şarkıcı oluyor. Daha rahat bir şekilde para kazanmaya yüz tutuyorlar. Ama inanın ki, bunlar hepsi geçicidir. Eğitim ve bilim ömürlüktür. İnsanlar bunu bin yıllardır artık kabullenmişlerdir. Her hangi bir aile evladına iyi bir eğitim veriyorsa, yüksek bir şekilde yetiştiriyorsa ondan daha büyük bir nimet ve servet yoktur. Azerbaycanda son zamanlar aileler evlatlarını okutmak için deriden kabuktan çıkıyorlar. Ama bu süreç Türkiye'de 90'lı yıllardan başlamıştır. Diğer taraftan tabii ki, eğitimde sorunlar vardır. O sorunları azaltmak gerekmektedir. Öğretmenlerin ilgisini daha da artırmak gereklidir. Gençlerimizin daha dikkatli olması lazım. Bazen çocuklarımız bazı bilinen sebeplerden dolayı derslere yeterli ilgiyi göstermiyorlar.

- Öğrencilerin yurt dışına eğitim için gitmelerinin en büyük nedenleri sizce nelerdir? Bu gün Türkler bilimde dünyada hangi düzeydedir? Bu konularda düşüncelerinizi bizimle paylaşır mısınız?

- Modern dünyada en yüksek eğitim veren üniversiteler ister kabul edelim ister etmeyelim Avrupa ve Amerika üniversiteleridir. Biz bu üniversitelerin Azerbaycan'da ve Türkiye'de olmasını çok isterdik ama onlar bu süreci çoktan geçtiler. Bu 5-10 yılın değilde, 100-200 yıllık bir yatırımın sonucudur. Eskiden Türk Dünyası'nda büyük alimler olmuştur. Orta Asya'da Uluğ bey, El Harezmi, Nasireddin Tusi ve başka büyük şahsiyetler olmuştur. Amma bunlar 1000 yıl, 700 yıl bundan önce gelip geçmiş alimlerimizdir. Ama biz bugün neyimiz var onun için çalışmamız lazım. Türk alimi Aziz Sancar Nobel Ödülü adlı. O, üniversiteyi Türkiye'de bitirmiştir. Daha sonra ise Amerika'ya gitmiş ve onların eğitim ve araştırma sisteminin içerisine girmiş, sonuç itibariyle başarıya ulaşmıştır. Yani tüm bu başarı Amerikan eğitim sisteminin imkanlarını kullanarak elde edilmiş bir başarıdır. Bizim yapmamız gereken de ülkemizdeki üniversitelerde onların imkanlarını sağlamaktır. Azerbaycan devleti 2007 yılından başlayarak uygulamaya başladığı eğitim programı kapsamında seçilen başarılı öğrencilerini Avrupa, Amerika, Japonya, Güney Kore, Türkiye, Rusya'daki en önemli üniversitelerine gönderdi. Bu eğitim adına atılan oldukça büyük bir adımdır. O öğrenciler yurt dışındaki bilimsel ortamları kullanarak kendilerini yetiştirip gelecekte ülkelerine hizmet edecekler. Şu anda onların 30–33

yaşları vardır. Onlar çok kısa bir süre sonra 40–45 yaşlarında mutlaka parlayacaklardır. Şu anda Türk Dünyası bu gibi çalışmalara büyük önem vermektedir. Türkiye, Azerbaycan ve Kazakistan Avrupa, Amerika ve diğer gelişmiş ülkelerin tecrübelerini kullanarak ülkelerinin gelişimi için önemli adımları adıyorlar.

- Türk Dünyası'nın gelecekte bir çok alanlarda daha parlak aydınlarının olması yönünde gençlerimize tavsiyeleriniz nelerdir? Onların bu hedef doğrultusunda hangi yolu izlemeleri gerekiyor?

- Birincisi onların vatansever olmaları gerekmektedir. Ulu bir milletin evladı olduklarını hiçbir zaman unutmasınlar. Mankurt'tan farklı olarak kim olduğunu, nerden geldiğini, nere gittiğini unutmamaları gerek. Toplum ile iç içe olarak çalışmalara devam etmek gerek. Her kes kendi sahasının lideri olmak için çalışmalıdır.

"Türkiye ile Azerbaycan istenilen alanda ayrılmaz bir birliğe sahiptir ve bu birlik büyük bir nimettir.Türk Birliği'nin geleceği bu birlik ve bu birlik uğrundaki mücadeleye bağlıdır."

- Arif bey, siz bilim adamı olduğunuz için sizinle söyleşimizde genellikle bilim ve eğitim ile ilgili konuştuk. Türk Dünyası ile ilgili düşüncelerinizi de bilmek isteriz. Türk devletleri arasındaki ilişkileri ve Türkiye'mizin bu süreçte bir lokomotif rolü üstlendiğini nasıl değerlendirisiniz?

- Doğrudur bu süreçte Türkiye'nin büyük bir rolü vardır. Yüzölçümü itibariyle Kazakistan daha büyük olsa da nufusuna göre Türkiye en büyük türk devletidir. Türkiye'nin yüz yıllar boyu geçtiği bağımsızlık yolu boyunca hiç bir zaman sömürge devleti olmamıştır. Her zaman bağımsız olmuştur. Bu gerçeğin Türk halkına, Türkiye devletinin politikasına, insanların düşünce tarzına da etkisi her zaman hissedilmiştir. Bunu anlamak için yaşamak gerektir. Bu büyük bir artıdır. Türkiye ile Azerbaycan istenilen alanda ayrılmaz bir birliğe sahiptir ve bu birlik büyük bir nimettir. Türk Birliği'nin geleceği bu birlik ve bu birlik uğrundaki mücadeleye bağlıdır.

- Ahıskalı Türkleri tanıyor musunuz?

- Belki de Ahıska'da ahıskalılardan çok ben bulundum. Ahıska'yı 40 defadan fazla ziyaret ettim. 2000'li yıllarda oralara gittiğimde yollar bile doğru dürüst değildi. Erzurum'a yakın olduğu için dağların başı ile adım adım geçerek o toprakları ziyaret ediyordum. Çok garip bir duyguydu. Kendi kendime diyordum ki, bu insanları nasıl buralardan, kendi yurtlarından ayırmak olur. Ben zamanım oldukca Dünya Ahıska Türkleri Birliği'nin

Ahıskalıların kendi tarihi topraklarına sahip çıkması lazım. Oralar bizim yurdumuzdur. Şu an oralara çok güzel yollar yapıldı. Bakü-Tiflis-Kars demiryolu hattı bu ülkeler arasında bir körpü rolünü oyanayacak.

toplantılarına katılıyorum. DATÜB Genel Başkanı Ziyaeddin Kassanov Ahıskalı türkler için çok büyük işler görüyor. Ahıska'da ve Gürcistan'da olmak üzere 43 evin alınmasına destek sağlamasını duydum ve çok memnun oldum. Ahıskalıların kendi tarihi topraklarına sahip çıkması lazım. Oralar bizim yurdumuzdur. Şu an oralara çok güzel yollar yapıldı. Bakü-Tiflis-Kars demiryolu hattı bu ülkeler arasında bir körpü rolünü oyanayacak. Ziyaeddin bey'in Azerbaycan'a çok sık sık gelip gitmesi oldukça güzeldir. O, büyük bir liderdir. Avrupa Konseyi'nde DATÜB'ün oy hakkı kazanması da oldukça önemli bir adımdır. Bütün bu çalışmalarda sizlere başarılar diliyorum. Hepimiz Türk'üz. Biz türkleın ihtiyacımız olan tek şey ise BİRLİK'tır! ■

Расположенный в центре, рядом с деловыми и административными районами

Международный Отель «Астана»

предлагает 114 современных гостиничных номеров, включая 12 номеров люкс. Все комнаты оборудованы кондиционером воздуха, спутниковым телевидением, мини-баром, частным сейфом, телефоном с прямой линией связи, беспроводным доступом к Интернет. Бар в холле в обстановке отдыха, классический ресторан с международной кухней. Тренажерный зал. Бизнес-центр с факсимильным аппаратом спутниковой связи, услугами секретаря и переводчика. Массажный кабинет, ежедневное обслуживание прачечной, химчистки и гладильной, обслуживание в номерах в любое время суток, магазин и салон красоты.

ASTANA
INTERNATIONAL HOTEL

г. Алматы, ул. Байтурсынова 113

Телефон: +7 (727) 250 70 50
Факс: +7 (727) 250 10 60

ТУРЕЦКО-КАЗАХСТАНСКИЕ ОТНОШЕНИЯ ЯВЛЯЮТСЯ ОБРАЗЦОМ ДЛЯ ПОДРАЖАНИЯ

Тайфун ДУРДУ

– Евразийская ассоциация экономических отношений (EkoAvrasya) со штаб-квартирой в Анкаре является значимой неправительственной организацией с широким масштабом деятельности. Можете ли вы рассказать нам о EkoAvrasya и о вашей работе?

– Евразийская ассоциация экономических отношений, более известная как EkoAvrasya, – это организация, созданная в 2006 году группой предпринимателей, академиков и профессионалов, которые поднимают проблемы Турции, думают о ее будущем, хотят видеть Турцию сильной и успешной в стремительно развивающем мире. Каждый из них имеет глубокие знания и огромный опыт в своей области, и что более важно, высокое чувство национальной ответственности.

На пороге двенадцатой годовщины мы стремимся к дальнейшему укреплению и развитию отношений между Турцией и странами Евразии, и особенно в сфере образования, культуры и торговли.

– В каких областях интенсивно проводит свою деятельность Евразийская ассоциация экономических отношений (EkoAvrasya)?

В этом номере журнала мы хотели бы познакомить наших читателей с Хикметом Эреном, председателем совета директоров Евразийской ассоциации экономических отношений (EkoAvrasya).

– Деятельность Евразийской ассоциации экономических отношений (EkoAvrasya) сегодня реализована во всех областях, в частности, общественной и экономической. Хотелось бы отметить, что для нас большая честь внедрять наши проекты как в Турции, так и за рубежом. Мы работаем совместно с университетами, институтами и учеными не только Центральной Азии, но и Европы.

Целью нашей деятельности, на которую мы направляем все свои силы и средства, является содействие программам, необходимым для развития определенных сфер ради будущего нашей страны.

Avrasya
EkoA

– Мы знаем, что ваша деятельность очень интенсивна на международной арене. Каковы ваши планы на предстоящий период?

– Наша ассоциация занимается деятельностью, направленной на повышение статуса Турции в международном сообществе. Мы проводим активную работу, направленную на укрепление дружественных отношений, а также с целью экономического, культурного и социального сотрудничества между Турцией и странами Евразии.

Осуществляя деятельность, направленную на укрепление межправительственных отношений, мы намерены обеспечить свой вклад в эффективное продвижение и стратегическое развитие коммуникаций Турции.

– Что вы делаете для сохранения солидарности и благоприятных взаимоотношений между евразийскими странами и Турцией?

– В стержневом институте «EkoAvrasya» проводятся исследования и публикации на актуальные вопросы. С этой целью мы организуем симпозиумы, семинары, конференции, рабочие группы и встречи. Мы сотрудничаем со всеми учреждениями и организациями, которые занимаются аналогичной деятельностью на международном уровне. В 2018 году мы планируем выйти на тесное сотрудничество со многими странами, особенно с Казахстаном, и стремимся к выявлению общих интересов и взаимовыгодных условий в этом направлении.

– Что вы думаете об экономическом и политическом потенциале Турции?

– Благодаря своему благоприятному геополитическому положению Турция является мостом между Востоком и Западом. Эта привилегированная позиция эффективно используется в самых различных сферах, таких как география, политика, социальная и экономическая жизнь. Турция добилась признания и стала открыто выражать свое мнение в современном глобальном мире и уверенно движется к своим целям.

Каждый из нас имеет свое мнение по поводу того, насколько важно, чтобы страны-игроки на международной арене имели прочные отношения друг с другом в различных областях. Турция, имея серьезные отношения на мировом сообществе, является 17-ой страной в мире и 6-ой в Европе с большим экономическим потенциалом. Она по-прежнему будет укреплять свой существующий потенциал и продолжит быть активным и ведущим игроком в своем регионе.

– Турецко-казахстанские отношения являются образцом для подражания в мире. Хотелось бы узнать ваше мнение по этому поводу?

– Несомненно, сотрудничество Казахстана с Турцией на протяжении 26 лет достигло высоких показателей и результатов. Турция была первой страной, признавшей независимость Казахстана в 1991 году, после чего отношения двух стран стали стремительно развиваться.

Взаимное сотрудничество двух братских стран развивается в многопрофильном формате в рамках таких организаций, как Организация Объединенных Наций, Организация экономического сотрудничества, Организация Исламского сотрудничества, Совещание по взаимодействию и мерам доверия в Азии (СВМДА), Тюркский Совет, Международная Тюркская академия, TÜRKPA – Парламентская Ассамблея тюркоязычных стран, TÜRKSOY – Международная организация тюркской культуры.

Президент Турецкой Республики Реджеп Тайип Эрдоган и Президент Республики Казахстан Нурсултан Назарбаев внесли огромный вклад в развитие и укрепление отношений двух стран, вывели их на более высокий и прочный уровень. Мы благодарны им за это. Также выражаем благодарность всем тем, кто сыграл важную роль в укреплении братских и дружественных отношений.

– Каков экономический потенциал турецко-казахстанских отношений?

– Мы видим, что за 26-летний период товарооборот между Турцией и Казахстаном и объем инвестиций увеличились. Сегодня в Казахстане работает более 1600 турецких компаний. В экономику Казахстана было инвестировано около $2 млрд. долларов. Известно, что Казахстан в Турцию инвестировал около $1 млрд. долларов. В то же время, турецкие подрядчики в Казахстане воплотили в жизнь строительные проекты на сумму более 20 миллиардов долларов. Турция является надежным торгово-экономическим партнером Казахстана в данном регионе. Опять же, когда мы смотрим на объем торговли между двумя странами, мы видим, что он ниже потенциального. Торговля между двумя странами составляет $2 млрд. долл. по сравнению с данными за 2016 год. Объем торговли и уровень инвестиций необходимо повышать в соответствии с потенциалом двух братских стран. Мы знаем, что на уровне глав государств поставлена цель – увеличить эту цифру до $10 миллиардов долларов, и над этим вопросом работают.

– Что вы думаете о будущем турецко-казахстанских отношений?

– С обретением независимости, спустя годы усиленного развития и всестороннего роста, Казахстан занял свое достойное место на международной арене. За это время экономика страны быстро выросла. Казахстан – сильная страна, построив на пустом месте новую уникальную столицу, уверенно смотрит в будущее как экономически, так и политически. Турция с самого начала провозглашения независимости Казахстана до сих пор оказывает ему сильную поддержку во всех сферах. Точно так же Казахстан поддерживает Турцию на всех платформах. Я хочу выразить свою убежденность в том, что отношения двух стран будут развиваться и дальше, и я желаю, чтобы наше братство было вечным.

– В Казахстане проживает около 250 000 турок-ахыска. Знакомы ли вы с ним?

– Турки-ахыска, выселенные советской властью из Ахалцихского района Грузии в 1944 году во время Второй мировой войны и отправленные в товарных вагонах в Среднюю Азию и Казахстан, в такие южные города, как Алматы, Шымкент и Тараз, в наших сердцах занимают особое место. Несмотря на 70 лет советского гнета, они начали новую жизнь, не теряя при этом своего языка, религии и культуры. После провозглашения независимости в 1991 году Казахстан стал более свободным и получил возможность самостоятельно строить отношения с братскими странами, особенно с Турцией. Турки-ахыска, как и другие народы Казахстана, трудятся и вносят большой вклад в развитие родной страны и своим трудолюбием заслужили уважение казахского народа.

Руководитель Всемирной ассоциации турок-ахыска (DATÜB) Зиятдин Касанов – наш дорогой друг, который развернул серьезную общественную деятельность в целях объединения турок-ахыска, живущих в разных странах мира, особенно в Центральной Азии. Создав в 2010 году DATÜB, он взял на себя серьезную и ответственную миссию. Я хотел бы отметить показательную работу Всемирной ассоциации турок-ахыска, которая направлена на решение и устранение существующих проблем на государственном уровне, сохранение и развитие национальной культуры и языка. В ближайшие годы мы планируем осуществить совместную деятельность, подписав протокол сотрудничества между EkoAvrasya и DATÜB.

– Что бы вы хотели добавить ко всему сказанному?

– Чтобы развернуть широкую и результативную деятельность, используя имеющийся потенциал на территории Евразии, мы, EkoAvrasya, обещаем, что будем без устали работать и уверенными шагами продвигаться по начатому нами пути, не сбиваясь с него, и будем работать на завтрашний день, способствуя экономическому и социальному развитию Евразии.

Мы также благодарим вас и председателя DATÜB Зиятдина Касанова за теплый прием и проявленное к нам внимание. ■

İKI ÜLKENIN İŞBİRLİĞİ ÇOK ALANLI FORMATTA İLERLEMEKTEDİR

Röportaj: **Tayfun DURDU**

Dergimizin bu sayısında, Avrasya Ekonomik İlişkiler Derneği (EkoAvrasya) Yönetim Kurulu Başkanı Hikmet Eren'i konuk ediyoruz…

Merkezi Ankara'da bulunan Avrasya Ekonomik İlişkiler Derneği (EkoAvrasya) sahasında birçok faaliyete imza atan önemli bir sivil toplum kuruluşu. Bizlere EkoAvrasya'dan ve çalışmalarınızdan bahsedebilir misiniz?

Daha yaygın adıyla EkoAvrasya olarak bilinen Avrasya Ekonomik İlişkiler Derneği, Türkiye'nin dertlerini dert edinmiş, onun geleceği hakkında söyleyecek sözü olan ve ülkemizin küreselleşen Dünya'da hak ettiği yeri alabilmesi için kafa yoran, her biri kendi alanında bilgi ve birikim sahibi, daha da

Kazakistan'ın 26 yıllık bağımsızlık yolculuğunda hiç şüphesiz Türkiye ile yaptığı işbirlikleri çok önemlidir. 1991 yılında Kazakistan'ın bağımsızlığını ilk tanıyan ülke Türkiye olmuş ve bundan sonraki süreçte iki devletin ilişkileri çok hızlı şekilde gelişmiştir.

önemlisi milli sorumluluk duygusu taşıyan bir grup girişimci, akademisyen ve profesyonel tarafından 2006 yılında Ankara'da kurulmuştur.

Kuruluşumuzun on ikinci yılını kutlarken; Türkiye ile Avrasya ülkeleri arasında özellikle eğitim, kültür ve ticaret alanlarında devam eden ilişkilerin daha güçlü bir yapıya kavuşturulabilmesi ve sürdürülebilmesine katkı sağlamaya gayret gösteriyoruz.

- Avrasya Ekonomik İlişkiler Derneği (EkoAvrasya) faaliyetlerini yoğunlukta hangi alanlarda icra ediyor?

- Avrasya Ekonomik İlişkiler Derneği (EkoAvrasya) olarak, kamu ve ekonomi diplomasisi alanında gerçekleştirdiğimiz faaliyetler her kesim tarafından takdirle karşılanmaktadır. Gerek yurtiçi gerekse yurtdışında STK'lar, üniversiteler, enstitü ve akademilerle ortaklaşa gerçekleştirdiğimiz projelerimizi sadece Orta Asya'da değil aynı zamanda Avrupa'da da sürdürüyor olmamızın bizler için gurur kaynağı olduğunu söylemekten istiyorum.

Ülkemizin geleceğine yön verecek uygulamalar için atılacak adımlara katkı sağlamak noktasında faaliyetlerimizi büyük bir özveriyle gerçekleştirmekteyiz.

- Sizlerin faaliyetlerinin uluslararası alanda çok yoğun olduğunu biliyoruz. Önümüzdeki süreçte planlarınız nelerdir?

- Türkiye'nin uluslararası kamuoyunda tanınırlığını ve etkinliğini arttırmaya yönelik faaliyetlerde bulunan derneğimiz; Türkiye ve Avrasya ülkeleri arasındaki ekonomik, kültürel ve sosyal işbirliğinin ve dostluk bağlarının kuvvetlendirilmesine katkıda bulunmak amacıyla çalışmalar yapmayı daha yoğun bir şekilde sürdürecektir.

Türkiye'nin tanıtımında büyük önem arz eden kamu diplomasisi alanında faaliyetler icra ederek Türkiye'nin stratejik iletişimine ve etkin tanıtımına katkı sağlamayı planlamaktayız.

- Türkiye ile Avrasya ülkeleri arasındaki iyi niyet ve dostluk ortamının gelişmesine katkıda bulunmak üzere Avrasya ülkelerine yönelik çalışmalarınız nelerdir?

- EkoAvrasya bünyesinde güncel konularda da araştırmalar ve yayınlar yapılmakta olup bu amaçla sempozyum, çalıştay, konferans, panel ve toplantılar düzenlenmekteyiz. Uluslararası düzeyde aynı misyon üzere çalışan tüm kurum ve kuruluşlar ile işbirliği yapmaktayız. 2018 yılı içerisinde başta Kazakistan olmak üzere birçok ülkede faaliyetler yapmayı ve bu yönde kamuoyu oluşturmayı hedeflemekteyiz.

- Türkiye'nin mevcut ekonomik ve siyasi potansiyeli ile alakalı düşünceleriniz nelerdir?

- Türkiye, jeopolitik konumu nedeniyle Doğu ve Batı arasında bir köprü olma özelliği taşımaktadır. Bu ayrıcalıklı konumunu coğrafi, siyasi, sosyal ve ekonomi gibi çeşitli alanlarda etkin bir biçimde kullanmakta, günümüzün küreselleşen dünyasında söz sahibi olmakta ve hedeflerine emin adımlarla ilerlemektedir.

Uluslararası alanda söz sahibi olmak isteyen ülkelerin her alanda birbirleriyle sıkı ilişkiler kurmasının ne derece önemli olduğunu çeşitli vesilelerle görmekteyiz. Türkiye, uluslararası alanda ciddi ilişkileri bulunan Dünya'nın 17. Avrupa'nın

ise 6. büyük ekonomik potansiyeline sahip olan bir ülkedir. Türkiye, bu mevcut potansiyelini daha da güçlendirerek bölgesinde söz sahibi olmaya devam edecektir.

- Türkiye-Kazakistan ilişkilerinin dünyada örnek teşkil edecek bir öneme sahip olduğunu bilmekteyiz. Bu hususta düşüncelerinizi bizimle paylaşır mısınız?

- Kazakistan'ın 26 yıllık bağımsızlık yolculuğunda hiç şüphesiz Türkiye ile yaptığı işbirlikleri çok önemlidir. 1991 yılında Kazakistan'ın bağımsızlığını ilk tanıyan ülke Türkiye olmuş ve bundan sonraki süreçte iki devletin ilişkileri çok hızlı şekilde gelişmiştir.

İki ülkenin işbirliği çok alanlı formatta ilerlemektedir; Birleşmiş Milletler Teşkilatı, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı, İslam İşbirliği Teşkilatı, Asya'da İşbirliği ve Güven Artırıcı Önlemler Konferansı, Türk Konseyi, Türk Akademisi, TÜRKPA, TÜRKSOY gibi ortaklıklar çerçevesinde arzu edildiği gibi sürdürülmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sn. Recep Tayyip Erdoğan ve Kazakistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sn. Nursultan Nazarbayev iki ülke ilişkilerinin daha güçlü bir zeminde ilerlemesine çok büyük katkılar sağlamaktadırlar. Bizler kendilerine bu vesile ile şükranlarımızı sunuyoruz. Ayrıca kardeşlik ilişkilerinin güçlenmesine vesile olan herkese de şükranlarımızı iletiyoruz.

- Türkiye-Kazakistan ilişkilerinde ekonomik potansiyel nedir?

- Türkiye ve Kazakistan arasında hem ticaret hacminin hem de yatırımların 26 yıllık süreçte arttığını görmekteyiz. Günümüzde ise Kazakistan'da bin 600'den fazla Türk şirketi faaliyet göstermektedir. Kazakistan ekonomisine yaklaşık 2 milyar dolar düzeyinde Türk yatırımı yapıldı. Kazakistan'dan Türkiye'ye ise yaklaşık 1 milyar dolar düzeyinde yatırım yapıldığı biliniyor. Bununla birlikte, Türk müteahhitleri Kazakistan'da değeri 20 milyar doları aşan inşaat projesini hayata geçirdi. Türkiye, Kazakistan'ın bölgedeki güvenilir ticari-ekonomik ortağı pozisyonundadır. Yine iki ülke arasındaki ticaret hacmine baktığımızda potansiyelin altında bir büyüklük olduğunu görüyoruz. İki ülke ticareti 2016 verilerine göre 2 milyar dolar seviyesinde. Ticaret hacmi ve yatırımlar düzeyinin kardeş iki ülkenin potansiyeline uygun olarak yükseltilmesi gerekiyor. Devlet başkanları seviyesinde bu rakamın 10 milyar dolara yükseltilmesi hedeflendiğini ve konuda çalışmalar yapıldığını biliyoruz.

- Türkiye-Kazakistan İlişkilerinin geleceği ile alakalı düşünceleriniz nelerdir?

- Kazakistan, bağımsızlığını elde ettikten sonraki 26 yılda uluslararası alanda önemli bir pozisyon

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sn. Recep Tayyip Erdoğan ve Kazakistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sn. Nursultan Nazarbayev iki ülke ilişkilerinin daha güçlü bir zeminde ilerlemesine çok büyük katkılar sağlamaktadırlar.

Sovyetler Birliği tarafından 1944 yıllında 2. Dünya Savaşı sırasında Gürcistan'ın Ahıska bölgesinden sürgün edilerek trenlerle Kazakistan'ın güneyinde Almatı, Şımkent ve Cambıl kentlerine gönderilen Ahıska Türkleri, bizim gönlümüzde önemli bir yere sahiptirler.

elde etti. Bu süreçte ülke ekonomisi hızla büyüdü. Sıfırdan bir başkent yaratan Kazakistan, hem ekonomik hem de politik olarak geleceğe güvenle bakıyor. Türkiye, bağımsızlığından bugüne kadar Kazakistan'a her alanda ciddi destek sağlamıştır. Aynı şekilde Kazakistan da her platformda Türkiye'nin yanında yer almıştır. İki ülkenin ilişkilerinin daha da gelişeceğine olan inancımı belirtmek istiyor ve kardeşliğimizin ebedi olmasını temenni ediyorum.

- Kazakistan'da yaşayan yaklaşık 250 bin civarında Ahıska Türkü bulunmaktadır. Bu hususta düşünceleriniz nelerdir?

- Sovyetler Birliği tarafından 1944 yıllında 2. Dünya Savaşı sırasında Gürcistan'ın Ahıska bölgesinden sürgün edilerek trenlerle Kazakistan'ın güneyinde Almatı, Şımkent ve Cambıl kentlerine gönderilen Ahıska Türkleri, bizim gönlümüzde önemli bir yere sahiptirler. 70 yıllık Sovyet baskısına rağmen, dillerini, dinlerini ve kültürlerini asla kaybetmeden hayatlarını idame ettirmişlerdir. 1991 yılında Kazakistan'ın bağımsızlığını ilan etmesinin akabinde daha da rahata kavuşmuş ve özellikle de Türkiye ile iletişim kurabilme imkânına sahip olmuşlardır. Kazakistan'ın 26 yıllık bağımsızlık sürecinde Kazakistan'ın kalkınmasına da büyük katkılar sağlayan Ahıska Türkleri çalışkanlıkları ile Kazak halkının gönlüne taht kurmuştur.

Başta Orta Asya olmak üzere dünyanın birçok bölgesinde hayatlarını sürdüren Ahıska Türklerinin birlik ve beraberliklerini sürdürebilmeleri amacıyla ciddi faaliyetlere imza atan kıymetli dostumuz, DATÜB Genel Başkanı Ziyaattin Kasanov, 2010 yılında Dünya Ahıska Türkleri Birliği (DATÜB) oluşumu ile de önemli bir misyonun kurulmasına vesile olmuştur. Özellikle Ahıska Türklerinin problemlerine çözüm önerileri ortaya koymak amacıyla gerçekleştirilen Dünya Ahıska Türkleri Kurultayını da çok önemsediğimi bu vesile ile ifade etmek istiyorum. İnşallah önümüzdeki yıllarda EkoAvrasya ile DATÜB arasında bir işbirliği protokolü imzalayarak ortak faaliyetler gerçekleştirmeyi de planlamaktayız.

- Son olarak düşüncelerinizi alabilir miyiz?

- Avrasya coğrafyasında var olan potansiyeli harekete geçirmek için, EkoAvrasya olarak çıkmış olduğumuz bu kutlu yolda yılmadan ve yorulmadan hedefimize doğru emin adımlarla ilerleyeceğimizi ve Avrasya'nın ekonomik ve sosyal gelişimine katkı sağlamak ve daha güzel yarınlar için çalışacağımıza söz veriyoruz.

Ayrıca bizlere bu imkânı sunmuş olduğunuzdan dolayı da sizlere ve DATÜB Genel Başkanı Ziyaattin Kasanov'a minnet ve şükran duygularımızı arz ediyoruz. ■

TURKUAZ MACHINERY

"MORE THAN THE MACHINE"

ВЕСЬ СПЕКТР ГОРНО-СТРОИТЕЛЬНОЙ, СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОЙ ТЕХНИКИ И СИЛОВЫХ УСТАНОВОК

Головной офис:
Республика Казахстан
г. Алматы, пр.Райымбека, 160а

тел.: +7 (727) 273 19 95, 273 14 25
факс: +7 (727) 273 15 68
e-mail: machinery@turkuaz.kz

ссылка на сайт компании

ТҮРКІ ӘЛЕМІНІҢ ТАНЫМДЫҚ БЕЙНЕСІ: "ОРТАЛЫҚ АЗИЯ ХАЛЫҚТАРЫНЫҢ ЭНЦИКЛОПЕДИЯСЫ" ЖОБАСЫН БАСТАДЫҚ

Айна ТӨЛЕУТАЕВА

Қазақ елі түркі әлемінің ажырамас құрамдас бөлігі екендігі белгілі. Олай болса, Қазақстанның түркі әлеміндегі орны қандай? Қазақстандағы рухани жаңғырудың түркі әлеміне тигізіп жатқан әсері бар ма? Түркітілдес елдердің бір-бірімен мәдени-ынтымақтастық, ғылыми тұрғыдағы қарым-қатынасы қандай? Осы сұрақтар төңірегінде Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің ТҮРКСОЙ кафедрасы, Шығыстану факультетінің профессоры, филология ғылымдарының докторы, түркітанушы Раушан Әмірденқызы Аваковамен тілдесудің реті келген еді.

- Раушан Әмірденқызы, ең алдымен "Түркі әлемі" деген ұғымға түсінік беріп кетсеңіз.

- Түркітілдес мемлекеттер тәуелсіздік алғанға дейін "Түркі әлемі" деген ұғым қалыптаса қоймаған болатын. "Батыс әлемі", "Америка әлемі", "Еуроцентристік көзқарас" деген сияқты ұғымдар болғанымен "Түркі әлемі" кенжелеп қалды.

Орта Азия мемлекеттері, оның ішінде Қазақстан, Қырғызстан, Өзбекстан, Түркіменстан, Тәжікстан елдері өз тәуелсіздігін жариялап, жерін, территориясын бөлді. Әр ел өз Конституциясын қабылдап, өз Президентін сайлады. Содан бастап соңғы 26-27 жылдың ішінде "Түркі әлемі" деген ұғым қалыптасып, санаға сіңе бастады.

Ал оның түп тамырына бойлайтын болсақ, "Түркі әлемі" өте көне ұғым. Егер біздің жазба әдебиетіміз V-VI ғасырлардан басталады десек, оған Орхон-Енисей өзендерінің бойынан табылған жазуларды жатқыза аламыз. Сол жазуда "Түркі қағанаты", "Ұйғыр қағанаты" деген ұғымдар бар. Бұл, әрине, түптеп келгенде, "Түркі әлемі" деген түсінікке алып келеді. Сол жазудың ұрпағы бізбіз. Кез-келген елдің мәдениеті, тарихы болуы мүмкін, бірақ, кез келген халық, кез келген этнос өзінің төл жазуын қалыптастыра алған жоқ. Себебі, тілдің, этностың санымен салыстырғанда жазуы бар халықтың саны өте аз. Сондай үлкен жазу мәдениеті болған өркениеттердің бірі - "Түркі әлемі".

Қазіргі таңда отыздан астам тірі тілдер бар деп есептеледі. Бұл тек түркі тілдеріне қатысты. 1 мың немесе 150 мың ғана адам сөйлейтін тілдерді қоспағанның өзінде 30 шақты түркі тілі бар. Яғни, қазіргі кезде бір-бірімізді ешқандай аудармашы көмегінсіз түсіне алатын отыз шақты

этностың тілін айтамыз. Сондай 30 тілден астам этносты құрайтын түркі халықтары қазіргі күні "Түркі әлемін" құрап отыр.

Түркі әлемін бай әлем деп айта аламыз. Өйткені өзінің туы бар, территориясы, мемлекеті, халқы бар – Қазақстан, Түркия, Әзербайжан, Қырғызстан, Түркіменстан, оның сыртында Ресей Федерациясындағы автономиялы республикалар, Қытайдағы Ұйғырлар тұратын Синьцзян автономиялы ауданын қосатын болсақ, түркілерді әлем санасатындай бүтін бір өркениетті мемлекет деп қарауымызға болады.

- "Түркі әлемі" ұғымы пайда болғаннан кейін түркітанушы мамандардың да қажеттілігінің туындайтыны заңдылық қой?!

- Иә, дұрыс айтасыз. Кеңес Одағының тұсында Мәскеу мен Санкт-Петербург (ол кезде Ленинград деп аталды) қалаларында шығыстану факультеттері болды. Онда түркітану саласы бойынша негізгі мамандықтар дайындалды. Ал басқа туыстас мемлекеттерде "Қазақ тілі мен әдебиеті", "Қырғыз тілі мен әдебиеті", "Әзербайжан тілі мен әдебиеті", "Татар тілі мен әдебиеті" деген сияқты факультеттерде мамандар дайындалды. Ал барлық түркі тілді халықтардың тілі, мәдениеті, тарихы, рухани байлығын зерттейтін орталық жаңағы айтқан Мәскеу мен Санкт-Петербургта ғана болды.

XX ғасырдың 90- жылдарының басында Кеңес Одағы ыдырап, түркітілдес мемлекеттер жеке шаңырақ көтеріп, Тәуелсіз мемлекет мәртебесіне ие болғаннан кейін, біз өзіміздің тарихымызды, руханиятымызды түгендеп, барымызды жинақтай бастадық.

Президентіміз Н.Ә. Назарбаевтың қолдауымен Түркі Академиясының ашылғанын білесіздер. Сол Түркі Академиясына мамандар даярлау керек болды. Осы мақсатта Түркі Академиясынан сәл бұрын алғаш рет Қазақстанда жоспарлы түрде "Түркітану" мамандығы ашылды. Ол мамандық Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінде және Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің қабырғасында ашылып, жемісті жұмыс істеп келеді. Қазіргі таңда осы екі университетте бакалаврлар, магистрлар және PhD докторларын дайындайтын үш сатылы білім беру жүйесі қалыптасты. Соның негізінде Түркі Академиясында, Түркі мұражайларында, түрлі мекемелерде жұмыс істейтін өзіміздің мамандарымызды дайындап жатырмыз. Түркология мамандығын ашқандағы ең негізгі мақсатымыз - қазақ тілін көне түркі тілдерімен, орта ғасыр ескерткіштерімен, қазіргі түркі тілдерімен салыстыра зерттеу болатын. Сонда ғана қазақ тілінің тарихын, ғылымын әлемдік дәрежеде дамыта аламыз.

Түркологияның алғаш болып осы Қазақстанда ашылуының негізгі себебі, менің ойымша, Елбасының көрегендігі. Еуразияның кіндігінде, Еуропа мен Азияны біріктіретін мемлекет - Қазақстан. Осы түркология мамандығын, Түркі Академиясын Қазақстанға ғана емес, жалпы түркі қауымдастығына, түркі әлеміне қызмет ететін, түркітілдес елдердің мәдениетін, тарихын, тілін зерттейтін ғылым орталығы деп түсінген дұрыс.

- Елбасымыздың бастамасымен Халықаралық Түркі Академиясы, «ТҮРКСОЙ» (TWESCO), «Түркі кеңесі», "ТүркПА" секілді халықаралық ұйымдар пайда болып, бүгінде жемісті еңбек етіп келеді. Осы тұрғыдан алғанда Қазақстанның түркі әлеміндегі орнына тоқталып кетсеңіз.

- Қазақстанның түркі әлеміндегі орны ерекше. Себебі, Түркі Академиясы Қазақстанда орналасқан. ТҮРКСОЙ басшысы Қазақстан азаматы. «Түркі кеңесі», "ТүркПА" халықаралық ұйымдарының бастамасының көшбасшысы біздің Елбасымыз. Геосаяси тұрғыдан да, территориялық жағынан да Қазақстанның түркі әлеміндегі ерекше орнының болуы ол тарихи ақиқат нәрсе. Біздің мемлекетіміз барынша түркі әлемінің басын қосуға, түркі әлемі деген ұғымның, өркениеттің қалыптасуына ықпал етіп келеді. Оған, әрине, біздің Елбасымыздың және осы түркі тілдес мемлекеттердің басшыларының еңбегі зор деп ойлаймын.

- Халықаралық тіл - ағылшын тілі. Дей тұрғанмен де түркі жұртына ортақ тіл болуы керек сияқты. Олай болған күнде қай тіл ортақ тілге айналуы мүмкін сіздің ойыңызша?

- Ортақ тілді жасау немесе қандай да бір тілде сөйлеп, соны түсіну тілдің қарым-қатынастық қызметіне байланысты. Тіл - қоғамдық құбылыс. Ол бір күнде, бір уақытта қалыптасатын нәрсе емес.

Шекарамыз ашылып, басымыз енді қосылып жатқан 1990 жылдардың басында "қазақ түркі тілі", "әзербайжан түркі тілі", "қырғыз түркі тілі", "түрікмен түркі тілі" сияқты терминдер болды. Бірақ біз ол терминдерді бірден мойындаған жоқпыз. Себебі, алғаш рет Түркияда түркі жұртшылығы бас қосқан кезде әрқайсысы өзінің тілінде сөйлеген болатын. Сол кезде әр тілдің өзінің ерекшелігінің, сұлулығының, көркемдігінің, стильді тармағының бар екендігін байқадық. Сондықтан ол үрдіс сол қалпында келе жатыр.

Көпшілік ғалымдардың пікірінше, әсіресе, Өзбекстанда тұратын тарихшы, тілші Каримов мырзаның айтуынша, бізде ортақ тіл қалыптасатын болса, ол ортақ тіл – қазақ тілі болуы керек. Оны айтып жатқан біз емес, өзбек ғалымы. Ол кісінің ойынша, біріншіден, қазақ тілі қазіргі күндегі жаңа түркі тілдерінің бірі. Екіншіден, қазақ тілі әуезді, өте бай тіл, оның байлығы синонимдік қатарлардың көптігінде, әрі өте түсінікті тіл екендігінде. Егер біз қазақ тілін ортақ тіл деп алатын болсақ, бұл тілді меңгеру басқа 30 шақты этностың өкілдеріне қиындыққа соқпайды, – дейді. Оны қолдаушылар да бар.

Ал менің ойымша, ортақ тіл қазіргі таңда түрік тілі болып отыр. Олай дейтінім, әлемдегі барлық түркітанушылар түрік тілін біледі. Өзіміз де талай жерде түркітану саласындағы конференцияларда АҚШ, Германия, Венгрия, Түркия, Болгария, Монголияда болдық. Ол жерде барлық түркітанушылар түрік тілінде сөйлейді. Бірақ, сол жерде баяндама жасағанда сіз өзіңіздің қалауыңызбен қай халықтың өкілі болсаңыз сол тілде сөйлеуге құқығыңыз бар. Осы тұрғыдағы үлкен табысымыз - ортақ түркі тілі болмаса да, біз бір-бірімізді ешқандай аудармашысыз түсіне алатындығымызда.

Кезінде қазақтың дарынды ақыны, жазушы, саясаткер Олжас Сүлейменовтың "Аз и Я" атты еңбегі дүниені дүр сілкіндірген үлкен құбылыс болды. Ол ғылыми еңбек болмаса да ішінде ғалымдар көңіл аударатын жайттар бар. Олжас Сүлейменов: «Қандай да бір түркі халқының өкілі қазақ, қырғыз, әзербайжан немесе түркі тілдерінің бірінде жақсы сөйлесе, ол V ғасырда жазылған Орхон-Енисей ескерткіштерін аудармасыз оқи алады. Біріншіден, ол біздің ортақ мұрамыз, екіншіден, бұл тіл V ғасырдағы біздің төл тіліміз, сол көне дәуірдің өзінде грамматикалық жағынан екшеленген, құрылымдық жағынан толыққанды дамыған тілдердің бірі. Қазіргі түркі тілдерінің қатаң заңдылығы, «баяндауыш сөздің соңында, бастауыш сөздің басында тұрады» конструкциясы, яғни түркі сөздерінің сөйлемдегі орын тәртібі 15000 жылдан бері еш өзгеріске түспеген. Бұл біздің тіліміздің сол заманда құрылымы, жүйесі, лексикалық қоры жағынан толыққанды жетілген, стильдік тұрғыдан екшеленген, дамыған тілдердің бірегейі екендігінің дәлелі болмақ».

- Сонда қанша ғасырдан бері келе жатқан тіл енді жойылмайды деп айтуымызға болады ғой?!

- Жойылмайды. Себебі, ол тек V ғасырдан бері ғана қалыптасып келе жатқан тіл емес, ол оған дейін болған. Лингвист-түрколог Алтай Аманжоловтың пікірінше, біздің халықтардың тілі V ғасырға дейін қалыптасып қойған. Олай айтатынымыз, мысалы славяндардың ортақ ескерткіші -"Повесть временных лет" ескерткішін алатын болсақ, славян халықтарының өкілі аудармашысыз немесе комментарийсіз түсінбейді. Ал біздің тілдің дамығаны соншалық, V ғасырда жазылған Күлтегін бабамыздың сөзін еш аудармасыз түсіне аламыз.

Конференцияларда әр ұлттың өкілі, мысалы, мен қазақ тілінде баяндама жасасам, өзге ұлттың өкілі өз тілінде сұрақ қояды, оны біз түсінеміз және өз тілімізде жауап береміз. Бірақ солай бола тұрса да, түрік тілінің орны ерекше. Ал болашақта қалай болатыны ғалымдардың бірлесіп шешетін мәселесі деп ойлаймын.

- Халықаралық ұйымдардың бастамасымен бүгінде көптеген ғылыми конференциялар, мәдени іс-шаралар, көрмелер ұйымдастырылып жатыр. Дей тұрғанмен, «Түркология» саласында зерттелмей, кенжелеп тұрған жайттар бар ма?

- Ортақ түркі тілдерінің материалы жиналған, бір арнаға тоғысқан сөздіктер жасау керек. Ол тек екі-үш тілді сөздіктен ғана тұрмау керек. Кезінде Анкарада жасалған "Түркі тілдерінің сөздігі" бүкіл түркі қауымына түгел тарай қойған жоқ және ол әлі де толықтыруды қажет ететін жоба деп ойлаймын. Оның ішінде қазіргі кездегі қолданыстағы 25 тірі тілдердің сөздігі берілген және ол бір ғана кітап болып шыққан еді. Кішкентай шрифтпен жазылған, ыңғайсыздау дүние болды. Сондықтан қазіргі кезде терминологиялық, ғылым мен техниканың барлық сұраныстарын орындай алатын сөздіктерді жасау қажеттілігі туындап отыр.

XI-XII ғасырларда өмір сүрген Махмұт Қашқаридың "Диуани лұғат ат-Түрк" еңбегі бәрімізге белгілі. Лұғатта сол заманда өмір сүрген барлық түркі этностарының (диалектілерінің) сөздері араб тіліндегі аудармасымен берілген. Қазіргі Тіл білімі институты, Әдебиет пен өнер институты, География институты, Тарих және археология институты сынды бес-алты институттың жасайтын жұмысын Махмұт Қашқари өзі жалғыз жазып кеткен. Содан бері қанша уақыт өтсе де Махмұт бабамыздың жасап берген сөздігіндей дүниені әлі жасай алмай отырмыз. Ол үшін 25-26 жыл мүмкін аз шығар. Бірақ біздің негізгі міндетіміз – бабалар қалдырған мұраны әрі қарай жалғастыру.

Бізге ешқандай велосипед ойлап тауып, Американы ашудың қажеті жоқ. Өйткені, біздің үлкен "Түркі өркениеті" деген өркениетіміз болған. Оның көрсеткіші - біздің жазуымыздың, яғни V ғасырдағы ескерткіштеріміздің, орта ғасырдағы Махмұт Қашқари, Жүсіп Баласағұни, Ахмет Яссауи бабаларымыздың толық зерттелмей жатқан еңбектері бар. Мұның барлығы біздің баға жетпес құндылықтарымыз. Сондықтан осыларды кешенді түрде зерттеу және әр ұлттың тіліне, мәдениетіне қатысты қандай құндылықтар сақталған, оны қалай дамытып, жаңғыртуымыз керек, қалай сабақтастыруымыз керек деген мақсаттар тұр. Осы мақсатты жүзеге асыру біздің және қазіргі дайындап жатқан түркітанушылардың үлкен міндеті деп ойлаймын.

- Түркітілдес елдердің бір-бірімен мәдени-ынтымақтастық, ғылыми тұрғыдағы қарым-қатынасы қандай? Ғалымдардың бір-бірімен араласуы, тәжірибе алмасуы қалай болып жатыр?

- Ғалымдармен міндетті түрде араласып тұрамыз. Түркі академиясына келген ғалымдар Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетіне, егер жол түсіп жатса біздің Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетіне келіп, өздерінің лекцияларын оқып кетеді. Сонымен қатар Қазақстанның Ғылым және Білім министрлігінде ғалымдарды шақыртып, дәріс оқытуды қолға алған үлкен мемлекеттік бағдарлама бар. Бұл мақсатқа арнайы қаржы қарастырылған. Түркия, Ресей, Әзербайжан, Германия, Америка Құрама Штаттарынан түркітанушы ғалымдар бір семестрге немесе бір айға келіп, дәріс оқиды.

Сондай-ақ, біз өзіміздің оқу орнында түрік немесе басқа тідерді оқытып жатсақ, өзге елдерде де қазақ тілін оқыту қолға алынған. Мысалы, Стамбул университетінде "Әл-Фараби орталығын" ашқанбыз. Бұл - екі университеттің бірлескен жобасы. Сонымен қатар осы мамыр айында біздің университет қабырғасында "Әзербайжан орталығы" ашылды, сол жерде Әзербайжан тілін оқытамыз. Ол орталықтың негізінде біздің кафедраның мамандары Әзербайжан мемлекетіндегі ұлттық университеттерге барып, қазақ тілін оқытады. Тағы айта кетерлігі, Өзбекстандағы Низами университетінде қазақ тілі мен әдебиеті мамандарын дайындайтын факультет бар. Қазақ тілінің мамандары Қарақалпақстанда да дайындалады. Яғни, даму мен сабақтастық бір жақты емес, ол көпвекторлы болу керектігін айта кеткен жөн.

- Елбасының «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» бағдарламалық мақаласы аясында тарихи-мәдени мұраларымыз жүйеленіп, бір ізге түсуде. Қазақстандағы рухани жаңғырудың түркі әлеміне тигізіп жатқан әсері қандай деп ойлайсыз?

- Руханилық тарихпен, мәдениетпен, салт-дәстүрмен, ата-бабамыздың бізге қалдырған мұрасымен байланысты. Ал рухани мұрамызды зерттеу - тілді зерттеудің, сақтаудың негізгі бір формасы.

Мен таяуда ұйғыр мәдени орталығында "Отуз оғуз. Мәшрәп." деген үлкен кітаптың тұсаукесерінде болдым. "Отуз оғуз" деген ұғым көне түркі ескерткіштерінде бар. Сол түсінік ұйғыр тілінде әлі күнге дейін сақталып қалған екен. Отыз оғыздың негізгі мақсаты - мәшрап. "Мәшрап" деген ер азаматтардың саясат, экономика, мәдениет, ғылым-білім, тағы да басқа тақырыптар аясында ортақ көзқарастарын білдіріп, бас қосатын үлкен бір отырысы. Сол жиында сөйлеген кезде мен: "Рухани жаңғырудың" бір көрінісі - осы "Отыз оғул. Мәшрап", қазір ол кішкентай ғана кітап болса, соның негізінде болашақта үлкен энциклопедиялық еңбек туындайтынын айтып өткем.

Біз қазір түркі әлемінде "Орталық Азия халықтарының энциклопедиясы" деген үлкен жобаны бастадық. Ол еңбекте бірнеше мемлекеттің салт-дәстүрі мен мәдениеті қарастырылады. Энциклопедия ең алдымен орыс және ағылшын тілдерінде жазылады. Кейін міндетті түрде қазақ тіліндегі нұсқасы жарық көреді. Осы энциклопедия барысында жұмыс істейтін әр ғалым-авторлар оны өз тіліне аударады. Бұл да Елбасының "Рухани жаңғыру" платформасынан кейінгі туындаған сабақтастық. Осы жұмысты бастамас бұрын Астанада 7 елдің ғалымдары кездесіп, жоба туралы өзіміздің көзқарастарымыз бен ұсынысымызды білдірдік. Алдағы 4-5 жылда осындай үлкен еңбек дүниеге келеді деп жоспарлап отырмыз.

- Жалпы, Түркі Академиясымен байланыстарыңыз қандай? Академияның «Алтаистика және түркология», сараптамалық-талдау бағытындағы «GLOBAL-turk» сынды халықаралық журналдар шығаратыны белгілі. Ғылыми еңбектеріңіз, мақалаларыңыз басылып тұра ма?

- Осы тұрғыда айтар ұсынысым бар. Біз "Түркі Академиясын" Қазақстанда ашқаннан кейін, сәйкесінше қазақ түркологиясын дамытып, қазақ тілінің мәртебесін көтеруге жұмыс жасауымыз керек сияқты. Менің ойымша соған басымдық бергеніміз дұрыс. Ал бізде өзге тілдерде жазылған басылымдарға басымдық беріп кетеміз. Сол сияқты қазақ ғалымдарының еңбектерін, ғылыми материалдарын "Түркі академиясы" өзге тілдерге аударуға көмектесіп, сол арқылы бізге жол ашып, қолдау білдірсе нұр үстіне нұр болар еді.

- Байқауымша, өзіңіз бірнеше тілде сөйлейтін сияқтысыз. Біраз жыл Мәскеуде сабақ беріп келдіңіз. Сұхбат беруге келіскенімізде "Ағылшын тілі курсынан" шыққаннан кейін уақытыңыздың болатындығын айтып қалдыңыз...

- 2013 жылы Елбасының "Болашақ" бағдарламасы бойынша стипендия ұтып алып, Америкадағы Висконсин университетінде тағылымдамадан өттім. Бір жылда ағылшын тілім жақсы болып қалған, бірақ күнделікті ол тілді пайдаланбағаннан кейін ұмытылады екен. Сондықтан мен ұмытып бара жатқан тілді қайтадан жалғастырайын деп "Ағылшын тілі курсына" барып жүрмін. Негізі мен ағылшын тілінде сөйлесіп, пікір білдіре аламын, бірақ ғылыми тіл қалыптаса қойған жоқ. Соны дамытуым керек.

"Қанша тіл білсең -сонша мәдениеттің өкілісің" деген данышпан Гётенің қанатты сөзі бар ғой. Сондықтан ағылшын тілін білуден ұтылмайтынным анық. Жасы елуден асқан адамдарда бір хобби болу керек. Менің қазіргі хоббиім - тіл үйрену. Себебі, өзге тілді үйрену миды шынықтырып, жаттықтырады, адамды ізденімпаздыққа итермелейді. Оның үстіне менің осы уақытқа дейін жинақтап келген ақпараттарым бар, ғылыми потенциалым бар, ғылымдағы өз орным бар. Соларды саралау үшін де тіл білу артық етпейді.

Бүгінде қазақ, орыс, ұйғыр тілдерінде еркін сөйлеп, жаза аламын. Түрік тілінде сөйлеп, баяндама жасай аламын, алайда ғылым тілін дамыту керек. Осы тілдерді білгендіктен мен үшін әзербайжан, қарақалпақ, өзбек тілдерін түсіну қиын емес.

- Біраз жылдардан бері Ахыска түріктерінің балалары арасында қазақ тілінен олимпиада ұйымдастырып жүрсіз. Нәтиже бар ма?

- Мен өзімді өте патриотпын деп айта аламын. Оны Мәскеуге алғаш рет қазақ тілінен сабақ беруге барған кезде сездім. Ол жерде біздің мәдени орталығымыз бар. Онда мен қазақ диаспораларының балаларына ақысыз қазақ тілін үйреттім. Москва лингвистикалық университетінде, М.В.Ломоносов атындағы Мәскеу мемлекеттік университетінде сабақ бере жүріп, кәсіпкерлерге, басқа да сала мамандарына ана тілінен сабақ бердім.

Қазақстанға қайтып келгеннен кейін «Түркітану» кафедрасына меңгеруші болдым. Сол кезде ахыска түріктерінің балаларына қазақ тілінен олимпиада ұйымдастырсақ деген идея көтердім. Ол міне, 10 жылдан астам дәстүрлі түрде өткізіліп жүр. Оған Ахыска түріктері қауымдастығы, жоғары лауазымды азаматтар, кәсіпкерлер қолдау білдіріп келеді. Оның негізгі мақсаты - орыс мектептерінде оқитын ахыска түріктері балаларының қазақ тілін қаншалықты меңгергенін байқау болатын. Алғашқы кезде 5-6-шы сыныптың балалары бірінші орынды алып жүрді, ал кейінгі жылдары жоғары сыныптың оқушылары бас жүлдеге ие болып жүр. Өйткені, балалар кішкентай кездерінен бастап қазақ тілінде сөйлеп, қазақ тілінде жазып, сол тілде ойланатын дәрежеге жеткен. Осыған қарап қазақ тілін үйрену ахыска түріктері үшін қиын еместігіне көзіміз жетті. Биыл белгілі бір себептерге байланысты олимпиаданы өткізу уақыты кешеуілдеп қалды. Енді алдағы қыркүйек айында өткізсек пе деген жоспар бар.

- "Түркі бірлігі" журналының оқырмандарына тілегіңізді айта кетсеңіз.

- "Түркі әлемі" қауымдастығының теледидарда, радиоларда, басылым беттерінде өзінің орнының болуы заңдылық деп есептеймін. "Түркі бірлігі" журналының шығуы да геосаяси мәселенің негізінде туындаған болу керек. Себебі, түркі халықтарының басын бір арнаға тоғыстыратын, оның мәдениетін, тілін, тарихын күнделікті оқырмандарға көрсетіп беріп отыратын журналдың болғаны өте маңызды. Оны бір ғана этностың дүниесі деп қабылдамауымыз керек, қайта күллі түркі жұртының тілін, мәдениетін, дәстүрін дәріптейтін орталық деп есептеген дұрыс. Сол себепті барлық түркі тілдес оқырманға журналдың берері көп деп ойлаймын. Өйткені - біздің тамырымыз ортақ, түбіміз бір. Журнал бетінде біз сүйіп оқитын, терең мағыналы материалдар көптеп жарияланып, оқырмандары азаймасын деген тілек айтқым келеді.

- Рахмет!

TALAPAI
ТЕХНИКА С ДУШОЙ

СОВЕРШАЙ ПОКУПКИ НЕ ВЫХОДЯ ИЗ ДОМА!

БЫСТРО
Всего пара кликов отделяют Вас от заветной покупки.

ВЫГОДНО
Доставка товаров по всему Казахстану - БЕСПЛАТНО!

УДОБНО
Покупайте технику не вставая с дивана, в любое время, удобное для Вас!

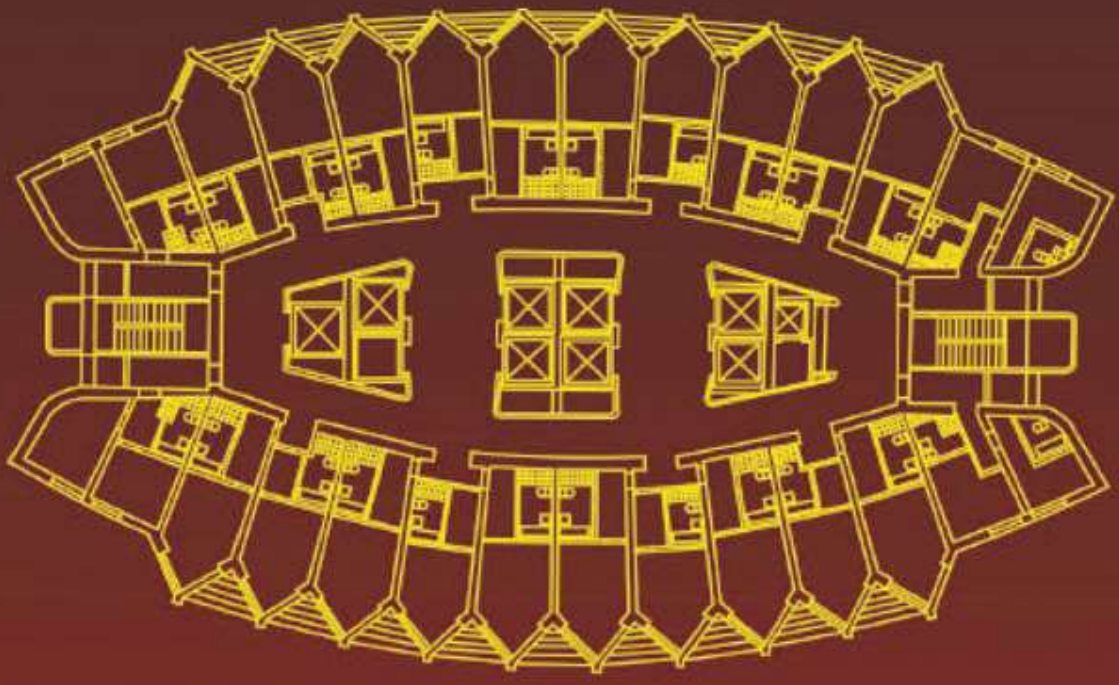
+7 (727) 318-79-18 (для Алматы)
+7 (7172) 268-410 (для Астаны)
+7 (7212) 955-767 (для Караганды)
+7 (7252) 611-031 (для Шымкента)
+7 (7132) 928-225 (для Актобе)

WWW.TALAPAI.KZ

АРЕНДА ОФИСОВ

В ГОСТИНИЦЕ КАЗАХСТАН

Телефоны: +7 (727) 291 92 00
+7 (727) 291 91 53
+7 (702) 995 57 53
E-mail: assistant@kazakhstanhotel.kz

TÜRK DÜNYASININ BİLİŞSEL İMAJI: "ORTA ASYA ANSİKLOPEDİSİ" PROJESİNE BAŞLADIK

Sohbetleşen **Ayna TÖLEUTAYEVA**

Kazak ulusunun Türk Dünyasının ayrılmaz bir parçası olduğu bilinmektedir, öyleyse, kazakistan'ın Türk Dünyası'ndaki rolü nedir? Kazakistan'daki manevî yenilenmenin Türk Dünyasına etkisi nedir? Türk kökenli halklar arasındaki kültürel işbirliği ve bilimsel ilişkiler nasıldır? Bu sualler çerçevesinde Al-Farabî Kazak Devlet Üniversitesi, Türksoy Bölümü, Doğuyu Tanıma Fakültesi, Türktanıyıcı Prof. Dr. Rauşan Amirdenkızı AVAKOVA ile sohbetleşme sırası gelmişti.

- Rauşan Amirdenkızı, evvela "Türk Dünyası" kavramı üzerine bir açıklama yapabilir misiniz?

- Türk kökenli halkların Bağımsızlığı öncesi "Türk Dünyası" denen bir kavram daha oluşmamıştı. "Batı Dünyası", "Amerika Dünyası", "Evro Merkezli Görünüm" gibi kavramlar yer almakta olup "Türk Dünyası" kavramı onun gölgesinde kalmıştı.

Orta Asya devletleri Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Türkmenistan ve Tacikistan halkları Bağımsızlıklarını ilân ederek sınırlarını belirledi. Her devlet kendi Anayasasını kabul ederek, Cumhurbaşkanını seçti. O günden bu yana 26-27 sene içinde "Türk Dünyası" kavramı oluşarak ahlâkımızda yer almaya başladı.

Onun kökenine göz atacak olursak, "Türk Dünyası" çok eski bir kavramdır. Eğer bizim yazılı edebiyatımız V-VI.asırlardan başlangıç almıştır dersek, ona Orhun Yenisey nehirleri sahillerinde bulunan yazıları örnek verebiliriz. Bu yazıda "Türk Kağanlığı" ve "Türk Dünyası" kavramları bulunmaktadır. Bu elbette ki "Türk Dünyası" anlayışını gündeme getirmektedir. Biz bu yazıların nesilleriyiz. Her hangi bir devletin kültürü, tarihi olmalı, fakat her hangi bir ulus, her hangi bir etnik grup kendi öz yazısını oluşturamamıştır. Çünkü, dil, etnik grubun sayısıyla mukayese edilince yazısı olan ulusun sayısı az olmaktadır. Böyle büyük bir yazı kültürü olan medeniyetlerden biri "Türk Dünyası"dır.

Bugünde otuzun üzerinde dil olduğu bilinmektedir. Bu sadece Türk halkarı dilleriyle

ilgilidir. Bir bin veya 150 bin insanın konuştuğu dillerin dışında otuzun üzerinde Türk dili vardır. Bu demektir ki günümüzde bir birimizi hiçbir tercümana ihtiyaç duymaksızın anlayabileceğimiz otuz civarında etnik grubun dili vardır. 30 dil üzerinde etnik grubu oluşturan Türk ulusları bugünde "Türk Dünyasını" kurmaktadır. Türk dünyasını çok zengin diyebiliriz. Çünkü kendi bayrağı, kendi toprakları, devleti ve halkı olan Kazakistan, Türkiye, Azerbaycan, Kırgızistan ve Türkmenistan onun dışında Rusya Federasyonuna bağlı özerk cumhuriyetler, Çin'deki Uygurlar yaşayan Sintsizyan özerk bölgesini de katarsak Türkleri dünya sahnesinde bir bütün devlet olarak görebiliriz.

- "Türk Dünyası" kavramı ortaya çıktıktan sonra Türktanıyıcı meslek sahiplerine ihtiyaç duyulması yasal bir durumdur?!

- Evet, haklısınız. Sovyet Dönemi'nde Moskava ile Sank-Petersburg (o zamandalrda Leningrad denilmiştir) şehirlerinde Doğuyu Tanıma Fakülteleri vardı. Orada türkü tanıma sahasında esas ana bilim dalları oldu. Diğer akraba devletlerde "Kazak Dili ve Edebiyatı", "Kırgız Dili ve Edebiyatı", "Azerbaycan Dili ve Edebiyatı" "Tatar Dili ve Edebiyati" gibi fakültelerde meslek sahipleri yetiştirildi. Bütün Türk kökenli halkların dili, kültürü, tarihi, manevî zenginliğini araştırma merkezi sadece demin bahsettiğimiz Moskova ile Sank-Petersburg'da oldu.

XX asrın 90'lı yıllarının ilk çeyreğinde Sovyetler Birliği dağılarak Türk kökenli devletler Bağımsızlıklarını kazandıktan sonra biz öz tarihimizi, manevî dünyamızı bütünleştirerek elimizde bulunanı bir araya getirmeye, toplamaya çalıştık.

Cumhurbaşkanımız N.A Nazarbayev'in desteğiyle Türk Akademisi'nin açıldığından haberiniz vardır. Bu Türk Akademisine meslek sahipleri yetiştirmek gerekirdi. Bu amaçla Türk Akademisi'nden biraz evvel ilk kez Kazakistan'da plânlı olarak "Türkütanıma" Ana Bilim Dalı açıldı. Bu Ana Bilim dalı Al-Farabî Kazak Devlet Üniversitesi ve L.N.Gumilev Avrasya Devlet Üniversitesi nezdinde açılarak büyük çalışmalara imza atmaktadır. Günümüzde bu iki üniversitede de lisans, yüksek lisans ve PhD doktor yetiştiren üç basamaklı eğitim sistemi bulunmakadır.

Bunun temelinde Türk Akademisi'nde, Türk müzelerinde, farklı kurumlarda çalışan kendi meslek sahiplerimizi yetiştirmekteyiz. Türkoloji ana bilim dalını açma amacımız, Kazak Dili'ni eski Türk dillleriyle, orta asır abideleriyle, bugünkü Türk kökenli dilllerle mukayeseli olarak araştırmaktı. Ancak o zaman Kazak Dil tarihini, ilmini dünya genelinde geliştirebiliriz.

Türkoloji'nin ilk olarak Kazakistan'da açılmasının nedeni bence bizim Cumhurbaşkanımızın geniş ufkundan kaynaklanmaktadır. Avrasya'nın göbeğinde, Avrupa ile Asya'yı birleştiren devlet, Kazakistan'dır. Bu Türkoloji ana bilim dalını, Türk Akademisini sadece Kazakistan'da değil, genel olarak Türk halklarına, Türk Dünyasına hizmet eden, Türk kökenli halkların medeniyetini, tarihini ve dilini araştıran ilim merkezi olarak anlamak gerekir.

- Cumhurbaşkanımızın katkılarıyla Uluslar arası Türk Akademisi, "Türksoy" (TWESCO), "Türk Kurulu", "TürkPA" gibi uluslararası kurumlar ortaya çıkarak bugünde büyük çalışmalar yapmaktadırlar. Bu açıdan bakılırsa Kazakistan'ın Türk Dünyası'ndaki yeri üzerinde durabilir misiniz?

- Kazakistan'ın Türk Dünyasındaki yeri büyüktür. Çünkü, Türk Akademisi Kazakistan'da bulunmaktadır. TÜRKSOY Başkanı Kazakistan vatandaşıdır. "Türk Kurulu", "TürkPA" uluslar arası kurumların lideri bizim Cumhurbaşkanımızdır. "Geosiyasi açıdan da sınırlar açısından da Kazakistan'ın Türk Dünyası'ndaki özel bir yerinin olması tarihi bir gerçektir". Bizim devletimiz olabildiğince Türk Dünyasını oluşturmaya ve Türk Dünyası kavramının oluşmasına nüfuz etmektedir. Buna elbette ki bizim Cumhurbaşkanımızın ve Türk kökenli devletler liderlerinin katkısı büyüktür, diye düşünüyorum.

- Uluslararası anlaşma dili İngilizce desek de Türk halklarına ortak bir dil olmalıdır. Böyle bir durumda sizce hangi dil ortak dile dönüştürülebilir?

- Ortak bir dil yapma veya her hangi bir dilde konuşup, o dilde anlaşma dil ilişkisinin hizmetine göredir. Dil, toplumsal bir koşuldur. O bir günde bir anda oluşmaz. Sınırlarımız açılarak ancak bir araya geldiğimiz 1990 yılının ilk çeyreğinde "Kazak Türkçesi", "Azerbaycan Türkçesi", "Kırgız Türkçesi", "Türkmen Türkçesi" gibi terimler ortaya çıktı. Ancak biz bu terimleri birden benimsemedik. Çünkü, Türkiye'de ilk defa Türk halkları bir araya geldiği zaman her biri kendi ana dilinde konuşma yapmıştı. O zaman her dilin kendine has özelliğinin, güzelliğinin, edebiliğinin, üslûbunun olduğunu gördük. Bu nedenle o süreç aynen devam etmektedir.

Birçok alimlerin fikrince, özellikle Özbekistan'da yaşayan tarihçi, dilci KARİMOV'un dediğine göre bizde ortak dil oluşacak olursa bu ortak dil Kazak Türkçesi olmalıdır. Bunu biz değil, bir Özbek alimi demektedir. Onun düşüncesine göre ilk önce Kazak dili bugünkü yeni Türk dillerinden biridir. İkinciden, Kazak Dili ahenkli, çok zengin bir dildir. Onun zengin yönü eş anlamlı kelimelerin çok olmasında hem de çok anlaşılır bir dil olmasındadır. Eğer biz Kazak Dili'ni ortak bir dil olarak alırsak bu dili öğrenme diğer 30 civarındaki etnik grupların vekilleri için zor olmayacaktır, demektedir. Onu destekleyenler de bulunmkatadır. Bence ortak dil bugünkü Türk Dili olmalıdır. Öyle deme nedenim, dünyadaki bütün Türkütanıyıcılar bu dili bilirler.

Biz birçok ülkede Türkütanıma sahasında Amerika, Almanya, Macaristan, Türkiye, Bulgaristan ve Moğolistan'da düzenlenen konferanslara katıldık. Orada bütün Türktanıyıcı alimler Türk Dili'nde konuşuyorlar. Fakat orada sunum yaparken siz hangi millettenseniz o milletin dilinde konuşma hakkına sahipsiniz. Bu açıdan bizim büyük başarımız, ortak Türk dili olmazsa da bir birimizi hiçbir tercümana ihtiyaç duymaksızın anlayabilmemizdir.

Zamanında büyük Kazak şâiri, yazar ve siyasetçi Oljas SÜLEYMANOV'un "Az ve Ya" adlı çalışması dünyayı sarsan büyük bir durum oldu. Bu ilmi bir çalışma olmazsa da içeriğinde alimlerin dikkatini çeken durumlar bulunan bir çalışmadır. Oljas SÜLEYMANOV: "Her hangi bir Türk kökenli ulus vekili Kazak, Kırgız, Azerbaycan veya Türk dillerinden biri ile güzel konuşursa o V.asırda yazılmış Orhun-Yenisey abidelerini çevirisiz okuyabilir. Birinciden, o bizim ortak mirasımızdır. İkinciden bu dil V.asırdaki bizim ana dilimiz, eski devirde bile gramer açısından ayırt edilen, yapı bakımından tamamen gelişmiş dillerden biridir. Bugünkü Türk dilinde "Yüklem cümlenin sonunda, özne ise başında gelmektedir" yapısı, yani Türkçe sözcüklerin tertibi 15.000 yıldan bu yana hiç bir değişime uğramamaktadır. Bu bizim dilimizin o devirlerdeki yapısı, sistemi, sözcük hazinesi açısından tamamen gelişmiş, üslûp bakımından özel gelişmiş dillerden biri olduğuna delil olmaktadır".

- Demek asırlar öncesi devam eden bu dil hiçbir zaman imha edilmeyecektir, diyebilir miyiz?!

- İmha edilemez. Çünkü bu sadece V asırdan itibaren oluşan bir dil değildir.

Ondan öncesi de var olan bir dildir. Dilbilimci, Türkolog alim Altay AMANCOLOV'un görüşüne göre bizim ulusumuzun dili V.asırda oluşmuştur. Öyle dememizin nedeni, örneğin, Slav halkının ortak abidesi olan "Povest vremennıh let" (Geçen Yılların Hikâyesi) abidesi Salav halkı vekili tercüman veya açıklamasız bunu anlayamaz. Bizim dil o derece gelişmiş ki V.asırda yazılmış Gültekin Babamızın yazılarını hiç bri tercümana ihtiyaç duymaksızın anlayabilmekteyiz.

Konferanslarda her milletin vekili örneğin, ben Kazak Dili'nde tebliğ hazırladıysam, diğer milletlerin vekilleri kendi dilllerinde soru sormaktadırlar. Onu biz anlayabilmekte ve kendi ana dilimizde cevap verebilmekteyiz. Fakat böyle olsa dahi Türk Dili'nin yeri büyüktür. Gelecekte nasıl olacağına alimlerimizin ortak kararı çözüm getirecektir diye düşünüyorum.

- Uluslararası kurumların yönetiminde bugünde birçok ilmi konferanslar, kültürel faaliyetler, sergiler düzenlenmektedir. Desek de "Türkoloji" dalında araştırılmayan, ele alınmayan meseleler var mıdır?

- Ortak Türk Dillerinin belgeleri biriktirilmiş bir araya getirilmiş sözlükler yapmak gerekir. Bu tek iki veya üç dilli sözlük olmamalıdır. Daha önce Ankar'da yazılan "Türk Dilleri Sözlüğü" bütün Türk halklarına dağıtılmamaktadır. Ayrıca bu sözlük daha geliştirilmesi gereken bir proje olarak düşünüyorum. Burada bugünkü kullanımdaki 25 yaşayan dillerin sözcükleri verilmektedir. Bu bir tek kitap halinde yayımlanmıştı. Küçük punto ile yazılmış olup elverişsiz olmaktadır. Bu nedenle bugünde terminoloji, ilim ve tekniğin bütün ihtiyaçlarını yerine getirebilecek sözlüklerin yapımınaihtiyaç duyulmaktadır.

XI-XII asırlarda yaşayan Mahmud Kaşkari'nin "Divan-ı Lügat-it Türk" adlı sözlüğü hepimize malumdur. Bu sözlükte o devirde yaşayan bütün Türk etnik gruplarının (şivelerinin) sözcükleri Arap Dili'ndeki tercümesi ile verilmiştir. Bugünkü Dilbilimi Enstitüsü, Edebiyat ve Sanat Enstitüsü,

Coğrafya Enstitüsü, Tarih ve Arkeoloji Enstitüsü gibi beş, altı enstitünün yapacağı çalışmayı Mahmut Kaşgari tek başına yazmıştır. O zamandan beri yıllar geçse de Mahmut Babamızın yaptığı sözlük gibi bir çalışmayı hâlâ yazamamaktayız. Bunun için 25-26 yıl az olabilir. Fakat bizim esas görevimiz, babalarımızın bırakmış olduğu mirası devam ettirmektir.

Bizim hiçbir şekilde bir bisiklet keşfetmemize, Amerika'yı keşfetmemize gerek yoktur. Çünkü bizim büyük "Türk Medeniyeti" adı altında bir kültürümüz vardı. Buna delil bizim yazımızdır, yani V.asırdaki abidelerimizin orta asırdaki Mahmut Kaşgari, Yusuf Balasagun, Ahmet Yesevi babalarımızın tam olarak araştıtılmamış çalışmaları vardır. Bunlar bizim pahası biçilmez değerlerimizdir. Bu nedenle onları komple araştırma ve her ulusun dili, medeniyeti ile ilgili hangi değerler korunmuştur, onu nasıl geliştirmek ve yaygınlaştırmak gerekir, nasıl birleşmek lazım gibi amaçlar beklemektedir. Bu amacı gerçekleştirmek bizim ve bugünkü yetiştirmekte olduğumuz Türkütanıyıcıların esas görevi olduğunu düşünüyorum.

- Türk kökenli ulusların bir biriyle kültürel-barış ve ilmi açıdan ilişkisi nasıldır? Alimlerin bir biriyle ilişkisi, tecrübe değişimi nasıldır?

- Alimlerle karşılıklı ilişki kurmaktayız. Türk Akademisine gelen alimler L.N. Gumilev Avrasya Devlet Üniversitesine, yolu düşerse bizim Al-Farabî Kazak Devlet Üniversitesine gelerek ders okumaktadırlar. Aynı zamanda Kazakistan'ın Eğitim Bakanlığı tarafından alimler davet ederek ders okumayı ele almış büyük resmi program da bulunmakatdır. Bu amaçla özel yatırım yapılmaktadır. Türkiye, Rusya, Azerbaycan, Almanya, Amerika Birleşik Devletleri'nden Türkütanıyıcı alimler bir dönem veya bir ay için gelerek ders okumaktadırlar.

Biz kendi eğitim kurumumuzda Türkçe veya diğer dillerde eğitim veriyorsak diğer ülkelerde de Kazak Dili eğitimi ele alınmış bulunmkatadır. Örneğin, İstanbul Üniversitesi'nde "Al-Farabî Merkezi" açımıştık. Bu iki üniversitenin birleşerek yaptığı bir projedir. Aynı zamanda mayıs ayında bizim üniversitede "Azerbaycan Merkezi" açıldı. Orada Azerbaycan dili öğretilmekte. Bu merkez temelinde bizim bölümün çalışanları Azerbaycan devletindeki devlet üniversitelerine giderek Kazak Dili'ni öğretmektedirler. Bir başka anlatılması gereken durum ise Özbekistan'daki Nizamî Üniversitesi'nde Kazak Dili ve Edebiyatı ana bilim dalında meslek sahiplerini yetiştiren fakülte vardır. Kazak Dili Karakalpakistan'da da öğretilmektedir. Yani, gelişme ile birleşmenin tek yönlü olmadığından bahsetmek gerekir.

- Cumhurbaşkanı'nın "Geleceğe Yönelik: Manevî Yenilenme" programlı Makalesi çerçevesinde tarihî, kültürel miraslarımız sistemleştirilerek bir güzergâh üzerinde brileştirilmektedir. Sizce, Kazakistan'daki manevî yenilenmenin Türk Dünyasına etkisi nasıldır?

- Maneviyat tarihle, kültürle, gelenek ve göreneklerle, ata babalarımızın bize bıraktığı mirasla alakalıdır. Bu manevî mirası araştırma, dil araştırmasının temelidir. Ben yakında Uygur kültür merkezinde "Otuz Oğuz.Müşreb" adlı büyük bir eserin sunumuna katıldım. "Otuz Oğuz" kavramı Türk abidelerinde karşılaşmaktadır. Bu anlayış Uygur Dili'nde hâlen korunmuştur. Otuz Oğuz'un esas amacı meşreptir. "Meşreb" demek alimlerin siyaset, ekonomi, medeniyet, ilim v.b konularda ortak bakışaçısını bildiren büyük bir toplantısıdır. Ben bu toplantıda konuşma yaparken "Manevî yenilenmenin" bir göstergesi olarak "Otuz Oğuz. Meşreb", şimdilik küçük bir kitap halindeyse gelecekte büyük ansiklopedi olacağından bahsettim.

Biz şimdi Türk Dünyası'nda "Orta Asya Halklarının Ansiklopedisi" adlı büyük projeyi başlatmaktayız. Bu çalışmada birçok devletin gelenek ve görenekleri, kültürü ele alınacaktır. Ansiklopedi evvela Rusça ve İngilizce yazılacaktır. Daha sonra muhakkak olmak üzere Kazak Dili'nde de yayımlanacaktır. Bu ansiklopedi çalışmasına katkıda bulunacak her âlim yazarlar kendi diline çevirecektir.

Bu da Cumhurbaşkanının "Manevî Yenilenme" platformundan sonra ortaya çıkmıştır. Bu çalışmaya başlamadan önce Astana'da 7 ülkenin âlimleri buluşarak proje ile ilgili kendi görüşlerimizle sunumlarımızı belirttik. Önümüzdeki 4-5 sene içerisinde böyle büyük bir çalışma ortaya çıkacağını planlamaktayız.

- Genel olarak Türk Akademisi ile ilişkileriniz ne durumdadır? Akademinin "Altayistik ve Türkoloji", inceleme ve analiz yönündeki "GLOBAL-Türk" gibi uluslararası dergiler yayımladığı malumdur. İlmi çalışmalarınız, makaleleriniz yayımlanıyor mu?

- Bu açıdan belirtmek istedğim bir durum vardır. Biz "Türk Akademisini" Kazakistan'da açtıktan sonra buna uygun olarak Kazak Türkolojisini geliştirerek Kazak Dili'nin mertebesini yükseltmeye çalışmalıyız. Bence bunun üzerinde durmamız gerekir. Ancak biz diğer dillerde yazılmış yayınlara öncelik tanımaktayız. Bunun gibi Kazak âlimlerin çalışmalarını, ilmi belgelerini "Türk Akademisi" diğer dillere çevirisinde yardımcı olmakla bize ufuk açıp destekte bulunsa çok iyi olurdu.

- Anladığım kadarıyla siz birçok dilde konuşabiliyorsunuz. Bir süre Kadar Moskova'da ders okudunuz. Sohbet için anlaşmamızda "İngilizce Kursu"ndan çıktıktan sonra vakit bulabileceğinizden bahsetmiştiniz...

- 2013 yılında Cumhurbaşkanı'nın "Gelecek" programı ile burs kazanarak Amerika'daki Viskonsin Üniversitesi'nde tecrübe edindim. Birsene içerisinde İngilizcemi ilerlettiydim. Fakat sürekli konuşulmadığından dolayı dil çabuk unutulurmuş. Bu nedenle unutmak üzere olduğum dili devam ettirmek için "İngilizce Kursu"na devam etmekteyim. Aslında İngilizce konuşarak fikir belirtebilirim. Fakat henüz edebi dili geliştiremedim. Bunu geliştirmem gerekir.

"Kaç dil biliyorsan o kadar kültürün sahibisin" denilen büyük âlim Gete'nin tahkiyeli sözleri vardır. Bu nedenle İngilizce bilmemin bir sakıncası olmadığı kesindir. Elli yaşın üzerindeki insanlarda bir hobbiyi olmalıdır. Benim şimdiki hobim dil öğrenmektir. Çünkü, başka dili öğrenmek beyini geliştirir. İnsanı buluşlara sürükler. Ayrıca benim bugüne kadar topladığım bilgilerim, ilmi potensiyelim de vardır. Bunları incelemem için dil bilmem falalık etmez.

Bugünde Kazak, Rus ve Uygur dillerinde serbest konuşup yazabilirim. Türkçe konuşarak tebliğ hazırlayabilirim. Ancak ilmi, edebî dilimi geliştirmeliyim.

Bu dilleri bilmemden dolayı Azerbaycan, Karakalpak ve Özbek dillerini anlayabiliyorum.

- Birkaç yıldır Ahıska Türklerinden olan çocuklar arasında Kazak Dili'nde Olimpiyat düzenlemektesiniz. Bundan bir netice çıkarabildiniz mi?

- Ben Vatansever biri olduğumu söyleyebilirim. Onu Moskova'ya ilk defa Kazak Dili'nde ders okumaya gittiğim zaman hissettim. Orada bizim kültür merkezimiz vardır. Ben orada Kazak diasporasından olan çocuklara ücretsiz Kazakça öğrettim. Moskova Dilbilimsel Üniversitesi'nde, M.V.Lomonosov Moskova Devlet Üniversitesi'nde ders vererek girişimcilerle diğer dallardaki meslek sahiplerine ana dilinde ders verdim.

Kazakistan'a döndüğümde "Türkütanıma" Bölümü Başkanı oldum. O zaman Ahıskalı çocuklar için Kazak Dili'nden Olimpiyat düzenleme ideasını ele aldım. Bu olimpiyat 10 senedir geleneksel bir şekilde düzenlenmektedir. Bunu, Ahıska Türkleri Kurulu, yüksek kıdemli vatandaşlar ve girişimciler desteklemektedir. Bunun esas amacı Rus ekollerinde eğitim gören Ahıska Türklerinin Kazak Dili'ni ne derece öğrenebildiklerine dikkat etmektir. İlk zamanlar 5. ve 6. Sınıf öğrencileri birinciliği kazanıyorlardı. Son yıllarda ise lise öğrencileri büyük ödülün sahibi olmaktadırlar. Çünkü çocuklar küçük yaştan itibaren Kazak Dili'nde konuşarak Kazak Dili'nde yazmakta ve o dilde düşünebilme derecesine sahip olmuşlar. Bundan sonra Ahıska Türkleri için Kazakça zor olmadığına inanmaktayız. Bu sene belli bir nedenlerden dolayı olimpiyat süresi biraz geçikti. Bu sene önümüzdeki eylül ayında düzenleme gibi bir planımız var.

- "Türk Birliği" dergisinin okurlarına dileklerinizi belirtebilir misiniz?

- "Türk Dünyası" Derneği'nin televizyonda, radyolarda, basın yayında kendi yerini alması yasal bir durum diye düşünüyorum. "Türk Birliği" dergisinin yayınlanması da geosiyasî mesele temelinde ortaya çıkmıştır. Çünkü, Türk topluluklarını bir araya getiren, onun kültürünü, dilini ve tarihini günübirlik okurlara gösteren bir derginin bulunması çok önemlidir. Onu bir tek etnik grubun alemi olarak kabul etmemek gerekir. Bütün Türk kökenli ulusların dilini, kültürünü ve geleneğini belirten bir merkez olarak görmeliyiz. Bu nedenle bütün Türk kökenli okurlara bu derginin verebileceği değer büyük olduğunu düşünüyorum. Çünkü bizim damarımız bir, kökümüz aynıdır. Dergi içeriğinde bizim hoşumuza gidecek derin anlam taşıyan belgelerin çokça yayımlanmasını ve okurlarının gittikçe çoğalmasını dilerim.

- Teşekkür ederim! ■

35 ЛЕТ ПРОИЗВОДИМ В ТУРЦИИ ДЛЯ МИРА

ДОМАШНИЙ ТЕКСТИЛЬ / СПЕЦИАЛИЗИРОВАННЫЙ ТЕКСТИЛЬ / ПРОМО ТЕКСТИЛЬ

ZUGO
HOME TEXTILE

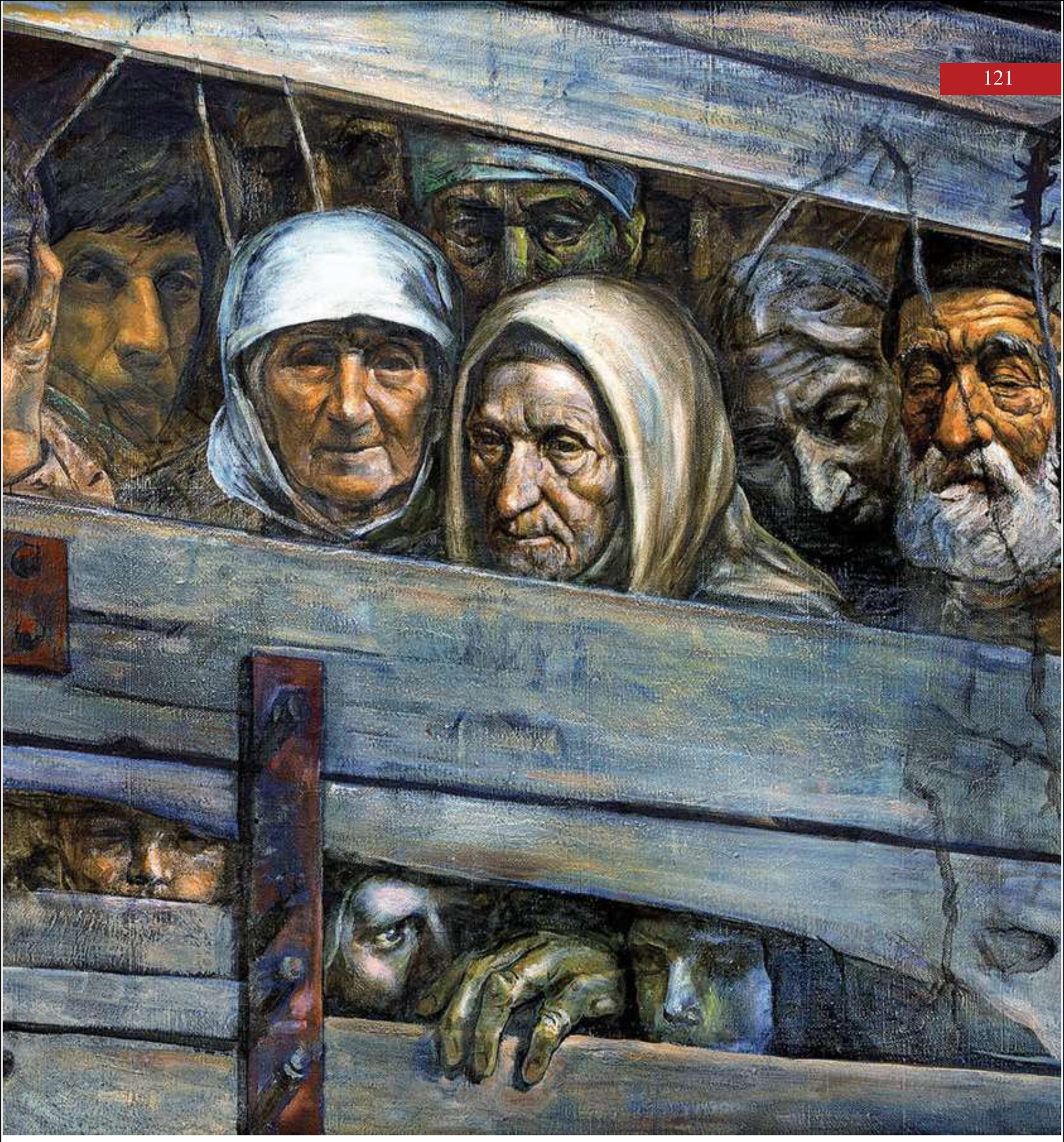
Проспект Райымбека
(Автодорога Алматы- Бишкек 13.км)
Алматы Казахстан T:+7 727 319 60 61

ФАБРИКА: Oguzlar Textile Ltd. Турция г. Денизли
T:+90 258 269 17 84

HOTEL&SPECIAL TEXTILE SHOWROOM
г. Алматы пр-т Сейфуллина 422 (уг.ул. Жибек Жолы)
Тел: 8 7272 795 724

www.zugohome.com

ZUGO
HOTEL TEXTILE

KIRIM TATAR SÜRGÜNÜNÜN 74 YILI

Kaynak: A.A

Kırım Tatarlarının, Sovyetler Birliği'nin lideri Josef Stalin'in kararıyla, öz yurtlarından bir gecede koparılarak insanlık dışı şartlardaki tren vagonlarıyla Orta Asya'ya sürgün edilişinin acısı hatıralardan silinmiyor.

Rus Çariçesi 2. Katerina'nın Kırım Tatarlarını yok etme politikasıyla başlayan sürgünler, geleneksel olarak Sovyetler Birliği döneminde arttı. Rusya ise bu politikaları farklı yöntemlerle sürdürdü.

Kırım'ın Osmanlı Devleti'nin kontrolünden çıkmasıyla başlayan Kırım Tatarlarının bitmek bilmeyen acısında Anadolu, sürgün yaşayanların ilk adresi oldu. Rus çarlığının baskısından dolayı pek çok Kırım Tatarı Osmanlı'ya sığındı.

İkinci Dünya Savaşı başladıktan bir süre sonra Kırım yarımadasını kaybeden Sovyet Rusyası, yarımadayı tekrar Nazi Almanyası'ndan geri aldıktan sonra Kırım Tatarlarına baskı uygulamaya başladı.

Nazi Almanyası ile iş birliği suçlamasına maruz kalan Kırım Tatarlarına uydurulan bu gerekçelerle yeni bir sürgünün kapısı da aralanmış oldu.

Sovyetler Birliği lideri Josef Stalin, çıkardığı gizli kararname ile Kırım Tatarlarının Orta Asya'da farklı bölgelere sürgün edilmesini istedi.

Stalin'in kararı 18 Mayıs 1944'te gece yarısı yürürlüğe konuldu. Kararın ardından 15 dakika içerisinden yataklarından kaldırılarak hayvanların taşındığı vagonlara doldurulan çoğunluğu yaşlı, çocuk ve kadınlardan oluşan 250 bin civarındaki Kırım Tatarı, aç susuz üç günde Orta Asya'ya sürgün edildi.

İnsani olmayan koşullardaki vagonlarda sürgün olanların yarısı daha sürüldükleri bölgelere ulaşmadan hayatını kaybetti.

Stalin sonrası Ukrayna Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti'ne hediye edilen Kırım, 2014'te yarımadayı yasa dışı ilhak eden Rusya'nın kontrolüne geçti.

2. Katerina'dan bu yana bu yana vatanlarında kalmak için mücadele veren Kırım Tatar halkının lideri Mustafa Abdülcemil Kırımoğlu ve Kırım Tatar davasının pek çok önde gelen isimleri bugün öz yurtlarından sürgün edilmiş durumda. Başta Kırımoğlu olmak üzere pek çok isme Rusya tarafından Kırım'a giriş yasağı konuldu.

Sadece isimlere değil, aynı zamanda Kırım Tatarlarının iradesini temsil eden Kırım Tatar Milli Meclisinin de Rus mahkemesi tarafından «aşırıcı örgüt» sayılarak faaliyetlerine son verildi.

Rusya'nın yarımadayı yasa dışı ilhakı sonrasında pek çok Kırım Tatarı yurdunu terk etmek durumunda kaldı.

Stalin'in kararıyla 18 Mayıs 1944'te öz yurtlarından sürgün edilen Kırım Tatarları, bugün hala toprakları için verdiği mücadeleyi sürdürüyor.

1944 sürgününün acısını 74 yıldır hatıralarından silemeyen Kırım Tatarları bugün hala öz yurtlarına dönmek ve topraklarını almak için mücadele veriyor.

Bu defa Kırım Tatarları bu mücadeleyi diplomatik olarak uluslararası alanda sürdürüyor. ■

Kırım'ın Osmanlı Devleti'nin kontrolünden çıkmasıyla başlayan Kırım Tatarlarının bitmek bilmeyen acısında Anadolu, sürgün yaşayanların ilk adresi oldu. Rus çarlığının baskısından dolayı pek çok Kırım Tatarı Osmanlı'ya sığındı.

Апартаменты у Мраморного моря...

azur marmara

Переосмысление роскоши...

@azur_marmara

+7 (727) 239 99 99

BATIBEYLER YAPI A.Ş. Exclusive YAPI A.Ş. TÜTÜNCÜ YAPI A.Ş.

www.azurmarmara.com

Түркиядан Қазақстанға бұл күш бүкіл әлемде

Türkiye'den Kazakistan'a, bu güç tüm dünyada.

22 жыл бұрын сіздерге ең тандаулы қызметтер көрсету үшін, біз Қазақстанда өзіміздің еншілес банкімізді аштық. Түркиядағы 152 жылдық тәжірибемізді әкеле отырып, біз бірге дамыдық, әлемдегі күшті банктердің біріне айналдық. Осы тәжірибемен бөлісу үшін Сіздерді KZI Банкке шақырамыз.

22 sene önce size en iyi hizmeti sunmak için Kazakistan'da iştirak bankamızı açtık. Türkiye'deki 152 yıllık deneyimimizi Kazakistan'a taşıyarak beraber güçlendik, dünyanın güçlü bankalarından biri olduk. Bu tecrübeyi yaşamanız için şimdi sizi de KZI Bank'a bekliyoruz.

KZIBank

Банктен де артық

Зираат Қаржы тобының мүшесі / Ziraat Finans Grubu Üyesidir